

SAN LUCAS

Asajajë Caquë Toyaye

¹⁻² Iti du'ru huëose'e ñasicohua'ipi de'o coca quëajëna, asajë jai paì toyahuë, mai quë'ro yo'ose'ere. ³ Jaje pa'ina, yë'ëje asare paquë iti yo'ose'eye pa'ye du'ru huëose'ere papi toyayë, mëlëna, Teofilo, yë'ë cajei. ⁴ Më'ëpi mëlëre ye'yase'ere tiñarepa asa ti'aja'quë caquë.

Huiñä Quëase'e Juan Coase'ere

⁵ Herodes Judea paì ëjaë pa'i maca, tel'i Maija'quë huë'e ñacaiquë Zacarías hue'equë paji'i, Abías tsëcapë aquëpi. I paco Elisabet hue'ecopi, Maija'quë huë'e ñacaiquë Aarón tsëcapë aco paco'ë. ⁶ Cayahua'i de'oye nuñerepa pa'icohua'i paë'ë, Maija'quë ña hue'ña pa'iohua'ipi i cuañese'e cui'ne i case'ere de'oye sehuocohua'i paë'ë. Jaje pa'icohua'ini yecohua'ije co'aye pa'iyë caye ti peocohua'irepa paë'ë. ⁷ Jaje pa'iquëta'are mamajëre peocohua'i paë'ë. Elisabetpi mamajëre pama'co paco'ë, carao. Cui'ne jaje pa'iohua'ipi si'a jupë aiohua'i maña paë'ë.

⁸ Te'e mu'se Zacarías ja're Maija'quë huë'e ñacacohua'i pa'icohua'ipi yequë yo'o tējina jare jajese'e si'a iohua'i tsëcapë yo'oye paji'i, Maija'quë pa'i hue'ñana. ⁹ Jaje pa'iohua'ija'a nepi mañare ëojë yo'oye pa'iquë'ni cajë neñajëna, Zacaríasna tompëpi, iti yo'oye. Tomeina, Maija'quë huë'ena cacapi. ¹⁰ Cacani huëo sēñere ëoquëna, hue'seja'a jai paì Maija'quëre sejë paë'ë. ¹¹ Ja maca Ejaë

jo'yaëpi huiñaëpi Zacarías huëo sēñe ëo saihuë ëja te'tena ñai nēcapi. ¹² Nēcaquēna, Zacaríaspi ñani me neja'quë a'ni caquë quëquë huesëquēna. ¹³ Ëjaë jo'yaëpi capi, ite:

“Zacarías ca'rama'ë pa'ijë'ë. Maija'quëpi mē'ë señe asapi. Jaje pa'ina, mē'ë paco Elisabetpi tsihua'ëre pasio. Pacona, mē'ëpi i mami hue'yojël'ë, Juanre. ¹⁴ Mē'ë ite sihuaja'quë a'ë, cui'ne yecohua'ijë jai pai ite coasi maca sihuaja'cohua'i a'ë. ¹⁵ Mē'ë mamaquë cato de'oyerepa yo'oquë pa'ija'quë api, Maija'quë jo'yaëpi. Jaje pa'ipi ja yè'ta'a ite coama'në Maija'quë joyopi ini pa'ija'quë api. Pa'ina, cuepe ëaye neñe cono ucuma'quë pasipi. ¹⁶ Jaëpi jai pai Israel paire cui'naohua'ipi johua'i mai Ëjaë Diosuna co'ye asa coñe necasipi. ¹⁷ Maija'quë ñacaina, iquë Juan de'oye yo'oquë pa'ija'quë api, mai Ëjaë pai deojajë. Jaje pa'ipi, tsoe hue'ña Maija'quë jëjo daoquë Elías yo'oquë pa'isi tuture hue'equë pasipi. Jaëpi pëca ja'quëohua'i ja're mamajë de'oye pa'iye necasipi. Jaje sehuoma'cohua'ire pönaja'quë api, Ëjaëre de'oye asaja'cohua'ire, mai Ëjaë pai deojajë.”

¹⁸ Zacaríaspi Maija'quë huiñaë seji'i, ñeje:

“¿Yè'ëje ai maca pa'ina, cui'ne yè'ë pacoje aio maca pa'ito me yè'ë nuñere pa'ë caquë asaye'ni?”

¹⁹ Caquēna, Maija'quë huiñaë ite sehuouña:

“Yè'ë Gabriel a'ë, Maija'quëre necai pa'iquë. Jaje pa'ina, yè'ëre ipi jëjo daouna, iye huajë coca quëasi'i, mē'ëre caquë daë'ë. ²⁰ Jaje pa'iquëta'are yure mē'ë yè'ë nuñerepa quëayere asama'ë pa'isi do'ire cama'quë de'oni cama'ë pa'ija'quë a'ë, mē'ë

mamaquëre coa macaja'a iye case'e t̄i'a ja'ñe a'ë, iti mu'se t̄i'aëna.”

²¹ Jaje yo'oquë Maija'quë huë'e ëo hue'ñana casiquëpi tsoe nëina, yecohua'i hue'se pa'icohua'i iquere yo'oquë Zacarías etama'quëpi nëi pa'ini cajë utehuë. ²² Utejäna, jaropi Zacarías etani jaohua'ire cama'ë paji'i. Jaje cama'ëna, ñani cani ñañeje pa'ye Maija'quëre se hue'ñana cacani ñapi, cuasahuë. Jaje pa'ipi coa jëtë a'uñese'epi capi, cama'quë ponëse'e sête.

²³ Zacarías Maija'quë huë'e cocai mu'seña carajaisi maca, saji'i, i huë'ena. ²⁴ Ja jeteyo'je i paco Elisabet tsj ëtapë de'io. De'oni cinco ñañëohua'ire io huë'epi yequë hue'ña saima'o ai cuasaco paco'ë, ñeje: ²⁵ Ëjaëpi yure yë'ëre jaje ñacai yo'opi, paipi tsj pama'coa cajë cue'cuema'pë pa'ijajë caquë.

Huiñaë Quëase'e Jesús Coase'e

²⁶ Seis ñañëohua'i pa'i maca Maija'quëpi i huiñaë Gabrielre Galilea yejana Nazaret hue'e daripëna jëjo saopi. ²⁷ Nomi tsjo María hue'ecopi ëmëohua'ire yo'oma'core do'i ñaja'quëni caquë. Jao cato José hue'equëna, huejaja'coa. Ca nëosicopi paco'ë, ëjaë David tsëcapë aquëna. ²⁸ Maija'quë jëjo daoquëpi io pa'i hue'ñana cacani capi:

“Pëpayë, më'ëre. Sihujë'ë. Mai Ëjaëpi më'ë ja're pa'iji. Diusupi si'a nomiohua'i sihuaye jerepa isipi, më'ëre.”

²⁹ Jaje caquëna, iopi Maija'quë jëjo daoquëre ñani quëquëo i cocare asaco cui'ne ja maca co'ye seco'ë: “¿Me yo'oquë jaje pëpaquë'ni?” ³⁰ Jaje cacona, Maija'quë huiñaëpi capi, iote:

“María ca'rama'o pa'ijë'ë, Maija'quë më'ëre sihuaquë api. ³¹ Yurepi paì quë'io de'oni më'ë tsihua'ëre paja'coa'ë. Paco ì mami hue'yojë'ë, Jesure. ³² Jaë cato jerepa pa'i pa'ija'quë api, jaje pa'ipi Maija'quërepa mamaquë paipi hue'yoquëni. Jaje pa'ina, Maija'quëpi paì ëjaë David ñu'i saihuëre isija'quë api, paì ëjaëre de'huani. ³³ Israel paire ti cuañequërepa pa'ija'quëpi, ì cuañeñe cato carajaiñe peoja'coa.”

³⁴ Ja maca Maríapi Maija'quë huiñaëre seco'ë:

“¿Me iye jaje yo'o ja'ñe a'ni, yë'ë ëmëohua'i ja're conì pa'ima'core?”

³⁵ Cacona, Maija'quë huiñaëpi sehuouña:

“Maija'quë joyopi më'ëna necaina, cui'ne Maija'quërepa tutupi më'ëna sirio tsiocaiyeje tsio daija'coa. Ja do'ire më'ë mamaquëre Maija'quë mamaquë hue'yoja'cohua'i a'ë. ³⁶ Jaje cui'ne më'ë cajeo tsëcapë aco Elisabetje tsihua'ëre paja'coa, aio macata'a. Tsi pama'coa paì cajë pa'isicota'a seis ñañëohua'ire paì quë'io pa'ico, yure. ³⁷ Maija'quëre cato neñese'e pa'iji. Peoji, ì ja'rujaiñe.”

³⁸ Ja maca Maríapi cao:

“Yë'ë cato Èjaë jo'yao maca'ë. Maija'quëpi më'ë case'eje yo'oja'quë yë'ëre sihuayë.”

Jaje Maija'quë huiñaë iyese'e quëani saji'i.

Maríapi Do'i Saiye Elisabet Quë'rona

³⁹ Ja mu'seña María esa saco'ë, Judea cuti quë'rore paì daripë pa'i hue'ñana. ⁴⁰ Sani Zacarías cui'ne Elisabet pa'i huë'ena cacani pëpao. ⁴¹ Pëpacona, Elisabetpi io pëpaye asa maca tsihua'ë ëtapë pa'iquëpi ti'topi Maija'quë joyopi

ioni pa'ina, paco'ë, Elisabetpi. ⁴² Jaje pa'iopi tutu cao:

“Maija'quëpi më'ëre yequë nomiohua'ire sihuaye necaiye jerepa de'oye necaji'i. Cui'ne më'ë mamaquë ai de'oquërepa pa'ija'quë api. ⁴³ ¿Ique o'ni, yë'ë jaje yë'ë Èjaë pëca ja'copi do'i dani ña ja'ñe? ⁴⁴ Më'ë yë'ëre pëpacona, asa maca tsihua'ë yë'ë ëtapëpi sihuaquë teapi. ⁴⁵ Ai sihuayë, më'ë case'ere care paji caco asa do'ire.”

⁴⁶ Ja maca María cao:

Yë'ë ai sihuayë, Maija'quëre.

⁴⁷ Cui'ne yë'ë joyopi sihuayë, Maija'quë yë'ëre huasoquëna.

⁴⁸ Maija'quëpi i jo'yao ai cuasaye peocore de'oye cuasapi.

Yureta'a jaje yo'oquëna, si'a paipi ai sihuaco si'anë caja'cohua'i a'ë.

⁴⁹ Maija'quë ai jerepa tutu quë'ipi yë'ëna de'oye necaë'ë.

Yë'ë Èjaë i mami cato ai de'oyerepa.

⁵⁰ Si'anë oiquë api, ite ca'racohua'ire.

⁵¹ Tutu quë'i co'amaña yo'oquë nepi, i jëñapi.

Jerepa pa'iohua'i a'ë cuasa joñoa hue'ecohua'ini meñe quëconi huahue huesopi.

⁵² Ñajë'ë, i yo'ose'ere: Èjaohua'i pa'isicohua'ini meñe peocohua'ire nequë

Cui'ne iti jerepa pa'iohua'i a'ë cuasama'cohua'ini ñese mëose'ere.

⁵³ Ao ëa ju'icohua'i pa'isicohua'ini de'oye ao timëpi.

Cui'ne jaiye co'amaña pasicohua'ini coa peo jëña ne saopi.

⁵⁴ De'hue cöcaji'i, Israel paire.

I jo'yare huanëyema'ë oji'i.

⁵⁵ Abraham ca nëose'ere de'oyerepa yo'opi, mai aiohua'ire.

Cui'ne jaje Abraham tsëcapë Israel paire de'oye yo'oja'quë api, si'anë jajese'e.

⁵⁶ Ca tëjini pëpao, Elisabet huë'ena, toaso ñañëohua'ire. Pëasicopi pani tëjini jeteyo'je io huë'ena co'io.

Juan Ti Doquë Coase'e

⁵⁷ Ja jeteyo'je Elisabet tsihua'ëre coa mu'seña ti'aëna, mamaquëre pao. ⁵⁸ Io cajeohua'i cui'ne do'icohua'i ja'ye pa'icohua'i sani pëpahuë, ìote, Maija'quë de'oye yo'ose'ere asani sihuajë. ⁵⁹ Ocho mu'seña pa'i maca sahuë, cui'ne ca'nihuë tēañu'u cajë Israel pai deojajë cajë, cui'ne pëca ja'quë Zacarías mamire sēoñu'u cajë yo'ohuë. ⁶⁰ Jaje cajëna, pëca ja'copi cao:

“Pani, ì cato Juan hue'eye pa'iji.”

⁶¹ Jaje cacona, ìote cahuë:

“¿Me yo'oquë jaje hue'equë'ni, më'ë pairepa ja mamire hue'ecohua'i peoyë. Jaje pa'i mami hue'ecohua'i peoto?”

⁶² Ja maca tsihua'ë pëca ja'quëre moñopi iñojë sei'ë:

“¿Ique mamire hue'yoye yëquë'ni?” ⁶³ Sejëna, pëca ja'quëpi soquë totore dajë'ë caquëna, isirena, iona toyapi: “I mami cato Juanpi.” Jaje toyaëna, si'a hua'i ai cuasajë ñahuë. ⁶⁴ Ja macapi Zacaríasje cui'naëpi coca caquë de'oni Maija'quëre sihuaquë ca huëopi. ⁶⁵ Jaje iye yo'ose'ere ñani ì quëno maca pa'icohua'i ai cuasahuë. Cui'ne iye yo'ose'ere si'a Judea ai cuti pa'icohua'ire quëajëna, asahuë.

66 Si'ahua'i it̄i quēaye asacohua'i it̄ire cuasahuēni asa'ñe nēina, senirojaē'ē:

“¿Me yo'oquērepa ai de'oja'quē a'ni, jaē tsi-hua'ē?”

Maipi ñahuē, Maija'quēre papi it̄e ñacaise'e.

Zacarías Jujuse'e

67 Zacarías Maija'quē joyo t̄imēsiquēpi Maija'quē isi yē'opi capi:

68 Sihuañu'u, mai Ējaēre Israel pāi Diusure. Jaē cato maina dani huasopi.

69 Maina Maija'quēpi isipi tutu quē'ire, paire hua-soquēre.

Jaē cato i jo'yaē David tsēcapē aquēpi.

70 Maija'quēpi ñeje ca nēoa'l'i'i, i case'ere quēacaicohua'i tsoe hue'ña acohua'i ja're:

71 Maire huasosi'i, si'aohua'i maire coejē sañope yo'ojēna, pa'icohua'ire.

72 Mai aipēre teaye ñaquē

I ca nēose'e huāñēñema'ē de'oye necaji'i.

73-75 Yē'ēna isisicohua'ipi nuñe pa'icohua'ipi ca'rama'pē

Yē'ēre necaicohua'i ti pa'ija'cohua'i a'ē caquē

Mēsarute sañope yo'oyere huasosi'i ca nēopi, mai ai ñecuē Abrahamre.

76 Maija'quērepa quēacaiquē hue'yoja'cohua'i a'ē, paipi,

Mē'ēpi mai Ējaē saija'a ma'are nui ma'arepa sani ne de'huaja'quēni.

77 I paire de'hue iohua'i co'aye yo'o do'ire sāi de'huacaiye pa'iji, quēaja'quē a'ē, mē'ēpi.

Ja do'ipi huasosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ē.

78 Maija'quē oi cui'ne teaye ña do'ipi,

Ēsē ñata maca mēi miañeje pa'ye maire huasoquē
ma'tēmopi daijā'quē api, maire miaja'quē.

⁷⁹ Huesēcohua'ire juni tējicohua'ire miacai
Cui'ne de'oye i maire huasoye asajajē caquē
pa'iyere ye'yaja'quē api.

⁸⁰ Juan ai de'opi. Cui'ne i joyoje ai de'opi. Ai
de'oquēpi pai peo hue'ña cuene yejare paji'i, Israel
paire quēa huēo macaja'a.

2

Jesús Coase'e (Mt 1.18-25)

¹ Ja mu'seña pai ējaē César Augustopi si'a yeja
pa'icohua'ire cuēcueye pa'iji caquē cuañepi. ² Iye
du'ru macarepa paire cuēcueye cato yo'ohuē,
Cirenio Siria cuañequē pa'i maca. ³ Jaje pa'ina,
si'ahua'i saiye paji'i, pai ñape iohua'i daripere
pana jaronā cuēcue cuañoja'cohua'ipi.

⁴ José cato David tsēcapē aquē paji'i. Ja do'ire
Galilea yeja daripē Nazaretpi sani Judea yeja
daripē Belénna saji'i, Davidre coa sitona. ⁵ Toya
cuañoja'quēpi Belénna saji'i, María i huejaja'coa
ca nēosicopi coañe tī'a huesésico ja're. ⁶ Jaje sani
Belénre pa'ijēna, María coañe tī'aēna, ⁷ jaronā pao,
io du'ru mamaquere. Pani caña catipēpi tunani
huequē ai de'huana oao, pai pēa hue'ña peo do'ire.

Huiñaēpi Yēi Ñamare Ñacohua'ire Quēaye

⁸ Belén quēno macare yēi ñamare ñacohua'ipi
ñamique tsiore iohua'ini ñajē paē'ē. ⁹ Pa'ijēna,
cuasama'tore papi Ējaē huiñaē ñai nēcacuēna,
Maija'quē miañepi iohua'ire mia huesoquēna, ai

quëquë huesëhuë. ¹⁰ Jaje ña quëquëjëna, Maija'quë huiñaëpi capi:

“Ca'rama'pë pa'ijë'ë, mësarute huajë coca quëasi'quë daiyë, mësarü si'ahua'i asani ai sihua ja'ñere. ¹¹ Yure David daripëna tsitu'ure coao, mësarute huasoja'quëpi. Jaë cato Cristo Ëjaëre papi. ¹² Mësarü ñani i api cuasa ja'ñere caña catipëpi tunani huequë ai de'huana oasiquëpi uina ti'aja'cohua'i a'ë.”

¹³ Tei Maija'quë jo'yaë huiñaë ñai macapi yecohua'i ma'tëmo acohua'ijë ñaihuë. Ñeje cajë Maija'quëre sihuajë:

¹⁴ Sihuajë de'oyerepa cañu'u, Maija'quëre ma'tëmo aquëre,

De'oye pa'iyere pa'ijë'ë, ipi sihuaquëna pa'icohua'ipi.

¹⁵ Maija'quë jëjo daosicohua'i ma'tëmona co'isi maca yëi ñamare ñacohua'ipi iohua'ija'a sa'ñe ca huëohuë.

“Jaje pa'ito esa Belënna sani ñañu'u, ëjaë maire quëase'ere.”

¹⁶ Sani ti'ahuë, Maríare, Josére cui'ne tsihua'ëpi huequë aocona oasiquëpi uina. ¹⁷ Jaje ite ñani Maija'quë jo'yaë iohua'ire quëase'ere quëareña.

¹⁸ Quëajëna, asacohua'ipi ai cuasareña. ¹⁹ Jaje yecohua'i yo'ojëta'are María cato io joyona de'huao, si'aye iye, ti yo'ose'ere cuasaco. ²⁰ Yëi ñamare ñacohua'i si'aye iohua'ire case'eye paye pa'ina, ñani Maija'quëna sihuajë jëjëjë co'ihuë.

Maija'quëna Jesure Isiye

21 Ocho mu'seña pa'i maca tshua'ë ca'ni maña tējājä cui'ne i mamije hue'yohuë, Jesús, huiñaë Mariare ja peoco pa'i maca quēase'ere.

22 Tsitu'ure pasi jeteyo'je si'sire tsoa to mu'seña ti'aëna, Jerusalén daripëna saijë tsitu'ureje sahuë, Maija'quëna isiñu'u cajë, Moisés cuañese'epi jaje caye sëte. 23 Jaje yo'ohuë, ëjaë cuañese'epi ñeje toyase'e pa'i do'ire: “Si'a ëmë tsi du'ru coacohua'i Maija'quëna isisicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.” 24 Ëjaë cuañeñepi caji: “Caya pi'are panita'a caya su'tere isijë'ë.” Ja yo'oyere cajë saë'ë.

25 Ja mu'seña Jerusalén pa'iquëpi Simeón hue'equëpi paji'i. Nuiñerepa pa'iquëpi Maija'quëre se pa'iquëpi, Israel paire huasoyere utequë paji'i. Jaje pa'ina, Maija'quë joyopi Simeón ja're pa'i 26 quëapi, më'ë ju'iñe paja'quë a'ë, ëjaë jëjo daoquë Cristore ñama'ë pani. 27 Maija'quë joyopi quëaquëna, Maija'quëre se huë'ena sani pa'ina, Jesús pëca ja'quëohua'i tshua'ëre cuañese'e cayeje neñu'u cajë Maija'quëre se huë'ena dahuë. 28 Dajëna, Simeónpi tshua'ëre coani Maija'quëna sihuaquë capi:

29 Ëjaë, yë'ë yureta'a sihuaquë ju'iñe pa'iji.

Më'ë ca nëose'ere ñasiquëpi.

30 Yë'ë ñaco capi huasoquëre ñahuë,

31 Si'a pai ña hue'ñana më'ë necaisiquëre.

32 Jaë api, Israel peocohua'ire miacaija'quë

Cui'ne i do'ire yecohua'ipi Israel pai ai de'ocohua'i a'ë, caja'cohua'i a'ë.

33 Simeón tshua'ëre ñaquë cayere ai cuasareña, pëca ja'quëohua'i. 34 Ja maca Simeón Maija'quëpi

de'oye ñacaija'quë icohua'ire caquë Maija'quëre seji'i. Seni tëjini Maríare capi, Jesús pëca ja'core:

“Asajë'ë. Iquë tsihua'ë jai paire Israel paire ne tañojaquë api. Cui'ne jai paire Israel paire Maija'quëre tuiye huëoquë yo'oja'quë api. Jaje pa'ina, jai pai ite sañope caja'cohua'i a'ë. ³⁵ Cui'ne, iquë do'ire jai pai pai ñape johua'i joñoa cuasaye ñañe pa'ija'coa. Jaje pa'iquëta'are më'ëreta'a si'aye iye yo'oyete cuasani hua'tipi më joyoja'a tota etojañeje pa'ye pa'ija'coa, oi do'ire.”

³⁶ Cui'ne jarote te'lo nomio yequë mu'se pa'i ja'ñere asaco quëaco. Ana hue'eco, Fanuel maco paco'ë. Aser tsëcapë aco, aio maca paco'ë. Nomi tsiopi huejani siete ometëca ëjere pani hua'jesicopi paco'ë. ³⁷ Yure cato hua'jeopi ochenta y cuatro ometëca paco'ë. Maija'quëre se huë'epi etama'copi ñamiña cui'ne mu'seña Maija'quëre sihuaco ao aima'o seo paco'ë. ³⁸ Jao Anapi iti jaje yo'ojë ca maca dani Maija'quëre du'ru se de'oji caco pëpa toni Jerusalén paire huaso ja'ñere utecohua'ini quëao, tsihua'ë Jesús yo'o ja'ñe ayere.

Nazaretna Co'iyë

³⁹ Ja maca si'aye ëjaë cuañese'e yo'o tëjini co'ihuë, Galileana johua'i pa'i daripë Nazaretna. ⁴⁰ Tsihua'ë i ai de'oyeje ai tutu quë'i cui'ne ai ta'ñe pa'i de'opi, Maija'quëpi ite de'oyerepa ñacaina.

Jesús Maija'quë Huë'ere Pa'iyë

⁴¹ I pëca ja'quëohua'i coa si'a ometëcaña Jerusalénna saë'ë, Israel pai Egíptopi etasi mu'sere cuasajë tsi'siyena. ⁴² Jesús doce ometëca tìlani pa'i maca si'ahua'i Jerusalénna ja'fiesta yo'oyena tsi'siñu'u cajë saë'ë, noni jaje yo'ojë pa'icohua'i

sète. ⁴³ Ja fiesta carajaquëna, col'i maca tsihua'ë Jesús Jerusalénna pëapi, pëca ja'co cui'ne José huesëjëna. ⁴⁴ Te'e mu'serepa ma'aja'a Jesuje daiji jai paì conì cuasajë saë'ë. Saijëta'a do'ijë quë'ro cui'ne iohua'i ñacohua'i quë'ro co'ejëna, peopi. ⁴⁵ Peoquëna, ñani ja maca yureta'a col'ihuë, Jerusalénna co'eñu'u cajë.

⁴⁶ Toaso mu'seña pa'i maca ti'ahuë, Maija'quë huë'ere pa'ina, cuañese'le ye'yacohua'i ja're conì ja'rusiquëpi ñu'i iohua'i cayere asaquë cui'ne iohua'ireje sañope sei yo'oquëna. ⁴⁷ Si'a pa'icohua'i Jesús si'aye ta'ñe asaquëpi sañope de'oyerepa sehuoyere asajë quëquëhuë. Merepa ai asaquë'ni, jaë cajë ai cuasareña. ⁴⁸ Pëca ja'quëohua'ipi ite ti'ajë ai cuasajëna, pëca ja'copi cao:

“Tsihua'ë, më'ëni më ja'quë cui'ne yë'ë co'a ju'ijë co'erojaiñë. ¿Me nesi'quë jaje yëquëre, huesë ëaye yo'ou'ni?”

⁴⁹ Jaje cacona, Jesupi iote capi:

“¿Me yo'ojë yë'ëre co'eye'ni? Huesëma'pë yë'ë cato ja'quë co'amañare yo'oja'quë a'ë.”

⁵⁰ Jaje caquëna, iohua'ipi cuasaquë cayere asa ti'ama'pë paë'ë.

⁵¹ Ja maca iohua'i ja're conì co'ipi, Nazaretna. Si'anë de'oye sehuoquë paji'i, pëca ja'quëohua'ire. Pëca ja'copi iyere si'aye io joyona de'hua'o. ⁵² Jaje yo'oquë Jesús ai de'opi, i capë cui'ne i cuasayeje. Maija'quëpi cui'ne paipi conì i de'oye pa'iyere ñajë de'oquë api cuasahuë, tayoye peoquëna.

3

Juan Ti Doquëpi Yëhuoye
(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

¹ Tiberio César pa*ì* ëjaë paji'i. Ipi quince ometëca cuañequë pa'i maca Poncio Pilatopi paji'i, Judea cuañequë ëjaë. Herodespi Galilea cuañequë paji'i. I yo'jei Felipepi Iturea cui'ne Tranconite cuañequë paji'i. Cui'ne Lisanciaspi Abilinia cuañequë paji'i.

² Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cato Anás cui'ne Caifás paë'ë. Jaohua'i pa'i mu'seña Maija'quëpi Zacarías mamaquë Juanna capi, cuene yejare pa'ina. ³ Juan cato Jordán tsiaya quë'roja'a sai si'a huë'ña pa*ì* pa'icohua'ire capi: Ja'në co'aye cuasase'ere jeoni ponëñe pa'iji. Ponëni oco dosicohua'ini Maija'quëpi mësarü co'aye yo'ose'ere sa*ì* de'huaja'quë api. Jajë yëhuopi. ⁴ Tsoe ja'rë Maija'quë caye quëacaiquë Isaiaspi toyaquë pa'ise'eje cui'ne japi ti'api, i toyase'e caji:

Cuene yejapi pa*ì* cui'neje asa cuañoji,

Ne de'huajë'ë, mai Ejaë ma'are.

Nuñerepa ma'a necaijë'ë, i cu'i huë'ña.

⁵ Yo'cohuë pa'ise'ere ne timë ja'ñe a'ë.

Jai cuti cui'ne a'ri cuti pa'ise'ere nui yejarepa ne ja'ñe a'ë.

Nui ma'aña peose'ere nui ma'aña de'huaye a'ë.

Dea pëa quë'i ma'aña pa'ise'ere nui yeja ne ja'ñe a'ë.

⁶ Ja maca Maija'quë paire huasoye si'a pa*ì* ñaja'cohua'i a'ë.

⁷ Ite oco do cuañoñu'u cajë paipi i quë'rona daicohua'ire Juanpi capi:

“¡Aña tsëcapë acohua'i! ¿Nepi mësarute quëare'ni, Maija'quë pëi nejoquëna, jëa ja'ñere?
 8 Ponësicohua'i pani, ponësicohua'i yo'oyere yo'ojë'ë. Jaje yo'ojëna, ñani dosi'i. Abraham tsëcapë a'ë cama'pë pa'ijë'ë. Ja caye tija ma'ñe a'ë. Maija'quëpi yëni iye quëna pëaje Abraham tsëcapëre neñe pa'iji. 9 Tsu'upo tsoe ne de'huasicoa, soquë ñëa cueja'core. Si'a soquë ñëa de'oye quëi ma'ñe cato cüeni toana ëcooa. Maija'quë tsu'upoje pa'i.”

10 Ja maca paipi ite setëña:

“¿Jaje pa'ito iquere neja'cohua'i a'ni?”

11 Sejëna, Juanpi sehuopi:

“Caya ju'i caña paquë pani te'ore isiye pa'iji, ti peoquëna. Añe paquë pani peoquë ja're coní aña pa'iji, te'e.”

12 Pa'i do'i curiquë secohua'ije oco do cuãñoñu'u cajë daisicohua'ipi pa'ijë Juanre se'ë:

“¿Ye'yaquë, iquere yëquë neja'cohua'i a'ni?”

13 Sejëna, Juanpi capi:

“Cuãñese'e caye pa'ina, jerepa curiquë sema'pë pa'ijë'ë.”

14 Soldado pa'icohua'ipi ite setëña:

“Cui'ne yëquë, ¿iquere neja'cohua'i a'ni?”

Cajëna, sehuopi:

“Tutu yo'ojë sioma'pë pa'ijë'ë, yecohua'i payere. Coa coso do'ire tsioma'pë. Cui'ne mësarute sañere tija pa' cuasajë pa'ijë'ë, sihuani.”

15 Juanni Cristo pa'ima'quë cuasajë pai utehuë. I a'ë caquëna, asañu'u cajë. 16 Cuasajëna, Juanpi capi:

“Ocopi doye, mésarute. Ja yè'ta'a yè'è jeteyo'je daija'quë api, yè'è jerepa de'oquëpi. I jo'yaë i zapato joyecaiquë yè'ère têtö saiquë api. Yè'è jerepa teaye pa'i a'ë. Jaë cato doja'quë api, Maija'quë joyopi cui'ne toapi. ¹⁷ Tsoe pala cajiji, trigo jëoquë iti cãse'e de'huaquë ja'ose'e huahueja'core. Iti care pase'e i de'hua hue'ñana de'huaquë ja'ose'e toa ti yayama'cona ëoja'quë api.”

¹⁸ Ñeje caquë paire de'o coca yëhuoquë cui'ne jaiye yequeje Juan quëapi. ¹⁹ Cui'ne Herodes paï ëjaëpi yo'jei Felipe nëjo Herodíasni jioni paquëña. Jaje yo'o ma'ñe a'ë caquë cui'ne i yeque co'aye yo'ose'ena çoni yëhuopi, Juan. ²⁰ Jaje quëaquëta'are Herodespi i caye asama'ë. Ja yè'ta'api yeque co'aye yo'o coquë Juanre co'a paire co hue'ñana copí.

Jesure Doye

(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹ Ja yè'ta'a co cuañoma'quëpi Juan oco doquë pa'ina, Jesuje do cuañosiquë paji'i, cui'ne ipi Maija'quëre se maca ma'tëmopi jaca saiona. ²² Maija'quë joyopi su'teje pa'ipi ina nëca meni païje ñajëna, ja maca yè'ose'e ma'tëmopi jutapi, ñeje:

“Mè'ë a'ë, yè'è mamaquërepa. Mè'ëni ai sihuaquë pa'iyë.”

Jesús Ñecuëohua'i

(Mt 1.1-17)

²³ Jesús treinta ometëca paquëpi Maija'quë co'amañarepa ne huëopi. Paï caye cato José mamaquë paji'i. ²⁴ José paji'i, Elí mamaquë. Elí paji'i, Matat mamaquë. Matat paji'i, Leví

mamaquë. Leví paji'i, Melqui mamaquë. Melqui paji'i, Jana mamaquë. Jana paji'i, José mamaquë. ²⁵ José paji'i, Matatías mamaquë. Matatías paji'i, Amós mamaquë. Amós paji'i, Nahúm mamaquë. Nahúm paji'i, Esli mamaquë. Esli paji'i, Nagai mamaquë. ²⁶ Nagai paji'i, Maat mamaquë. Maat paji'i, Matatías mamaquë. Matatías paji'i, Semei mamaquë. Semei paji'i, José mamaquë. José paji'i, Judá mamaquë. ²⁷ Judá paji'i, Joana mamaquë. Joana paji'i, Resa mamaquë. Resa paji'i, Zorababel mamaquë. Zorobabel paji'i, Salatiel mamaquë. Salatiel paji'i, Neri mamaquë. ²⁸ Neri paji'i, Malqui mamaquë. Melqui paji'i, Adi mamaquë. Adi paji'i, Cosam mamaquë. Cosam paji'i, Elmodam mamaquë. Elmodam paji'i, Er mamaquë. ²⁹ Er paji'i, Josué mamaquë. Josué paji'i, Elizer mamaquë. Elizer paji'i, Jorim mamaquë. Jorim paji'i, Matat mamaquë. ³⁰ Matat paji'i, Leví mamaquë. Leví paji'i, Simeón mamaquë. Simeón paji'i, Judá mamaquë. Judá paji'i, José mamaquë. José paji'i, Jonán mamaquë. Jonán paji'i, Eliaquim mamaquë. ³¹ Eliaquim paji'i, Melea mamaquë. Melea paji'i, Mainán mamaquë. Mainán paji'i, Matata mamaquë. Matata paji'i, Natán mamaquë. ³² Natán paji'i, David mamaquë. David paji'i, Isaí mamaquë. Isaí paji'i, Obed mamaquë. Obed paji'i, Booz mamaquë. Booz paji'i, Salmón mamaquë. Salmón paji'i, Naasón mamaquë. ³³ Naasón paji'i, Aminabab mamaquë. Aminabab paji'i, Aram mamaquë. Aram paji'i, Esrom mamaquë. Esrom paji'i, Fares mamaquë. Fares paji'i, Judá

mamaquë. ³⁴ Judá paji'i, Jacob mamaquë. Jacob paji'i, Isaac mamaquë. Isaac paji'i, Abraham mamaquë. Abraham paji'i, Taré mamaquë. Taré paji'i, Nacor mamaquë. ³⁵ Nacor paji'i, Serug mamaquë. Serug paji'i, Ragau mamaquë. Ragau paji'i, Peleg mamaquë. Peleg paji'i, Heber mamaquë. Heber paji'i, Sala mamaquë. ³⁶ Sala paji'i, Cainán mamaquë. Cainán paji'i, Arfaxad mamaquë. Arfaxad paji'i, Sem mamaquë. Sem paji'i, Noé mamaquë. Noé paji'i, Lamec mamaquë. ³⁷ Lamec paji'i, Matusalén mamaquë. Matusalén paji'i, Enoc mamaquë. Enoc paji'i, Jared mamaquë. Jared paji'i, Mahalaleel mamaquë. Mahalaleel paji'i, Cainán mamaquë. ³⁸ Cainán paji'i, Enós mamaquë. Enós paji'i, Set mamaquë. Set paji'i, Adán mamaquë, cui'ne Adán paji'i, Diusu mamaquë.

4

Jesure Neñañe

(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

¹ Maija'quë joyo ìni pa'ina, Jordán tsiayapi col'iquëna, Maija'quë joyopi sapi, cuene huesësi yejana. ² Jarote cuarenta mu'seña ao ti aima'ë pa'ina, jeteyo'je ao ëaye nëi maca ³ huatipi ìte neñasì'i, caquë capi:

“Maija'quë mamaquë sëte iye quëna përe cuañejë'ë, pan pë de'ojaco.”

⁴ Caquëna, Jesupi ìte capi:

“Toyase'e caji, Coa aose'e ai pa'iye peoji, pai. Peoquëna, ai jerepa si'aye Maija'quë ca cocare de'oye sehuocaiye pa'iye pa'iji.”

⁵ Ja jeteyo'je huatipi sapi, ai cutihuëna. Sani iye yeja pa'iyere te'epi esa iñopi si'aye, paire cui'ne iote pa'iyeye. ⁶ Iñoni huatipi ite capi:

“Yë'ëpi më'ëre si'a iye tutu, cui'ne iye jai yejaña de'lo co'amaña isisi'i. Yë'ëna isise'e a'ë, si'aye iye. Jaje pa'ina, yë'ë yëyeje isiye pa'iji, yë'ë isiye yëquëna. ⁷ Më'ëpi do're ja'runi yë'ëni sequë pa'ito më'ë tse pasipi.”

⁸ Jesupi ite sehuopi:

“Yë'ë quëno maca pa'ima'ë pa'ijë'ë, Satanás. Saijë'ë. Toyase'e caji: Sejë'ë, më Ejaë Diusuni cui'ne ise'ere necaijë'ë.”

⁹ Ja jeteyo'je huatipi Jerusalén daripëna sani Maija'quë hu'e'e jetena mëani capi:

“Maija'quë mamaquërepa pani tito sa tomejë'ë, iye macapi yejana. ¹⁰ Toyase'e caji: Maija'quëpi i huiñaohua'ire cuañeina, më'ëre ñacaija'cohua'ire.

¹¹ Më'ëpi tomequëna, iohua'i jëñapi tseaja'cohua'i a'ë,

Quëna pëana më nëcañoa a'si nema'quëni cajë.”

¹² Caquëna, Jesupi ite sehuopi:

“Yequeje toyase'e caji: Më'ë Ejaë Diusure neñama'ë pa'ijë'ë.”

¹³ Caquëna, huati Jesure si'aye neñani yo'o jujani, tsoe maca jeoni saji'i.

*Jesupi Galileana Yo'o Huëoye
(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)*

¹⁴ Jeo saquëna, Jesupi Galileana co'ipi, Maija'quë joyo tutu timësiquëpi. Jaje pa'ina, pai i pa'iyere quëajëna, ja yejaña pa'icohua'i asahuë. ¹⁵ Pai

dari ñape tsi'si huë'ña pa'iyena ye'yaquë pa'ina, si'ahua'i ìte de'oquëre papi cajë sihuahuë.

Jesús Nazaretre Pa'iyë

(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

16 Ja maca Jesús Nazaretna saji'i, i ai de'osi daripëna. Huajë mu'se tì'aëna, paì tsi'si huë'ena cacani ja'rupi. Jaje i si'anë yo'oye sëte. Ja'rusipi Maija'quë coca pëpë ñasi'i caquë huëni nëcapi.

17 Nëcaquëna, Isaías Maija'quëre quëacaiquë toy-aquë pa'ise'ere isiëña. Iti maca aquëpi isiquëna, hui'yoquë tì'api, ñeje toyase'e pa'i hue'ñare:

18 Mai Èjaë joyopi yë'ëni pa'iji.

Jaje pa'ina, yë'ëna de'o cocare isipi, carajaicohua'ina quëa ja'ñere.

Cui'ne ai oicohua'ire yëhuo huasoja'quë a'ë.

Tseä cuañosicohua'i pa'icohua'ire quëa huasoja'quë a'ë.

Cui'ne ñama'cohua'ini ñacohua'ire neja'quë a'ë.

Co'aye yo'ojëna, ai yo'ojë pa'icohua'ini de'o pa'iyë isija'quë a'ë.

19 Mai Èjaë oi necai tëcahuëre paipi asaja'cohua'i a'ë caquë yë'ëre jëjo daopi.

20 Jaje Jesús ña tējini tēoni paì tsi'si huë'e coacaiquëna, isini ja'rupi. Ja maca si'ahua'i ai ñahuë, ise'ere, paì tsi'si huë'ere tsi'sicohua'i.

21 Ñajëna, iohua'ire je'nërepa ca huëopi:

“Yure iye mu'se tì'api, iye toyase'e caye mësarü asa maca.”

22 Si'ahua'i Jesús de'oquë api cajë i case'ere merepa de'oye caëna, cajë ai cuasajë sa'ñe cahuë:

“¿Iquë coa José mamaquë api, pa'ima'quë?”

23 Jesupi capi, jaohua'ire:

“Jujučüë sēte co'ye jujujē'ë, cajú'cohua'i a'ë. Casicohua'ipi yequejē cajú'cohua'i a'ë. Capernaum yejana yo'ose'eje yure iño mē'ë yejare pana yo'ojē'ë, yēquē asase'eje.”

²⁴ Já maca ai seña maca ca saoquē cui'ne capi:

“Nuñerepa cayë. I ai de'o sito pa'icohua'i caye Maija'quëre quëacaiquëre tel'ije de'oyerepa sihua cuañosiquë peopi. ²⁵ Maija'quëre quëacaiquë Elías pa'i mu'señare Israel pa'i hua'jeohua'i jai pa'i paë'ë. Já mu'seña tres ometëca jerepa ocoma'ëna, si'a yeja pa'icohua'i ao ëa ju'ijë ai yo'ohuë. ²⁶ Jaje ai yo'ojëta'are Maija'quëpi Elíasre Israel pa'i hua'jeohua'ire jëjo saoye papi. Paquë Sareptare hua'jeo pa'ico quë'rona jëjo saopi, Sidón yejana. ²⁷ Cui'ne Maija'quëre quëacaiquë Eliseo pa'i mu'señaje jai pa'i Israel pa'i ja'ju dahuë ju'icohua'i paë'ë. Pa'ijëta'are tel'ireje jujucaiye papi. Paquë Siria yeja aquë Naamánni jujucaji'i.”

²⁸ Jaje caquëna, asani tsi'sisicohua'ipi ai pëti huëohuë. ²⁹ Já maca huëni nëcane Jesure tseani pa'i daripë peo hue'ña hue'sena etoni sahuë, cuti sa'nihuëre pana. Jaropi jëjo toñu'u cajë. Iti cutihuëre pa'i pa'i daripë paji'i. ³⁰ Jaje jëjo toñu'u cajë sasicohua'ita'are Jesús iohua'i jopoja'a etani saji'i.

Co'a Huati Joyo Hue'equë

(Mr 1.21-28)

³¹ Já maca Jesús saji'i, Capernaumna Galilea yeja daripëna. Jarona sani huajë mu'seña paire ye'ya huëopi. ³² Iohua'ire ye'yayere asajë ai ñahuë. ¿Merepa jaje cuañequë quëayeje pa'yerepa quëaquë'ni? cuasajë.

33 Jaro tsi'si huë'ñare paji'i, te'i ëmë huati joyo hue'equë. Jaëpi cuipi.

34 “Yëquëre yo'oma'ë. ¿Me nesi'quë yëquëre yo'oquë'ni, Jesús Nazaret aquë? ¿Nejosi'quë daiquë? Më'ëre yë'ë ñañë. Më'ë cato Maija'quë mamaquë, de'oquëre pa'ë.”

35 Ja maca Jesús co'a joyore capi:

“Cama'ë. Jaëte jeoni saijë'ë.”

Jaje ca maca co'a joyopi pai ña huë'ñana co'aye neñe peoyerepa yejana ne taoni eta saji'i.

36 Si'aohua'i ña quëquëni sa'ñe iohua'ija'a cahuë:

“¿Ique yë'o a'ni, ja jerepa pa'ye iye? Cuañequëna, huatiohua'ije ite sehujë etayë.”

37 Jaje yo'oquëna, paipi Jesús yo'oye ayere ja yeja si'a huë'ña quëarojateña.

Jesupi Simón Pedro Huaore Jujuye

(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

38 Ja maca Jesús tsi'si huë'epi etani Simón huë'ena cacapi. Jarote paco'ë, Simón huao suña dahuë ai ju'icopi. Jaje pa'iona, Jesure jujucaijë'ë, cajë sei'ë. 39 Ja maca Jesús suña dahuë ju'iconi ñaquë suña dahuëre pi'ra saouna, suña dahuë peocopi huëni aore neni ao.

Jesús Jai Paire Jujucaiye

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

40 Eëse cara mesi maca jai paire ju'icohua'ire dahuë, coa si'a ju'i dahuë quë'iohua'ire Jesuna. Dajëna, ju'icohua'ire i jëtëpi pai ñapere patoquëna, co'yahuë, si'aohua'i. 41 Ju'icohua'ire pa'isicohua'ipi huatiohua'i etajë Maija'quë mamaquëre papi cuijëna. Jesupi ja cayere ësepi,

tsoe iohua'ipi Maija'quë jëjo daoquë Cristo api asa do'ire.

Jesús Yëhuoye, Galilea Quë'rore
(Mr 1.35-39)

⁴² Jesús nea hue'ñarepa pai peo hue'ñana saquëna, saima'quëni cajë co'ejë tì'ahuë. ⁴³ Tì'asi maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Quëaye pa'iji, de'o coca Maija'quë pa'i te'te ayere yequë pai daripëaje. Jare caquë jëjo daosiquë a'ë.”

⁴⁴ Jaje Jesús cu'i quëarojaji'i, Galilea tsi'si huë'ñana.

5

Tsiaya Hua'ire Yo'eye
(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

¹ Jesús Genesaret Jaira të'tëpare pa'i quëaquëna, jai pai qui'yerepa Maija'quë coca asañu'u cajë dateña. ² Daijëna, Jesupi caya yohuë, peo huëapi huahuaquëna, ñapi. Iti yohuë acohua'ipi yo'e nëare tsoa toñu'u cajë tumareña. ³ Ñani ja maca Jesús yohuëna aya mëji'i. I aya mëisi yohuë Simón tse paco'ë. Ja maca capi, a'ri maña so'ona jëjo sao huahuojë'ë, yohuë. Huahuojëna, ja'runi ñu'i Jesús paire ye'ya huëopi. ⁴ Ye'ya tëjini Simónre capi:

“Hua'i pa'i hue'ñana yohuëja'a sani mësarü yo'e nëapi hua'ire neñu'u.”

⁵ Simónpi sehuopi:

“Ye'yaquë, si'a ñami te'e hua'ireje neñe peoyerepa ai yo'ohuë, nema'pë. Jaje pasicohua'ita'a më'ëpi cuañeñe sëte hua'i yo'erë jëjo dëosi'i.”

⁶ Cani jeo dēosi maca hua'ipi airepa timērena, hua'i yo'erēpi tēi huēo. ⁷ Ja maca yequē yohuēre cajeohua'i pa'icohua'ire jēñapi soihuē. Soina, dani si'ahua'i caya yohuēa ea tete macarepa aya timēhuē. ⁸ Ja maca Simón Pedro iyere ñani do're ja'runi Jesure capi:

“Saijē'ē, Ejaē, yē'ē quēno maca pa'ima'ē. Yē'ē co'aye yo'oquē a'ē.”

⁹ Coa quēquē huesēni jaje caquēna, i ja're cōni pa'icohua'ije hua'ire nese'ere cuasajē ai quēquēhuē. ¹⁰ Cui'ne, Zebedeo mamajē Jacobo cui'ne Juan, Simón cajeohua'ije quēquē huesēsicohua'i pa'ē. Jaje quēquējēta'are Jesús capi, Simónre:

“Ca'rama'ē pa'ijē'ē. Mē'ē yurepi paire yo'ecaiquē pa'ija'quē a'ē.”

¹¹ Ja maca yohuēare tē'tēpana sani jeoni Jesús ja're saē'ē.

Jesús Jujucaiye, Ja'ju Dahuē Ju'iquēre
(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

¹² Jesús pai daripēre pa'ina, te'i pai ja'ju dahuē ju'iquēpi titani Jesure ñani i tsiapi yejare pana semeni seji'i. Ñeje caquē:

“Ejaē, mē'ēpi yē'ēre jujuye yēni jujujē'ē. Yē'ē ju'i dahuē.”

¹³ Ja maca Jesús i jētēpi patoquē capi:

“Yē'ē jujucaiyē.”

Caquēna, jare iti macapi ja'ju dahuē peoquē de'opi. ¹⁴ Ja maca Jesús ite capi:

“Quēama'ē pa'ijē'ē, paire. Coa Maija'quē huē'e ñacaicohua'ise'ere sani iñojē'ē. Iñoni mē'ē co'ayere tsoa toquē yo'o do'ire isijē'ē, Moisés cuañequē

pa'ise'ere. Jaje yo'oquëna, si'a hua'i mē'ë ju'iquë pa'isiquëpi de'oquë ponëni yo'oye ñaja'cohua'i a'ë.”

¹⁵ Jaje pa'iquëta'are Jesús yo'oyepi jero sa'ana jai saji'i. Jaje pa'ina, jai pai i caye asañu'u cajë daijëna, ju'icohua'ije daë'ë, juju cuañoñu'u cajë. ¹⁶ Jaje yo'ojëna, Jesús pai peo hue'ñana sai Maija'quëre seji'i.

Quë'quë Dahuë Ju'iquëre Jujuye

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷ Jesupi ye'yaquëna, jarote ja'rusicohua'ipi ñuë'ë. Fariseo acohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i coní, Galilea yejare si'a hue'ña pa'icohua'ipi daisicohua'i paë'ë. Pa'ijëna, yecohua'ipi Judeapi cui'ne Jerusaléni daisicohua'ije paë'ë. Pa'ijëna, Jesupi paji'i, Maija'quë tutu ju'icohua'ire jujucaiyë. ¹⁸ Paquëna, yo'oye peoquëpi ju'iquëni cai saihuëna oasiquëni cuaijë Jesús pa'i hue'ña coareña, ñajaquë cajë. ¹⁹ Dajëta'are caca hue'ñapi jai pai timësico pa'i do'ire cacaye pajë ña jujani huë'e jeteja'a mëni peo coje tëteni ju'iquëre pai jopoja'a meñe casahuë, Jesús ña hue'ña cai saihuëna oasiquëni. ²⁰ Ja maca Jesús iohua'ipi ite jujuquë api cuasayere ñani ju'iquëre capi:

“Më'ë co'aye yo'ose'ere sai de'huacaiyë.”

²¹ Jaje caquëna, asani cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseohua'i cuasa huëoreña: “Paiipi yequë co'aye yo'ose'ere sai de'huacaiyë peoji. Jare Maija'quëse'e sai de'huacaiyë pa'iji. ¿Iquei'ni, iquë ja jerepa Maija'quëre cue'cuequë caquë?”

²² Jesupi jaje cuasajëna, ñani capi:

“¿Me yo'ojë jaje cuasaye'ni? ²³ Co'aye yo'ose'ere sai de'huaye cui'ne iquëre jujucaiye pai cato yo'o ti'a ma'ñe a'ë. A'jiñe yo'oye peoji. ²⁴ Jaje pa'ito de'oji. Iñosi'i, mësarute. Yë'ë Pai Mamaquëpi te'ipi iye yeja cuañequëre papi co'aye yo'ose'ere sai de'huacaiquë pa'iyë.”

Jaje se cani ju'iquëre capi:

“Më'ëni cayë, huëijë'ë. Më uicore ini më'ë huë'ena saijë'ë.”

²⁵ Caquëna, ja macarepa iti ju'iquë pa'isiquëpi jaohua'i ñajëna, huëni nëcani i uisicore se de'huani Maija'quëre sihuaquë caquë saji'i, i huë'ena. ²⁶ Saina, si'ahua'i ña quëquëni Maija'quëre sihuajë careña.

“Yurena ñahuë, paije yo'o ma'ñere yo'oye.”

Jesús Levíre Soiye

(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷ Iye yo'osi jeteyo'je Jesús etaquë Leví hue'equëre ñapi, pa'i do'i sai hue'ñare ñu'i curire seina, ñani capi:

“Tuijë'ë, yë'ëni.”

²⁸ Ja maca Leví i yo'oye si'aye se jeoni Jesús ja're cõni saji'i.

²⁹ Ja jeteyo'je Leví jai fiesta nepi, i huë'ena, Jesuni sihuaquë. Jarote cui'ne jai pai pa'i do'i secohua'i cui'ne yecohua'i cõni ai saihuëna ja'rusicohua'ipi paë'ë. ³⁰ Pa'ijëna, ñani fariseohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i Jesure ye'yecohua'ipi de'oye yo'oma'cohua'i a'ë, cuasajë sañope ca huëojë careña:

“¿Me yo'ojë mësaru pa'i do'i secohua'i ja're cui'ne co'aye yo'ocohua'i ja're cõni aijë cui'ne ucuye'ni?”

31 Cajëna, asani Jesupi sehuopi:

“De'oye pa'icohua'i cui'ne huajëcohua'i jujuquëre co'eye pañë. Jaje pa'ina, ju'icohua'ipi co'ecohua'i a'ë, jujuquëre. 32 Ja do'ire de'ocohua'ini soisi'i caquë, daisiquë peoyë. Co'acohua'ini soisi'i caquë daisiquë a'ë, jaohua'ipi ja'rë yo'ose'e jëoni ponëjajë caquë.”

Jesure Señe, Aima'pë Señere

(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

33 Caquëna, iohua'ipi Jesure setëña:

“Juanre ye'yecohua'i yo'oye sëte aima'pë Maija'quëre ai sejë yo'oyë, cui'ne fariseo ye'yecohua'ijë. ¿Me yo'ojë më'ë ye'yacohua'ise'e si'anë aijë cui'ne ucujë pa'iye'ni?”

34 Cajëna, Jesupi sehuopi:

“¿Hueja aó aija'cohua'ire soisicohua'ire aima'pë pa'ijë'ë cacohua'i a'ni, mësarü, huejaquëpi iti macare çoni pa'ito? 35 Jaje pa'iquëta'are yequë mu'se huejaquëre yë'ëre sioye pa'iji. Ja maca huejaquëpi peoëna, aó aima'pë pa'ija'cohua'i a'ë.”

36 Cui'ne quëa iñopi, iohua'i ñañena çoni ñeje:

“Yecohua'ijë huajë ju'i çare tëani ai ju'i çare sëoma'cohua'i a'ë. Jaje yo'ocohua'i pani coa huajë ju'i çare nejoñë. Cui'ne huajë çä çatipëpi ai ju'i çana sëosicohua'i pa'ito te'oje pa'io ña cuañöne paji. 37 Jare cui'ne pa'iji. Cuiya'i çono doye peoji, ai çä'nihuë de'huasicona. Jaje ai çä'nihuëna huajë cuiya'i çono doto yete saiye pa'iji. Jaje yete saina, si'aye nejoñe pa'iji, cuiya'i çono cui'ne çä'nihuë de'huasi topëje nejoñe pa'iji. 38 Jaje pa'ina, huajë cuiya'i çono doye pa'iji, jare cui'ne huajë çä'ni topëna. Jaje huajëyese'e pa'i de'oye quëçoja'coa.

39 Jaje pa'ina, o'sasi cono ucucohua'ije huajë cono ucuye pañë, o'sasi cono ai de'oye a'ë, cajë.”

6

Jesure Ye'yecohua'ipi Huajë Mu'se Yo'oye (Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

1 Te'e huajë mu'se Jesús ta sitoja'a saina, ire ye'yecohua'ipi trigo tsa'ña tējë saë'ë. Yo'oni jeteyo'je jëñapi iti case'e po'tejë aë'ë. 2 Jaje yo'ojëna, fariseo acohua'ipi ñani se'ë:

“¿Moisés cuañese'e caji huajë mu'se yo'oye peoji. Jaje pa'iquëta'are me neñu'ju yo'oye'ni?”

3 Cajëna, Jesupi sehuopi:

“¿Ñama'cohua'ini David cui'ne i cajeohua'i cono ao ëa ju'ijë yo'ose'e? 4 Maija'quë huë'e ñacaicohua'ise'e Maija'quëna isise'ere ao aiñere ao ëa ju'i Maija'quë huë'ena cacani aore imani ai cui'ne i ja're pa'icohua'ireje aopi.”

5 Cui'ne capi, jaohua'ire:

“Pai Mamaquëre papi tutu payë, huajë mu'se pa'itojë cuañëne.”

Jëtë Cuenesicore Paquëre Jujuye (Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

6 Yëquë huajë mu'se Jesús pai tsi'si huë'ena cacani, ye'ya huëoquëna, jarote paji'i, tel'i ëmë ëja tël'hui jëtëre cuenesicore hue'equë. 7 Pa'ina, cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseohua'i cono cuasahuë. Jesupi huajë mu'sere jujuquëna, ñani ite sañope cañu'u cajë utejë ñahuë. 8 Jaje cuasaye ñaquëta'a cuenesi jëtë hue'equëre capi:

“Huëijë'ë. Huëni ja maca jopore pare necajë'ë.”

Caquëna, huëni nëcapi. ⁹ Ja maca Jesús yecohua'ire capi:

“Sësi'i, mësarute te'ore. ¿Iquepi de'oquë'ni, huajë mu'se yo'oye, de'oye panita'a co'aye? ¿Paire huasoye panita'a paire coa nejoñe?”

¹⁰ Ja maca si'ahua'ire seña të'ijani Jesús capi, ju'iquëre:

“Më jëtëre mëajë'ë.”

Caquëna, i case'eje yo'opi. Yo'oquëna, i jëtë cuënesico pa'isico de'oco paco'ë. ¹¹ Jaje yo'oquëna, ñani yecohua'i ai pëti ëaye ñajë ca huëohuë, sa'ñe iquepi Jesure sañope ne'ñe pa'ioni cajë.

Jesús Doce Ye'yecohua'ire Soiye

(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹² Ja mu'seña Jesús Maija'quëre sësi'i caquë saji'i, ai cutihuë. Jaropi si'a ñami Maija'quëre seji'i.

¹³ Ñata tomesi maca i ye'yacohua'ire soini doce pa'iohua'i i ja're pa'icohua'ire hue'yopi, jëjo dao-cohua'ire. ¹⁴ Jaohua'i cato paë'ë: Simón, jare jaëni se hue'yo cosiquë paji'i, Pedro. Cui'ne i yo'jei, Andrés paji'i. Jacobo, Juan, Felipe, Bartolomé, ¹⁵ Mateo, Tomás, cui'ne Alfeo mamaquë Jacobo paji'i. Simón Cananista tsëcapë aquë paji'i. ¹⁶ Judas Jacobo yo'jei paji'i. Cui'ne yequë Judas Iscariote Jesure yehuoja'quëje.

Jesús Jai Paire Ye'yaye

(Mt 4.23-25)

¹⁷ Jesús ai cutihuëpi i ye'yacohua'i ja're conì cajequëpi perepë yejana pëapi. Jarote jai pai paë'ë. Si'a huë'ña acohua'i, yecohua'ipi Judea cui'ne Jerusalén cui'ne jai tsiaya të'tëpa Tiro cui'ne Sidón quë'ro acohua'i daisicohua'i paë'ë, Jesús

cayere asañu'u cajë cui'ne iohua'i ju'i dahuëre jujucaijaquë cajë daisicohuaipi. ¹⁸ Huati yo'oquëna, ai yo'ojë pa'icohua'ipi juju cuañosicohua'i de'ohuë. ¹⁹ Si'a paï Jesure patosicohua'ipi i tutupi si'ahua'i co'yasicohua'i paë'ë. Jujusicohua'ire ñani pato do'ire si'ahua'i yëhuë, patoye.

Nuñerepa Case'e Paï Ayere
(Mt 5.1-12)

²⁰ Ja maca Jesús i ye'yacohua'ire ñani capi:

“Sihuacohua'i pa'ijë'ë, mësaru teaye pa'iohua'i, Maija'quë te'tena de'oye cacani paja'cohua'i a'ë.

²¹ Sihuacohua'i pa'ijë'ë, mësaru aō aï ëa ju'icohua'ipi jeteyo'je si'aye ti'aja'cohua'ipi. Sihuacohua'i pa'ijë'ë, oicohua'i pa'isicohua'ipi jeteyo'je soja'cohua'ipi.

²² Paï Mamaquëre tui do'ire paipi mësarute pëijë coejë iohua'i quë'rore etojë cue'cueye pa'iji. Jaje yo'oto sihuajë'ë, yë'ëre tui do'ire. ²³ Jaje yo'ojëna, ai sihuajë'ë, ma'tëmona mësarute caquë de'huacaisi co'amañare jerepa paja'cohua'ipi. Mësarute co'aye yo'oyeje pa'ye yo'oq'huë'ë, Maija'quë tsoe hue'ña quëacaicohua'ire.

²⁴ Jaje pa'iquëta'are jaiye yure co'amaña pajë sihua tosicohua'ireta'a, sihuaye peoja'coa.

²⁵ Teayerepa mësarureta'a yure aō ani timëni sihuajë pa'isicohua'ire jeteyo'je aō ëa ju'inë pasipi. Teayerepa mësaru yure so huajëjë pa'isicohua'ireta'a jeteyo'je oiye pasipi.

²⁶ Teayerepa mësaru pa'iye'ni si'a paï de'o paire pa'ë cajëna, pa'icohua'i maña. Tsoe acohua'ijë jaje cui'ne de'ocohua'i a'ë ca'ahuë'ë, Maija'quë jëjo daocohua'ijë pa'icohua'ita'a coa cosocohua'ini.

*Mësarute Sañope Yo'ocohua'ire Oiye
(Mt 5.38-48; 7.12)*

²⁷ Jaje pa'iquëta'are mësaruru yë'ëre asacohua'ire cayë: Oijë'ë, mësarute sañope cacohua'ire. De'oye yo'ocaijë'ë, mësarute coecohua'ire. ²⁸ De'oye pa'i ja'ñere cacaijë'ë, mësaruni sañope ai yo'o ja'ñere de cacohua'ini. Secacaijë'ë, mësarute tea ju'icohua'ireje. ²⁹ Yecohua'ipi tsiana te'e te'te tëtoru yequë te'te tsiaje nëocaijë'ë. Cui'ne yecohua'ipi më sësëquëna ju'iconi jioni sato huë'ehuë ju'icoreje se isi saojë'ë. ³⁰ Secohua'i pa'ito isijë'ë. Yeque më tseconi jiosicohua'i pa'ito, coa ñajë'ë, cui'naoni seña pajë'ë. ³¹ Yecohua'ipi mësaruni de'oye yo'ojajë cuasayeje pa'ye yecohua'ini se de'oye yo'ojë'ë, mësarupi.

³² ¿Jaje pa'iquëta'are mësarupi mësarute oicohua'ise'ere oicohua'i pani, iquere de'oye yo'oye'ni? Co'ahua'ijë cui'ne sa'ñe oiyere yo'ocohua'i pani. ³³ ¿Jaje pa'ina, mësarupi mësarute de'oye yo'ocohua'ise'ere de'oye yo'oni iquere de'oye yo'oye'ni? Co'acohua'ijë cui'ne yo'oyere yo'oni. ³⁴ ¿Jaje mësarupi de'oye co'yocohua'ise'ere co'yoja'cohua'i a'ë cuasajë isicohua'i pani iquere de'oye yo'oye'ni? Co'acohua'ijë co'yoja'cohua'i a'ë cuasajë yo'oyere yo'oni. ³⁵ Jaje pa'iquëta'are mësaruru cato oiye pa'iji, mësarute sañope yo'ocohua'ire. Jaohua'ire de'oye yo'ojë isiye pa'iji, co'yoja'cohua'i a'ë cuasaye peoyerepa. Jaje yo'osicohua'ini ma'tëmo jaiye de'o co'amaña isiye pa'iji. Cui'ne mësaruru pa'ija'cohua'i a'ë, Maija'quë Ëjaërepa mamajë, cui'ne ije oiquë api, co'acohua'ire cui'ne i isiyere

de'oji cama'cohua'ireje. ³⁶ Jaje cui'ne mäsaruje oijë'ë, yecohua'ire, Maija'quë oiyeje.

Pai Yo'oyere Ña De'hua Caye
(Mt 7.1-5)

³⁷ Jaje pa'ina, co'acohua'i a'ë cama'pë pa'ijë'ë, yecohua'ire. Jaje pajëna, Maija'quëje mäsarute co'acohua'i a'ë caye paja'quë api. Yecohua'ire nejoñe pajë'ë. Jaje pajëna, Maija'quëje mäsarute nejoñe pasipi. Yecohua'i tayo yo'oyere sai de'huacaijëna, Maija'quëje mäsaru tayo yo'oye sai de'huacaija'quë api. ³⁸ Yecohua'ire isicohua'i pa'ijëna, Maija'quëje mäsarute isisipi. Isija'quë api, i topëna de'oye cuasa ti'acore pani. Dëso quiosiconi, ña'co quiosiconi, timësicore pani, mäsaru yecohua'ire isiyeje pa'ye Maija'quëje isija'quë api, mäsarute.”

³⁹ Jesupi ñeje yo'oyeje pa'ye a'ë capi:

“Ñama'quëpi yequë ñama'quëni sai saquë pa'ito cojena tomeja'cohua'i a'ë, si'a jupë. ⁴⁰ Ye'yecohua'ipi iohua'ire ye'yaquëre tëto saisicohua'i peoyë. Ye'ye tējinita'a ti'añe pa'iji, iohua'ire ye'yaquëje pa'iohua'i.

⁴¹ ¿Me jaje pa'ito, më'ë yo'jei ñacoare ne'cua pa'icore se ñaquë casi'ni? ¿Më'ë ñacoare soquë tiro ja'iore papi ju'icore du'ru ñama'ë pa'ini?

⁴² Më'ë ñacoare pare soquë tiropi ju'iona ti ñama'ë pa'iquëpi me më'ë yo'jeire casi'ni: ‘Huau, më'ë ñacoare ne'cua ju'icore dutasi'i, nëocaijë'ë.’ De'oquëre pa'ë coa caquë yo'oquë maca. Më'ëpi du'ru macarepa më'ë ñacoare soquë tiro ju'iconi duta jeojë'ë. Jeteyo'je de'oye ñaquëpi më'ë yo'jeire ne'cua ju'icore dutacaiye pa'iji.

*Më'ë Yo'oyere Ñajë Asaja'cohua'i A'ë, Më'ëre
(Mt 7.17-20; 12.34-35)*

⁴³ De'o soquë yëpi co'a ca quëiñe peoji. Jaje cui'ne co'a soquë yëje de'o ca quëiñe peoji. ⁴⁴ Jaje pa'ina, soquë ñëa ñape ñañe pa'iji, iti quëiñena. Miu soquë yë pani quëiñe paji, cosa care. Jaje cui'ne miu pisi pani quëiñe paji, cuiya'i care. ⁴⁵ Jaje pa'ina, de'o pa'i pani caji, de'oyere, i joyo de'oyepi pa'iyere. Cui'ne co'aquë pani co'ayere caji, i joyo co'ayepi pa'iyere. Yë'opopi caji, joyo pa'iyepi etaquëna.

*Caya Huë'ña Ne Huë'ña
(Mt 7.24-27)*

⁴⁶ ¿Me yo'ojë mësarü yë'ëre Ëjaë, Ëjaë cajëta'a yë'ë cayeje ne ma'ñe'ni? ⁴⁷ Quëasi'i, yë'ëna dani asacohua'ipi cui'ne yë'ë cayeje yo'ocohua'i pa'iyere. Iyeje pa'ye pa'iji. ⁴⁸ Jaohua'i cato ëmë cutihuëna nëconi huë'e nesiquëje pa'i pa'iji. Tsiayapi co'jenije t'i'ama'ëna taiñe paja'quë api. De'o yejana nesi do'ire. ⁴⁹ Jaje pa'iquëta'are asaquëta'a yë'ë case'ëje yo'oma'quëpi mejahuëna nëconi huë'e nesiquëje pa'i pa'iji. Tsiaya co'jeni ai tutu tsä'ina taiñe pa'iji.”

7

*Jesupi Romano Jo'yaëre Jujuye
(Mt 8.5-13)*

¹ Jesús coca ca tējini saji'i, Capernaum yejana.
² Jarote romano soldado pa'i capitán i jo'yaë i oiquëre papi jūni huesë tējiquëre paquëpi paji'i.
³ Jaje pa'ina, capitánpi Jesure asani jëjo saopi,

judío aiohua'i acohua'ini, dani i jo'yaëre jujucaija'quëre seni daja'cohua'ire caquë. ⁴ Jaohua'i Jesure tsiojani ai se huëohuë, ñeje cajë:

“Iye capitán de'oquë api, më'ëpi ite cocati ñe pa'i a'ë. ⁵ Cui'ne judío paire oiquë api. Jaje yo'oquëpi pai tsi'si huë'e saicaina, mai secore nehuë.”

⁶ Jaje cajëna, Jesús asani johua'i ja're coni saji'i. Saijë i huë'e tijañe ja'i macare pa'ijëna, capitánpi jëjo daopi i cajeohua'ire Jesure ñeje quëaja'cohua'ire:

“Ëjaë, ai yo'oma'ë pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, cayë yë'ë co'aquë huë'ena daima'ë pa'ijë'ë. ⁷⁻⁸ Yë'ë ëjaohua'i cuañeñere yo'oquë pa'iquëpi yë'ë soldado paire meñe cuañequëna, sehuocohua'ire payë. Jaje paquëpi yë'ëpi cayë, jaohua'i aquëni: ‘Saijë'ë,’ caëna, saiji. Cui'ne yequëni ‘daijë'ë’ caru, daiji. Cui'ne yë'ë jo'yaëni: ‘jare nejë'ë’ cuañeru neji. Jaje më'ëpi co'yajë'ë cuañeru, yë'ë jo'yaëpi co'yasipi asayë, yë'ë. Jaje pa'ina, daima'ë cuañejë'ë, yë'ë jo'yaë co'yajaquë.”

⁹ Jaje case'ere asani Jesús ai sihuapi, tañe caquëre papi pa'iquë'ni caquë. Jaje cuasani ite tuicohua'ire capi:

“Ti ñama'ë paë'ë, Israel paipi jaje yë'ëre necaija'quë api cuasacohua'ire iquë yo'ose'ëje care paye.”

¹⁰ Ja maca i jëjo daosicohua'i huë'ena co'ini capitán jo'yaë tsoe co'yasiquëni tija'ahuë.

Posë Ju'isiquëre Huëoye

¹¹ Iye yo'osi jeteyo'je Jesús saji'i, Naín hue'e daripëna. Saina, cui'ne i ye'yacohua'i cui'ne jai pai coni saë'ë. ¹² Pai daripë eta sa'rona ja'ye tija'si

maca ju'isiquëni tañu'u cajë sacohua'ire ñapi. Jai pai conì saë'ë, ìti daripë acohua'ije. Pëca ja'quë juquëna, hua'jeopi te'ire nëcoquëpi ju'isiquë paji'i.

¹³ Jaje saijëna, Ëjaëpi jaote teaye ñani oi capi:

“Oima'o.”

¹⁴ Ja maca Jesús tsiojani mahuëna patopi. Patuquëna, ìti sacohua'i nëc ajaë'ë. Ja maca Jesús ju'isiquëni capi:

“Posë, yë'ëpi cayë më'ëre, huëijë'ë.”

¹⁵ Caquëna, ìti ju'isiquëpi huëni ja'runi coca ca huëopi. Pëca ja'cona huëoni isipi, Jesús. ¹⁶ Ja maca iyere ñani si'ahua'i quëquëni Maija'quëre de'oquëre pa'ni sihuajë ca huëohuë ñeje:

“Mai aquëpi Maija'quë quëacaiquë pa'iji, jerepa pa'ipi.”

Cui'ne cahuë:

“Maija'quëpi ì paire cocasi'i caquë daji'i.”

¹⁷ Jaje Jesús yo'ose'ere Judea pa'icohua'i cui'ne Judea yeja niamoa pa'icohua'ije asahuë.

Juan Ti Doquë Jëjo Saocohua'i Jesuna (Mt 11.2-19)

¹⁸⁻¹⁹ Juanpi si'aye iye yo'ose'ere asapi, ìte ye'yecohua'ipi quëajëna. Jaje asani daija'quë api ca nëosiquë ¿Cristorepa pa'ima'quë, panita'a ja yë'ta'a yequëre uteye pa'iquë? cuasaquë ì ye'yacohua'ire cayahua'ire soini Jesús quë'rona jëjo saopi, seni asaja'cohua'ire. ²⁰ Jëjo saosicohua'ipi Jesús quë'rona ti'ani cahuë:

“¿Cristo ìti daija'quë api ca nëosiquë pa'ima'quë më'ë? Panita'a ja yë'ta'a ¿yequëre uteye pa'iquë? caquë Juan oco doquëpi yëquëre jëjo daopi.”

²¹ Sa t̄i'ajēna, Jesupi jai paire ju'icohua'ire cui'ne ai yo'ocohua'ire huati quē'iohua'ire eto saoquē, cui'ne ñama'cohua'ire jujuquē yo'opi. ²² Yo'oquēni sejēna, Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

“Sani Juanre cajē'è: Mēsaru ñajē cui'ne asase'ere quēajē'è, ñama'cohua'i pa'isicohua'i ñañere, cu'ima'cohua'i pa'isicohua'ipi cu'iyere, ja'ju dahuē hue'ecohua'ipi peocohua'i tomeñere, asama'cohua'ipi asayere, ju'isicohua'ipi huēiyere, cui'ne teaye ai yo'ocohua'ini huaso coca quēayere. ²³ Coa asani yē'ère ire papi caquē jēa coeye paquēpi sihuaquē de'oye pasipi.”

²⁴ Juan jējo daosicohua'ipi co'isi maca Jesupi paire ca huēopi, Juan ayere ñeje:

“¿Iquere sani ñare'ni, cuene yeja saisicohua'i? ¿Tutupi caṭēna ju'acquēna, huahuēyere ñare? Pa'ni. ²⁵ Jaje pa'ina, ¿iquere sani ñare'ni? ¿Eja de'oni jai do'i cañare ju'iquēni ñare? Pa'ni. Jaje pa'ina, mēsarupi ñacohua'i a'è, pa'i ējaohua'i huē'ña pa'icohua'ipi jai do'i cañare ju'ijē pa'icohua'ire. ²⁶ Tijupē cayē, jaje pa'ito: ¿Iqueini sani ñare'ni, Maija'quē jējo daoquē? Jaje pa'ijē'è. Nuñerepa cayē, Maija'quē quēacaiquē jerepa pa'i api. ²⁷ Toyase'e cato caji:

Jējo saosi'i, yē'ère quēacaiquēre mē'è sai hue'ñana Mē'ère ma'a ne de'huacaija'quēre.

²⁸ Jaje pa'ina, cayē, mēsarute. Pa'i pa'i hue'ñana iquē Juan oco doquēje pa'i ti peopi, Maija'quē quēacaiquē jerepa pa'i. Jaje pa'iquēta'are ai a'riquē macapi Maija'quē pa'i te'te jerepa pa'i pa'ija'quē api.”

29 Jaje caquëna, asani si'aohua'i Juanre oco do cuañosicohua'i co'a pa'i cui'ne pa'i do'i curi secohua'i Maija'quë de'oyerepa yo'ose'ere sihuajë nuñerepa pa'i api, Maija'quë. 30 Jaje pa'iquëta'are Juan oco do cuañoma'cohua'ipi fariseo paipi cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi Maija'quë iohua'ire caquë yo'oyere asacaiye coereña, co'aye a'ë cajë. 31 Ejaëpi yequeje capi:

“¿Iquena con iye'në paire ja yo'oyeje pa'iohua'i a'ë caquë quëara'ye? ¿Ique yo'oyeje pa'iohua'i ña cuañoñe'ni? 32 De'oji, jaje pa'ito tsipi jai pa'i pa'i hue'ñana ca'a yo'oñu'u cajë ja'rusicohua'ipi caje tsini pi'cohuëre jucacaitoje bailaye pahüë. Cui'ne oiyeje pa'iohua'ita'a jëjëñere jëjëcaitoje oire paye pahüë. Yure pa'icohua'i cui'neje pa'iyë. 33 Juan oco doquëpi ai aima'quëpi cui'ne o'sa ucuma'quëpi pa'ina, mësarupi ite huati quë'i api cayë. 34 Ja jeteyo'je Pa'i Mamaquë daji'i, ao ai quëpi cui'ne o'sa ucuquëpi. Jaje pa'ina, mësarupi jaiye ai quë api cui'ne jaiye o'sa ucuquë api, co'aye yo'ocohua'i cajeipi cui'ne pa'i do'ire curi secohua'i cajeipi cayë. 35 Jaje pa'iquëta'are Maija'quë mamajëpi i iñoñere cayahua'i yo'oye de'oji, asayë.”

Fariseohua'i Aquë Simón Huë'ere Pa'iyë

36 Fariseo aquëpi Jesure soipi, i huë'ena sani ao aijë'e caquë. Soina, Jesús sani ao ai saihuëna ja'rupi. 37 Ja'runi ñu'ina, iti daripë, te'o nomio co'aye pa'isicopi asani i pa'i hue'ña daco'ë, ai huëo së ma'ña da'care quëna huëna daco. 38 Dani iopi Jesús quëno macana do're ja'runi oio io oi copi i quëo tsoani jeteyo'je io nañapi tëno cuenani tsu'suco sihuaco huëo së ma'ñapi i quëoje

doco. ³⁹ Jaje yo'ocona, fariseo Jesure soisiquëpi ñani cuasapi: “Iquë Maija'quë coca quëacaiquërepa pani ìte co'a nomioipi papico yo'oye asara'pi, co'a nomioipi yo'oco caquë.” ⁴⁰ Cuasaquëna, Jesupi fariseore capi:

“Simón, më'ëre yeque maña caye payë.”

Caquëna, fariseopi sehuopi:

“Cajë'ë, ye'yaquë.”

⁴¹ Jesupi capi:

“Curiquë prestaquëni caya ëmëohua'i curire co'yoye pahüë. Quinientos denario te'ipi do'i papi, yequëpi cincuenta denario do'i papi. ⁴² Jaje do'i pacohua'ipi sai ti'añe pajëna, ñani curiquë prestasiquëpi jaohua'ire oi ìpi sai de'huapi. Jaje pa'ito yure quëajë'ë. ¿Nepi jaohua'i aquë ai jerepa oiye'ni, ìte?”

⁴³ Caquëna, Simónpi sehuopi:

“Ìti ai jaiye do'i pasiquëpi ìte sai de'huacaisiquëre ai oji'i, cuasayë.”

Jaje caquëna, Jesupi sehuopi:

“Nuñerepa cayë, më'ë.”

⁴⁴ Ja maca Jesús nomiore ñani capi, Simónre:

“¿Ñaquë ìo yo'oye? Më'ë huë'ena yë'ë caca maca më'ëpi oco dacaima'ë paë'ë, yë'ë nëcañoa tsoa ja'ñere. Jaje pa'iquëta'are icopi ìo oisi ocopi tsoacaco'ë, nëcañoare cui'ne nañapi tëno cuënao.

⁴⁵ Më'ëpi sihuaquë pëpama'ë. Jaje pa'iquëta'are ìo cato caca macapi sihuao de'oyerepa pëpao, ja yë'ta'a yo'oco. ⁴⁶ Më'ëpi yë'ëre siopë hui'yape pë'nama'ë paë'ë. Jaje pa'iquëta'are ìo cato yë'ëre huëo së ma'ñapi nëcañoana doo. ⁴⁷ Jaje pa'ina, më'ëre cayë, ìo ai oio yo'oyepi ìo jaiye co'aye

yo'ose'ere saï de'hua cuañosico pa'io, iñoco. Jaje pa'iquëta'are a'ri mañare saï de'hua cuañoquëpi a'ri maña oiyere iñoji.”

48 Jaje se cani capi, iote:

“Më'ë co'aye yo'oco pa'ise'e saï de'huacaë'ë.”

49 Jaje caquëna, soisicohua'i ñu'icohua'ipi sa'ñe iohua'ija'a ca huëohuë:

“¿Iquëi'ni, iquë jaje co'aye yo'ose'ere saï de'huacaiquë?”

50 Jaje cajëta'are Jesupi capi, iote:

“Maija'quëpi huasoja'quë api cuasani yo'o do'ire huasosico pa'iyë, më'ë. Señaco de'oye saijë'ë.”

8

Jesure Coçaicohua'i Nomiohua'ipi

1 Ja jeteyo'je Jesús jai daripëana cui'ne a'ri daripëana si'a hue'ña cu'i quëarojai, cui'ne Maija'quë cuañe te'tena cacani de'oye pa'iyere quëapi. Ite cohüë, doce i ye'yacohua'ipi. 2 Cui'ne nomiohua'ipi huati quë'iohua'i pa'isicohua'i cui'ne ipi ju'i dahuëje jujucaisicohua'ipi ite conì cuahuë. Jaohua'i ja're conì María Magdalena hue'ecoje saco'ë, iti siete huatiohua'ire eto cuañosicopi. 3 Cui'ne Herodes yëyere ise'e cuasaquë huë'e de'oye necaiquë Chuza i nëjo Juana cui'ne Susana, cui'ne jai pai yequë nomiohua'ije iohua'i co'amañapi coçaë'ë, ite.

Taquëpi Pa'iyë
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴ Pai daripëa ñape etani daë'ë, Jesure ñañu'u cajë. Jaje jai pai datena, ñani quëapi, ñohua'i ñañe ayena. Caquë ññoquë ñeje capi:

⁵ “Taquëpi tasi'i caquë tsiona sani ñti care jeaquëna, ma'ana tompipi. Tomeina, cu'icohua'ipi tsacu huesohuë, cui'ne yequë care pi'api ocue huesohuë. ⁶ Yequë capi tompipi, quëna yejana. Tomeni ai de'oquëta'a ocopi peoquëna, cuene jujji'i. ⁷ Yequë capi tompipi miu pisi quërona. Tomeni ai de'oquëna, pisije te'e ai de'oni hue hueapi. ⁸ Cui'ne yequë capi tompipi de'o yejana. Tomeni ai de'oni cien ca jaiye ñti ñëa ñape quëji'i.”

Jaje iyere Jesús ca tëjiquë ai tutu capi:

“Mësarupi cajoro quë'iohua'i pani asajë'ë.”

Me Ne Ja'ñere Pai Ñañena Coni Quëaë'ni

(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Ja maca ñ ye'yacohua'ipi sei'ë: ¿Iquere ja më'ë jaje quëaë'ni, ñohua'i ñañena coní? ¹⁰ Cajëna, ñpi ñohua'ire sehuopi:

“Maija'quë ñ te'te ayere paije asa ti'a ma'ñere ññoquëna, de'hue asayë, mësarü. Jaje pa'iquëta'are yecohua'ini cayë iye yo'oyeje pa'ye a'ë caquë ñohua'i ñañe ayepi ñti ñajëta'a ña ma'ñeje pa'iohua'i pa'iyere caquë. Cui'ne ñtire asajë coa noni asa huesojë ti asa ti'añe pajajë caquë.

Taquë Quëase'e Ayere

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ Iye a'ë. Iye quëase'e caye: ñti ca cato Maija'quë cocajë pa'ye. ¹² Ma'a cato quëaji, Maija'quë coca asacohua'ini. Jaje asacohua'ini huatipi dani ñohua'i joñoana de'huase'ere peo hue'ña jioni asama'cohua'ire neni ne huesoyere

quëaji. ¹³ Quëna yejana iti ca tomese'e cato Maija'quë cocare du'ru macarepa sihuajë asasicohua'ipi pa'ijëna, jeteyo'je ai yo'oyepi tj'asi maca yo'o jujani jeocohua'ini quëaji. ¹⁴ Miu pisi quë'rona iti ca tomese'e cato quëaji. Asajëta'a ja yë'ta'a iohua'i ai cuasayere yo'ojë pa'icohua'ini jaje yo'ojë co'amaña jaiye payena cuasajë cui'ne yeja sihuayere yëjë co'a ju'ijëna, pisi meapi huë huëañeje pa'ye yo'oquëna, iti ca quëima'pë pa'iyere. ¹⁵ Cui'ne yequë ca de'o yejana tomese'e cato quëaji, de'o joyopi jaje yo'oñu'u cajë asacohua'ini cui'ne yëhuose'ere asani cui'ne yo'ocohua'ipi cui'ne yo'o jujama'cohua'ipi nuñerepa itire pa'ijë iti ca quëicohua'ijë pa'icohua'i pa'iyere.

Miacaiye Ayere Quëaye
(Mr 4.21-25)

¹⁶ Toa tsëoma'cohua'i a'ë, tsëoni jeteyo'je yequë co'amañapi sioja'coni panita'a ca saihuë huë'ehuëna nëcoja'coni. Jaje yo'oye pajë coa ai jerepa ëmëje'na nëcojë yecohua'i cacajëna, miacaija'core. ¹⁷ Yahuese'epi ti yahue huesose'e pani huesoye peoji. Cui'ne pa asa ma'ñepi ti asama'pëna, pa'iyë peoji. Si'aye asa ja'ñe a'ë, tj'ñarepa.

¹⁸ Jaje pa'ito de'oye asajë'ë. Jaje pa'ina, paquëna ai jerepa se isi coñe pa'iji. Jaje pa'iquëta'a peoquëni ai jerepa se sio coñe pa'iji, i payë, cuasase'e mañaque si'aye.”

Jesús Pëca Ja'co Cui'ne I Yo'jeohua'i
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

19 Ja maca Jesús pëca ja'co cui'ne i yo'je tsj coní titahuë, i pa'i hue'ñana. Titasicohua'ita'a jai paí pa'i do'ire i pa'i hue'ña ti'añe pahüë. 20 Jaje pa'ina, yecohua'ipi Jesure quëahuë:

“Më ja'co cui'ne më'ë yo'je tsj coní hue'sere pa'iyë, më'ëni ñañu'u cajë dani.”

21 Cajëna, ipi capi:

“Maija'quë coca asani cui'ne iti cayeje yo'ocohua'ipi yë'ë ja'co cui'ne yë'ë yo'je tsj pa'iyë.”

Jesupi Tuture Cui'ne To'añere Cuañeñe

(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

22 Te'e mu'se Jesús jai yohuëna i ye'yacohua'i ja're coní tumëni capi:

“Jaira je tē'tena jēñu'u.”

23 Caëna, ja jē'ejëna, Jesús çajil'i. Çaina, ai tutu dapi. Jairare pa'ijëna, tutu dani co'poyepi yohuëna oco timë huëopi, ea du'iyë ja'i macarepa. 24 Ña quëquëni çaiquëre sëtoni çahuë:

“Ye'yaquë, Ye'yaquë, ea du'iyë, mai.”

Cajëna, Jesús huëni nëcani tuture cui'ne co'poyere yo'oma'o capi. Ca macarepa tsjña de'huaje pa'iorepa de'opi, ti co'poma'co.

25 Co'poma'co de'ona, i ye'yacohua'ire capi:

“¿Je ja'ye tsoe Maija'quëpi necaija'quë api cuasaye jeore?”

Jaje caquëna, jaohua'i cato quëquë huesësicohua'ipi ai ñahuë. Ñajë johua'ija'a sa'ñe çahuë:

“¿Iquëire pani, iquë, tutu cui'ne oco asani se-huocaiquërepa?”

Huatiohua'i Pa'ise'e Gadara Yeja Aquëre

(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

26 Ai yo'osi jeteyo'jere papi Gadara yejana ti'ahuë, Galilea je'ñerepa pa'icona. 27 Ti'ajëna, Jesús tumaquëna, te'i ëmë iti daripë aquëpi tsio daji'i. Ai tsoe iquë huatire hue'equëpi, ju'i cañaje ju'ima'quëpi cui'ne huë'eje pa'ima'quë paji'i. Jaje pa'ipi coa pai ju'isicohua'ire ta hue'ñare pare iquë paji'i. 28 Jaje pa'ipi Jesure ñani tani do're ja'runi ai cuipi:

“¿Me yo'oquë Jesús yë'ëre josa yo'osi'quë daiquë'ni, Maija'quërepa mamaquëpi? Señë, më'ëre. Yë'ëre josa yo'oma'ë pa'ijë'ë.”

29 Iye cato Jesupi huatire etani saijë'ë, cuañequëna, ja do'ire jaje capi. Iquë cato huatipi ite jo'ya nesiquëre papi ai tsoe. Jaje pa'ina, paipi ite quëna meapi sëahuë, saima'ë pa'ija'quë cajë. Jaje yo'ojëta'are huatipi tutu isiquëna, ne tète saoquë saiquëpi pai peo yejana huatipi saquëna.

30 Jesupi capi, ite:

“¿Ique mami a'ni, më'ë?”

Seina, ipi sehuopi:

“Yë'ë Legión hue'equë a'ë.”

Jaje cani capi, huatiohua'ipi ina jai pai cacani pa'i do'ire. 31 Jaje pa'ijë huatiohua'ipi Jesure sei'ë. Jëjo saoma'ë pa'ijë'ë, nejo hue'ñare pana cajë.

32 Coa sese quë'rona jëjo saojë'ë, yëquëre cahuë, ai cutihuëre jai pai sese nëijë aicohua'ina. Cajëna, Jesupi de'oji, sehuouna. 33 Paite pa'isicohua'ipi etani sesena cacahuë. Cacajëna, sese jai hua'que tëtëpapi tomejë jairana dutu jujuhuë.

34 Ja maca iti sesere ñacaicohua'ipi ña quëquëjë huë'huëni pai darina cui'ne yequë hue'ñana iti yo'ose'ere quëahuë. 35 Quëarena, paipi ñañu'u cajë

saë'ë. Saijê Jesús pa'i hue'ñana tì'ajê ñajëna, huati quë'i pa'isiquëpi i quëno macare ju'i ca suñasiquëpi dahuëre pa'ipi yo'oma'quëpi ñuji'i. Ñu'ina, ñani ai ca'rahuë. ³⁶ Ja maca iti ñasicohua'ipi daripëpi daisicohua'ire quëahuë, huati quë'i pa'isiquëni Jesupi jujuse'ere, nuiñere cuasaquëre. ³⁷ Jare asani Gadara yeja paipi si'ahua'i ini ai ca'ra do'ire sei'ë. Saijê'ë. Iño pa'ima'ë pa'ijê'ë cajê. Jaje cajëna, asani Jesupi jai yohuëna aya mëni saji'i. ³⁸ Saina, iti huatire eto sao cuañosiquëpi sajê'ë yë'ereje caquë seji'i. Seina, Jesupi ite pëajê'ë, cani capi:

³⁹ “Co'ijê'ë, më'ë huë'ena. Co'ini si'aye më'ëre Maija'quë ne de'huase'ere quëajê'ë.”

Jaje caëna, sani si'a daripë cu'i quëapi, Jesús ite ne de'huase'ere.

*Jairo Mamaco Cui'ne Jesús Cañare Patoco
(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)*

⁴⁰ Jaje Jesús jaira je te'tepi co'ina, si'ahua'i ite utejê pa'isicohua'ipi sihuajê pëpahuë. ⁴¹ Pëpa maca Jairo hue'equëpi pai tsi'si huë'ere ñacaicohua'i ëjaëpi titapi. Titani Jesús quëo yë'quë maca do're ja'runi yë'ë huë'ena daijê'ë, caquë seji'i. ⁴² Te'o macare mamacore paquëni, doce ometëca pacopi, juni huesë tējicon. Sequëna, jujucaija'quë Jesupi jaron saji'i. Saina, jai pai con qui'yerepa saë'ë. ⁴³ Saquëna, saru dahuë ju'icopi ai yo'oco paco'ë, tsieje tēcama'ona doce ometëca. Jaje pa'iopi jujucohua'ini juju cuañosi'i caco si'aye io curi saio sao. Jaje yo'otoje jujuye peopi. ⁴⁴ Jaje ai yo'ocopi Jesure tsiojani tuni i ju'i cana patocona, jare iti macapi tsie tēcapi.

⁴⁵ Jaje patocona, Jesupi seji'i:

“¿Nepi yē'ère patore'ni?”

Caquëna, si'ahua'i cahuë:

“Pahuë, patoye.”

Cajëna, Pedro cui'ne i cajeohua'i conì cahuë:

“Ye'yaquë, jai pai si'a te'ñapi jē'jejëna, ñaquëta'a sequë'ni, ¿nepi yē'ère patore'ni?”

⁴⁶ Cajëna, Jesupi capi:

“Asayë, yē'è tutupi yē'ère patosicore jujuse'ere.”

⁴⁷ Ja maca tsoe co'yasico pa'io yahue yo'ose'e peoquëna, tsoe asapi caco ca'raco tsa'sico dani do're ja'runi Jesús quëo yē'quë macapi quëao, si'ahua'i ñajëna, io cuasani yo'ose'ere cui'ne io pato macapi esa co'yase'ere. ⁴⁸ Quëa maca Jesupi capi:

“Huau, mē'ëpi jujuja'quë api cuasani yo'osi do'ipi jujusico pa'iyë, mē'ë. Señaco de'oye saijë'ë.”

⁴⁹ Ja yē'ta'a Jesús cocare caquëna, Jairo huë'epi dani titaquë Jairore capi:

“Mē'ë mamaco tsoe juco'ë. Ye'yaquëre ai jerepa josa yo'oma'ë.”

⁵⁰ Caquëna, Jesupi asani capi, Jairore:

“Quëquëma'ë pa'ijë'ë. Yē'ëpi jujuja'quë api caquë utejë'ë. Jaje cuasaquë utequëna, mē'ë mamaco co'yasico pasio.”

⁵¹ Huë'ena tì'asi maca te'ireje coñe papi, i caca huë'ña. Coa Pedro, Jacobo, Juan cui'ne tsihua'o pëca ja'quë cui'ne pëca ja'co jaohua'ise'e cacahuë, i ja're conì. ⁵² Si'ahua'i oë'ë, co'a juë'ë, ìoni cuasajë. Jaje oijëna, Jesupi capi, jaohua'ire:

“Oima'pë pa'ijë'ë. Tsihua'o ju'ima'o paco'ë. Coa caico.”

53 Caquëna, tsoe ju'isiconi caji cajë i cayere cue'cuejë sohuë. 54 Ja maca Jesupi ju'isico jëtëna tseani capi:

“Tsihua'o huëjjë'ë.”

55 Jaje caquëna, iti macapi pa'i huëo cui'naopi, nēcaco. Nēcacona, ja maca Jesús aore arojë'ë cuañepi. 56 Pëca ja'quëohua'ipi ai cuasahuë, iti yo'ose'ere. Ja maca Jesupi cuañepi, iye yo'ose'e yecohua'ire ti quëama'pë pa'ijë'ë, caquë.

9

Jesús Jëjo Saoye I Ye'yacohua'ire

(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

1 Jesupi i doce ye'yacohua'ire tsi'soni isipi, i tuture cuañecohua'i pa'ijajë coa si'aye tiñe pa'i co'a joñoare eto saojë cui'ne ju'icohua'ire jujujë yo'o ja'ñere. 2 Maija'quë cuañe te'tena cacani pa'iyere quëaja'cohua'ini cui'ne si'a ju'iñere jujucaija'cohua'ini jëjo saopi. 3 Jaje jëjo saoque capi:

“Tupë, turupë ao, curiquë sama'pë pa'ijë'ë. Ma'a sajë te'e ju'i ca sajë'ë, cayaye sama'pë, peojë saijë'ë. 4 Te'e daripë yo'oye pa'ina, te'e huë'ena pëajë'ë, mësarute sihuacohua'i pa'ito. 5 Yeque mësaruni coecohua'i pa'ito etani saijë ya'o si'si pa'iyere ti'to tojë'ë. Jaje yo'ojë japi iñoñe pa'iji, iohua'ire sañope Maija'quë yo'o ja'ñere.”

6 Jaje caëna, etani sateña, si'a hue'ña pai pa'i hue'ñana, huaso cocare quëajë cui'ne ju'icohua'ini jujujë.

Juan Ti Doquëre Huaiye

(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

7-8 Jaje Jesús yo'oquëna, yecohua'ipi Juan huëisiquëpi huëni yo'oji, cajëna, cui'ne yecohua'ipi Maija'quë jëjo daoquë Elíaspi ñaipi cahuë. Cajëna, yecohua'ipi ai tsoe Maija'quë jëjo daoquë pa'isiquëpi huëni yo'oji, cahuë. Jaje cajëna, Galilea ëjaë Herodespi asaquë cui'na ja'yese'e cuasa huesëpi. ⁹Jaje pa'iquëta'a Herodespi capi:

“Yë'ëpi Juan sïopëre yëto tëajë'ë caquë cuañehuë. Jaje pa'ito ¿iqueipi jaiye co'amaña yo'oquërepa pa'ina, cajëna, asaye'ni?”

Jaje pa'ina, Jerodespi ite ñasi'i caquë yo'opi.

Cinco Mil Ëmëohua'ire Año
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ I jëjo saosicohua'ipi co'ini Jesure quëahuë, ïohua'i yo'orojaise'ere. Quëa tëjijëna, ja jeteyo'je sai sapi, jaohua'ire, paï peo hue'ñana, Betsaida daripë quë'rona. ¹¹ Jaje saicohua'ita'are païpi asani tuë'ë. Tuijëna, Jesús sihuaquë pëpani Maija'quë te'te ayere quëani cui'ne ju'icohua'ire jujupi.

¹² Neato de'o huëoquëna, i doce ye'yacohua'ipi tsio dani Jesure cahuë:

“Ja'ye hue'ña pa'i hue'ña iño ti peoji. Paire quëajë'ë, saijajë, sani huajëjajë, cui'ne paï daripëna sani ao hueroni aijajë.”

¹³ Jaje cajëna, Jesupi capi:

“Mësarupi aojë'ë, jaohua'ire.”

Caquëna, ïohua'ipi sehuohuë:

“Coa cinco pan pëa cui'ne caya tsiaya hua'ire pare payë. Jaje pa'ina, si'ahua'ire año cani sani hueroyese'e pa'iji.”

14 Cinco mil ëmëohua'i paë'ë. Jaje pa'ijëta'are Jesupi i ye'yacohua'ire capi:

“Cincuenta päise'ere te'e macana ño'e saojë'ë. Jare ja söcuhua'ise'ere si'ahua'ire huahuejë'ë.”

15 I case'eje yo'ojëna, si'ahua'i ja'ru sahuë. 16 Ja maca Jesús cinco pan cui'ne caya tsiaya hua'ire imani ma'tëmona ñaquë de'oji iye më'ë isise'e payë caquë Maija'quëre pëpapi. Pëpani jë'yeni i ye'yacohua'ina isipi, päire aojë'ë caquë. Ja maca jaohua'ipi päire aohuë. 17 Si'ahua'i iohua'i yëse'ere ti'asicohua'i paë'ë. Ani tëjisi jeteyo'je iti nëase'ere doce do'rohuëa aya timëhuë.

Pedropi Jesús Ayere Caye

(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

18 Yequë mu'se Jesús te'ipi Maija'quëre seji'i, päi peo huë'ñana. Seina, i ye'yacohua'i datena, seji'i, jaohua'ire:

“¿Iqueipi caye'ni, päi yë'ëre?”

19 Caquëna, iohua'ipi sehuohuë:

“Yecohua'ipi cayë, më'ëre Juan oco doquë api. Yecohua'ipi Elíaspi cayë. Yecohua'ipi më'ëre cayë, ai tsoe Maija'quë jëjo daoquë pa'isiquëpi huëji'i.”

20 Jaje cajëna, seji'i, iohua'ini:

“¿Cui'ne mësaruta'a yë'ëre iqueipi caye'ni?”

Caquëna, Pedropi capi:

“Më'ë cato Cristo, maire huasoquë, Maija'quë tsequëre pa'ë.”

Jesupi Capi, Ju'ija'quë A'ë

(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

21 Jaje asajëna, Jesupi jaohua'ire ai cuañëpi: Quëama'pë pa'ijë'ë, yecohua'ire caquë, 22 cani capi, jaohua'ire:

“Paí Mamaquë ai yo'oja'quë api, aiohua'i, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ijë, cuañese'e ye'yacohua'ijë yë'ëre coejë huani jeoja'cohua'i a'ë. Jaje yo'osiquëta'a toaso mu'seña pa'i maca huëija'quë api.”

²³ Ja jeteyo'je si'ahua'ire capi:

“Paipi yë'ëre tuiye yëni jeoñe pa'iji, iohua'i yë'ë tse a'ë cuasase'ere, yë'ëse'e cuasase'ere. Jeoni yë'ëre tuiye pa'iji, si'a mu'seña ai yo'oye pa'itoje.

²⁴ Jaje pa'ina, i pa'iyere de'oye pasi'i cuasaquë pani, coa ne huesoye pa'iji. Jaje pa'ina, yë'ë do'ire i pa'iyere ne huesosiquëpi jaëpi huasosiquë pasipi.

²⁵ ¿Te'ipi yo'oni si'aye iye yeja co'amañare hueroni paquëpi ja yë'ta'a i jayo ise'e ne huesëquëna, pa'ito de'oquë?

²⁶ Jaje pa'ina, yë'ë mamire cui'ne yë'ë cocare asaquëta'a pa'ini ca'raquë yë'ë yo'oye ayere quëama'ë pa'isiquëre cui'ne iteje yë'ë Paí Mamaquëpi ëjaë de'oni, ja'quë pa'iyepi cui'ne huiñaohua'i coní dai maca ca'raja'quë a'ë, ja'quëna quëayere. ²⁷ Jaje nuñerepa cayë. Iye maca pa'icohua'ipi Maija'quë te'te ayere ñama'pë paja'cohua'i a'ë. Maija'quë te'te ayepi daina, ñajëna, jeteyo'je ju'iñe pa'iji.”

Jesús Tiñe Pa'i Pönëse'e

(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸ Iye case'e pa'i maca ocho mu'se jeteyo'je Jesupi saji'i, ai cutihuëna Maija'quëre sesi'i caquë. Saina, coní saë'ë, Pedro, Jacobo cui'ne Juan.

²⁹ Ja maca sani Jesupi Maija'quëre ja sei tiñe pa'i tsiarepa pönëpi, cui'ne i ju'i caje ai miacore papi ña ti'añe peocorepa pönëpi. ³⁰ Pönë maca Jesuje pa'iohua'ipi ñaini caya hua'i so'oja'a miañerepa

nëcajë Jesús ja're cocare cahuë. Jaohua'i cato Moisés cui'ne Elías paë'ë. ³¹ Jesús Jerusalénna sani ai yo'oquë ju'i ja'ñere cahuë. ³² Ja maca ai huëo ca'añe Pedrome cui'ne i cajeohua'ire nëise'epi peo hue'ñarepa tomeina, sëtasicohua'ipi ñahuë, Jesús irepa pa'iyere, cui'ne cayahua'i i ja're nëcajëna. ³³ Ja maca Jesús quëno maca pa'isicohua'i jëo saijëna, Pedropi capi:

“Ye'yaquë, iño pëato de'oji. Toaso huë'ña ne'ñe pa'io; më'ë huë'e, Moisés huë'e, cui'ne Elías huë'e.”

Jaje caquëta'a Pedro coa huesë capi, cuasama'ë. ³⁴ Jaje ja yë'ta'a caquëna, sirioipi nëca meni sjo huesopi. Sjo huesoquëna, ai quëquëhuë, sirio sa'nahuëre pa'ijë. ³⁵ Jaje pa'ijëna, sirioipi yë'ose'e caye asahuë:

“Iquë yë'ë mamaquë yë'ë oiquëre papi i cayere asajë'ë.”

³⁶ Jaje casi jeteyo'je ñajëna, te'i Jesuse'e paji'i. Pa'ina, ñani jaohua'i ti cama'cohua'i jo'cua paë'ë. Cui'ne yecohua'ireje iohua'i ñase'e ti quëama'pë paë'ë.

Jesupi Huatire Eto Saoye
(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷ Se ñatasi mu'se ai cutihuëpi cajejëna, jai pai Jesure sañope ti'lahuë. ³⁸ Ja maca pai jopo aquëpi te'i tutu capi:

“Ye'yaquë, ñacajë'ë, care payë yë'ë mamaquë te'i macapi. ³⁹ Huatire hue'equëna, jaëpi josa yo'oquëna, cui'ne cuiquë yo'oji, cui'ne hue'hue nequëna, yë'opoja'a siri etoquë yo'oji, co'aye yo'oquë ti jëoñe coeji, ite. ⁴⁰ Tsoe më'ë

ye'yacohua'ire sei'ë, huatire eto saojë'ë caquë. Jaje caëna, coa yo'o jujahuë.”

⁴¹ Caquëna, Jesupi asani i ye'yacohua'ire capi:

“Maija'quë necaiquë api cuasama'cohua'ipi tiñere cuasacohua'i. ¿Je yëhuarepa tsoe mësarujare conipa'i yo'oquëna, ñani Maija'quëpi nequë api cuasaja'cohua'i a'ni, mësarujare? Jaje canidajë'ë, më'më mamaquëre iñona.”

⁴² Jaje caëna, tsihua'ëpi i quë'ronaja'ye tsiojaina, huatipi yeque hue'hue ne coquëna, taji'i, yejana. Jaje yo'oquëna, Jesupi huatire yo'oma'ë canieto saonitshhua'ëre jujunipëcaja'quëna isipi.

⁴³ Jajamaca si'apai ai cuasahuë, Maija'quë jaiye yo'oyere ñani.

*Tijupë Jesús Capi, I Ju'ñe Ayere
(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)*

Cui'ne si'ahua'i Jesús yo'ose'ere ñani ai cuasajëna, Jesupi i ye'yacohua'ire capi:

⁴⁴ “De'oye asajë'ë, iyere. Huanëyema'pë pa'ijë'ë. Yë'ëre Pa'i Mamaquëre pa'ijë'ëna isiyepa'iji. Jajepa'ina, iohua'i yëyeje yo'oja'cohua'i a'ë, yë'ëre.”

⁴⁵ Jajecaquëna, i ye'yacohua'i ti asa ti'añepahuë, i caye. Jajepajajë ipi cuasayesëte. Jajepa'ina, iohua'i ca'racohua'ipi seni asayepahuë, i case'ere.

*Nepi Jerepa Do'i Pa'iquë
(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)*

⁴⁶ Jajamaca i ye'yacohua'i sa'ñehahuë, iohua'ija'a nepi airepa pa'iohua'i pa'iohua'i a'ni, cajë. ⁴⁷ Jajecaquëna, Jesupi iohua'i cuasayesani jajamaca tsihua'ëre i quë'ronadani nēcopi. ⁴⁸ Danijaohua'ire capi:

“Iquë tsihua'ère yè'è mamipi cuasajë ñacaini yè'èni ñacaiyë. Cui'ne yè'ère ñacaicohua'i pani yè'ère jëjo daosiquëreje cui'ne ñacaiyë. Jaje pa'ina, ìti mësaru aquëpi yecohua'ire ai jerepa ñacaiquë pani ai jerepa pa'i pa'ija'quë api.”

*Sañope Yo'oma'quë Caye Ayere
(Mr 9.38-40)*

⁴⁹ Caquëna, Juan capi, ìte:

“Ye'yaquë, yëquë te'i ëmë më'è mamipi caquë huatire eto saoquëre yo'oma'è pa'ijë'è cajë ësehuë, yëquë ja're cõni cu'ima' do'ire.”

⁵⁰ Caquëna, Jesupi capi:

“¿Me neñu'ju ëseren'i? Maire sañope cama'quë pani mai yo'oye yo'o cõcohua'i a'è.”

Que Joyo Pa'iquë

⁵¹ Jesús ma'tëmo mëiñe tija'ne ja'i maca pa'ina, Jerusalénna sai huëoni saji'i, ì cuasa nëose'ere yo'osi'i caquë. ⁵² Saija'quëpi jëjo saopi, ì du'ru sani ì pëajato co'eja'cohua'ire, Samaria pa'iquë'rona. ⁵³ Jaje pa'iquëta'are Jerusalénna saiye nëina, Samaria pa' coehuë, pëa hue'ña isiye. ⁵⁴ Ja maca jaje ësejëna, asani ì ye'yacohua'i Juan cui'ne Jacobo cahuë:

“Ëjaë, yëquë më'è jaohua'ire toapi cuañerena, ma'tëmopi tomeni peo hue'ñarepa ëo huesoye. Tsoe Maija'quë jëjo daoquë Elías yo'oquë pa'ise'eje yo'oñu'u.”

⁵⁵ Jaje cajëna, Jesús ñani jaohua'i case'ere coequë sañope capi:

“¿Ique joyore hue'eye'ni, mësaru? ⁵⁶ Yè'è Pai Mamaquë cato daima'ë paji'i, pa' joñoare nejosi'i caquë. Coa ai jerepa paini huasosi'i caquë da'è'è.”

Jaje cani jeoni yequë pai pa'i hue'ñana saë'ë.

Jesús Pe'teye Yëcohua'i Ayere Quëaye
(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Ma'aja'a jaohua'i saijëna, te'i ëmë Jesure capi:
“Ëjaë, më'ë ja're coni saiye yëyë. Coa si'a hue'ña më'ë saitoje.”

⁵⁸ Jesupi sehuopi:

“Airo jo'ya mañaje coña pacohua'i a'ë cui'ne pi'a mañaje tsiaro pacohua'i a'ë. Pai Mamaquë cato ti peoquë api, i siopë tëo paquë ui mañaque.”

⁵⁹ Jesupi yequëre capi:

“Yë'ëre tuijë'ë.”

Jaje caquëna, ipi capi:

“Ëjaë, utejë'ë. Yë'ëta'a du'ru ja'quëre tajasi'i.”

⁶⁰ Jesupi sehuopi:

“Yë'ëre cuasama'cohua'i ju'isicohua'ije pa'iohua'i pa'iyë. Jaohua'ipi cui'neje ju'isicohua'ini tajajë. Më'ë cato daijë'ë, Maija'quë pa'iyere yecohua'ire quëaja'quëpi.”

⁶¹ Ja maca yequëpi capi:

“Ëjaë, tuiye yëyë. Utejë'ë. Du'ru macarepa yë'ëta'a huë'e pa'icohua'ire pëpa tējisi'i.”

⁶² Jesupi ite capi:

“Yë'ë co'amañare ne huëosiquëpi, jaiye yeque yo'oyere cuasaquë yo'oquë pani yë'ë co'amaña ne tijañe peoji.”

10

Jesupi Setentare Jëjo Saoye

1 Jaje iye yo'osi jeteyo'je setenta pa'iohua'ini i saija'a daripëana du'ru jëjo saopi, cayao-hua'ise'ere, ipi ñaquë sahuasicohua'ini. 2 Jëjo saouquë capi, jaohua'ire:

“Nuñerepa cayë. Tëa ja'ñe cato jaiye a'ë. Jaje pa'iquëta'are iti necohua'ipi a'ri maña pa'iyë. Jaje pa'ina, sejë'ë, iti tse aquëni jai paire jëjo saouaquë neja'cohua'ire. 3 Ñajë saijë'ë. Mësarute jëjo saoyë, yëi ñamaje pa'iohua'ini yaijë pa'iohua'i jopona. 4 Sama'pë pa'ijë'ë, curi topëje, cai topëje, cui'ne curiquëjë, cui'ne zapatoje, cui'ne ma'aja'a saijë pai pa'icohua'i pa'ito coa sa pëpajë saijë'ë, tsoe nëcajani caye peoye. 5 Huë'ena cacacohua'i pani du'ru macarepa ñeje cajë'ë: ‘Iye huë'e pa'icohua'ire de'oye pa'iyepi pa'ijë'ë.’ 6 Jaje pëpajëna, jaohua'ipi de'oye pa'iyere oicohua'i pa'ito mësaruru pëpase'epi iohua'ini pa'ija'coa. De'oye pa'iyere oima'cohua'i pa'ito ja pëpase'epi mësaruna co'i cošipi. 7 Du'ru pëpasi huë'ena cacani pëani iohua'i aonere aijë cui'ne ucujë pa'ijë'ë. Co'amaña necohua'ire sëte iohua'ipi saijëje pa'ye coçaiyepi pa'ijë'ë. Jaje pa'ina, huë'ña ñape cu'ima'pë pa'ijë'ë.

8 Pai daripëna ti'arena, jaro aquëpi i huë'ena pëpasiquëpi aore aoto aijë'ë. 9 Jarore ju'icohua'i pa'ito jujucijë'ë. Cui'ne quëajë'ë, Maija'quë cuañe te'tena mësarupi ponëñe ja'yere pa'iji cajë. 10 Jaje pa'iquëta'are yequë huë'ña daripë pa'icohua'ipi mësarute coeto iti daripë ma'añana etani cajë'ë: 11 ‘Mësaruru daripë ya'opi yëquë quëona së'ase'ere ti'to toñë, mësaruru asaye yëma'pë pa'i do'ire iñojë.’ De'hua cuasajë'ë, iyere, Maija'quë pa'i te'tena

ja'yere pa'iji, mäsarute. ¹² Mäsarute cayë, paï ñape yo'ose'e ne de'hua mu'se tì'asi maca jaohua'i co'aye yo'ose'e saïñe pasipi. Sodoma daripë acohua'ire yo'ose'e jerepa co'ayepi.

Sehuoma'cohua'i
(Mt 11.20-24)

¹³ Teayerepa mël'ë Corazín daripë maca cui'ne Betsaida daripë. Jaiye paï yo'o tì'a ma'ñere yo'otojē coa ñahuë, mël'ë. Jaro yo'ose'eje pa'ye Tirona cui'ne Sidón daripëna yo'oquëna, ñasicohua'i pani tsoe otira'huë. Iohua'i co'ayere cuasajë ai ju'i care suñani huatapi jorëjë ai oiyere ññora'huë. ¹⁴ Jaje pa'iquëta'are paï ñape yo'ose'e mu'se tì'asi maca mäsarupi ai jerepa co'aye yo'osi do'ire saï cuañoñe pa'iji. Tiro cui'ne Sidón daripëa pa'icohua'i seña maca. ¹⁵ Cui'ne mäsaru Capernaum daripë pa'icohua'i yëquëpi ai jerepa tëto saisicohua'i a'ë ma'tëmo quë'rore pana cuasayë, mäsaru. Pani mäsaru cato coa ai jerepa huë'ehuëre pana caje huesëja'cohua'i a'ë, toa yejana.

¹⁶ Mäsaru cayere asacohua'i pani yë'ëni asaja'cohua'i a'ë, cui'ne mäsaruni coecohua'i pani yë'ëni coeja'cohua'i a'ë, cui'ne yë'ëni coecohua'i pani yë'ëre jëjo daosiquëni coeyë.”

Setenta Jëjo Saosicohua'ipi Co'iyë

¹⁷ Jaohua'i setenta pa'iohua'i ai sihuayë. Co'ini cahüë:

“Ëjaë, huatiohua'ique yëquë mël'ë mamire cajëna, asajë ca'rajë etahuë.”

¹⁸ Jesupi capi, jaohua'ire:

“Jaje pa'ijë'ë. Yë'ëje ñahuë, huati ëjaëpi ma'tëmopi mujuë ye'hueyeje pa'yerepa tomequëna. ¹⁹ Yë'ëpi mësarute tutu isihuë, añare, punire tsa'cujëna, ti a'si neñe peo ja'ñere. Cui'ne maire sañope yo'oquë tutu jerepa isihuë, quëcoja'cohua'ire caquë. ²⁰ Jaje pa'iquëta'are sihuama'pë pa'ijë'ë, huatiohua'i mësarute sehuoyere. Coa ai jerepa mësaruru mami ma'tëmure toyase'e pa'iyere sihuajë'ë.”

Jesús Sihuaye

(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Ja maca Jesús Maija'quë joyopi i ja're pa'iyere sëte ai sihuaquë capi:

“Sihuayë, Ja'quë më'ëre ma'tëmo cui'ne yeja Ejaëre. Më'ëpi iyere iñohuë, tsije pa'iohua'ina më'ëpi ta'ñe cuasajë pa'icohua'ire cui'ne ai asacohua'ire yahuese'ere. Jaje ti'api, më'ë yëyeje.”

²² Yë'ë ja'quëpi si'a co'amaña yë'ëna isipi. Maija'quë mamaquë api cajë pai ñaño pañë. Coa ja'quëse'e asaji, i mamaquëre. Ja'quëreje pai ñaño pañë. Coa mamaquëse'e asaji, ite. Jaje asaquë i mamaquëpi i yëcohua'ina iñocohua'ise'e asayë, i pa'iyere. ²³ Ja maca i ye'yacohua'ise'ere capi:

“Mësaruru ñañoje ñacohua'ipi sihuacohua'i a'ë.

²⁴ Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Jai pai Maija'quë yo'o ja'ñere quëacaicohua'i cui'ne pai ëjahua'i mësaruru ñañoje pa'ye ñaño yëhuë. Jaje yëjëta'a ñama'pë paë'ë. Cui'ne asaye yëhuë, mësaruru asayeje pa'yere. Jaje yëjëta'a asaye pahüë.”

De'oquërepa Samaria Aquëpi

²⁵ Ja maca cuañese'e ye'yaquëpi huëni Jesús quë'rona i ja're coca caquë, neñasi'i cuasaquë sani seji'i:

“¿Ye'yaquë, me neja'quë a'ni, ti pa'iyë tì'añe cani?”

²⁶ Jesupi sehuopi:

“¿Iti cuañese'ere ñato me pa'iquë'ni, mël'ëpi asato?”

²⁷ Caquëna, cuañese'e ye'yaquëpi sehuopi:

“Oijë'ë, mël'ë Èjaë Diusure si'a mël'ë yëyepi, si'a mël'ë joyo, si'a mël'ë tutu, cui'ne si'a mël'ë cuasaye. Cui'ne oijë'ë, mël'ë quëno maca aquëre mël'ëja'a co'ye oiyeje pa'ye.”

²⁸ Caquëna, ja maca Jesupi capi:

“Ite de'oyerepa sehuohuë, mël'ë. Jaje mël'ë yo'oquë pani, ti pa'iyë tì'aja'quë a'ë.”

²⁹ Jaje caquëna, cuañese'e ye'yaquëpi de'oye yo'oquë a'ë caquë Jesure iñosi'i caquë sañope seji'i:

“¿Jaje pa'ito ne a'ni, yë'ë quëno maca pa'iquë?”

³⁰ Caquëna, Jesupi sehuopi ite:

“Te'i pai Jerusalénpì ma'aja'a Jericóna meji'i. Meina, co'amaña ñacohua'ipi tseani si'aye i paye cui'ne i ju'i caje jiohuë. Ai tël'carena, ju'ise'eje pa'i uina, jeoni saë'ë. ³¹ Cui'na ma'aja'a judío

Maija'quë huë'ere ñacaiquë saiquëpi ma'are uina, ñani coa ñaquë sa saji'i. ³² Cui'ne iti ma'aja'a levita sai coa ñani saji'i. ³³ Jaje sai sitore Samaria pai

coecohua'i aquëpi cui'ne ma'aja'a sai teaye ñani. ³⁴ Ja maca tsiojani a'sire hui'yape ocoipi cui'ne o'sayepi tsoani cañapi huëni jujupi. Jeteyo'je i caballona tëoni sapi, saicohua'i pëa huë'ena.

³⁵ Se ñatasi mu'se Samaria aquëpi sai huëoni caya curiquë tël'ña isipi, iti huë'e aquëre. Isiquë capi: 'De'hua ñacaijël'ë, iquëre. Mël'ëpi ai jerepa i do'ire necaisiquë pa'itoje yë'ëpi saisi'i cui'naëpi co'i così

maca.' ³⁶ De'oji. Jaje pa'ito: ¿Toasocohua'i aquë jequë paquë'ni, ñaohua'i huani oani saisiquë quëno maca aquë ite oisiquë, më'ëpi cuasato?"

³⁷ Caquëna, cuañese'e ye'yaquëpi capi:

“Ite ñani oi necaisiquë api cuasayë.”

Caquëna, ja maca Jesupi capi, ite:

“Më'ëje cui'ne sani yo'oquë pa'ijë'ë.”

Jesupi Marta Cui'ne María Huë'ere Pa'iyë

³⁸ Jesús ma'aja'a saiquëpi tì'api, a'ri daripëna. Jarote cui'ne paco'ë, Marta hue'ecopi. Jaopi io huë'ena pëpao, ite, cui'ne i ye'yacohua'ijë.

³⁹ Cui'ne paco'ë, Marta yo'jeo María hue'ecoje. Jaopi Jesús quëo yë'quë macana ja'runi ñu'io asao, i cayere. ⁴⁰ Asacona, Martapi jaiye huë'e co'amaña neñe pa'ina, ñani ai cuasa huesëco Jesús quë'rona tsio dani cao:

“¿Ëjaë, yë'ëse'e necona, yë'ë yo'jeo coa ñu'ico ñaquë, më'ë? Jaje pa'ina, cayë iote cajë'ë, yë'ëre sani cõcaija'co.”

⁴¹ Jaje cacona, Jesupi sehuopi:

“Marta, Marta më'ë jaiye neñere co'a ju'io, cui'ne ai cuasaco. ⁴² Jaje pa'iquëta'are te'o pa'iji nuñerepa cõcaiye. Jare María tì'ao, yecohua'ijë jioye ti peoyere.”

11

Jesupi Ye'yapi, Maija'quëre Señe

(Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Tijupë Jesús Maija'quëre seni tējisi maca i ye'yacohua'i aquëpi capi, ite. Ëjaë, ye'yajë'ë, Maija'quëre señe, Juan i ye'yacohua'ire ye'yaquë pa'ise'eje.

2 Caquëna, Jesupi sehuopi:

“Secohua'i pani ñeje cajë'ë:

Yëquë Ja'quë ma'tëmo pa'iquë,

Më'ë mami de'oyere pa'ë.

Më'ë cuañeñe daijaquë yëquëna,

Më'ë yëyepi yo'oye pa'ija'quë, iye yejaje, ma'tëmo
yo'oyeje pa'ye.

3 Iye mu'se ai ja'ñere isijë'ë, caraye peoye.

4 Yecohua'ipi yëquëni do'i pajëna, sai de'huacaiyeje
pa'ye më'ëpi yëquë do'ire sai de'huacaijë'ë.

Neñañe pa'ito më'ëpi co'ayere nejocaijë'ë.”

5 Jesupi capi, jaohua'ire:

“Mësarü aquëpi te'ire i cajeire paquëni jaëpi
ñami jopo i huë'ena dani caji, ite: ‘Cajei, toaso
ao isijë'ë, co'yoja'quë a'ë.’ 6 Yë'ë cajeipi yure
titaëna, aonëpi peoquëna, cayë, caji. 7 Caquëna,
tu'rihuëpi de sehuoquë casipi: ‘Josa da cayë. Eta
sa'ro siosicoa. Jere më'ëre isisi'quë coa huëiye'ni,
tsi ja're uini.’ 8 Jaje casiquëta'a cajei pa'isi do'ire
huëni isiye papi, coa josa jerepa sema'quëni caquë
huëni isipi, si'aye ite carase'ere. 9 Jaje pa'ina,
yë'ëpi cayë, mësarute: Sejë'ë. Maija'quëpi isija'quë
api. Co'ejë tija'cohua'i a'ë. Eta sa'rona të'cajëna,
hui'yosipi. 10 Jaje pa'ina, sequëpi isi cuañoñe pa'iji.
Cui'ne co'equëpi tija'ña pa'iji. Cui'ne eta sa'rona
të'caquëni hui'yocaiye pa'iji.

11 Mamaquëpi panre seina, quëna përe isi'ñe
pa'i a'ë mësarü aquë je'quë mamaquëre ¿panita'a
hua'ire seina, añani a'ñe pa'i a'ë? 12 ¿Panita'a tsi-
apëre seina, punini a'ñe pa'i a'ë? Pani. 13 Ñajë'ë.
Mësarü co'acohua'ita'a mamajëre oijë de'oyere
isicohua'i a'ë. Jaje pa'iye sëte mësarü Ja'quë

ai jerepa oiquë sête i de'o joyore pañu'u cajë secohua'ire isija'quë api.”

Jesupi Huati Tutupi Yo'oji, Coa Caye
(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

¹⁴ Yequë mu'seña huatipi coca cama'quëre nesiquëni Jesupi huatire eto sauna, coca capi, cama'quë pa'isiquëpi caquëna, ñajë jai pai ai cuasahuë, merepa yo'o u'ni iye cajë. ¹⁵ Yecohua'ipi cahü:

“Huatiohua'i ëjaë Beelzebú tutupi yo'oji, iquë, huatire eto saquëna, ñajë.”

¹⁶ Yecohua'ipi pai yo'o tija ma'ñe ma'tëmo ayere yo'o iñoj'ë cajë sei'ë. ¹⁷ Ja secohua'i cuasayere asaquëpi jaohua'ire capi:

“Te'e yeja ëjaohua'ipi jopoja'a huasicohua'i pani sañe uihuani co'ye iohua'i yejare nejoñë. Cui'ne te'e caje tsëcapë pa'isicohua'ipi hua saisicohua'i pani sañope yo'ojë iohua'ija'a peo hueña ne huesëyë. ¹⁸ Satanáspi i tsëcapëni sañope yo'oquë pani ¿me si'aohua'i cuañe tijañe pa'iquë'ni? Iye cayë, mësarupi yë'ëni Beelzebú tutupi huatire eto saoji cajëna. ¹⁹ Jaje yë'ëpi Beelzebú tutupi yo'oquë pa'ito, ¿nepi mësarute tuicohua'ire tutu isiye'ni, huatiohua'ire eto sao jañe? Jaje pa'ina, iohua'ini mësarupi seni asajë'ë, quëajajë. ²⁰ Jaje pa'iquëta'are yë'ë cato Maija'quë tuture papi huatire eto saquë yo'oyë. Jaje pa'ina, yë'ë yo'oye cato Maija'quë cuañe te'tepi tsoe titapi caquë iñoñe a'ë.

²¹ Ai tutu quë'ipi cui'ñasiquë i co'amañare de'oye ñaquë pa'ito, yecohua'ije jioye peoji. ²² Jaje pa'iquëta'are yequë ai jerepa tutu quë'ipi cacani ite quëco saoye pa'iji. Ja maca si'aye i quëcoquë

uihua ja'ñere pase'e jioni i tse de'huaye pa'iji, i pase'ere.

²³ Jaje pa'ina, yè'è yo'oyere de'oji cacaima'què cato yè'ère sañope yo'oquè api, cui'ne yè'è ja're te'e tsi'soma'què pani, coa ne tiya saoquè api.

Co'a Joyopi Cui'naona Co'iyè
(Mt 12.43-45)

²⁴ Huatipi pa'ini pa'isiquèpi eta saisiquè pani coa cuene yejañare cu'iji, pèa hue'ñare co'equè. Jaje co'equè ti'ama'è co'isi'i yè'è etani daisi huè'ena cuasaji. ²⁵ Cani co'iquè ñaquèna, de'oyerepa yuani ne de'huase'eje pa'ipi pa'iji. ²⁶ Pa'ina, ñani sani siete huatiohua'i i jerepa co'acohua'i ja're conì cacani cui'naèna, pèasi maca yureta'a ja'nè pa'ise'e seña maca co'acquè pa'ija'què api.”

Nuñerepa Sihuaye

²⁷ Jesús ja yè'ta'a itire caquèna, paì jopopi nomiopi cuio:

“Mè'ère coani ai de'huasico ai sihuaco pa'ico.”

²⁸ Jaje cacona, ipi capi:

“Ai jerepa sihuacohua'i pa'iyè, Maija'què caye asacohua'ipi cui'ne sehuocohua'ipi.”

Co'acohua'ipi Señe, Paì Yo'o Tì'a Ma'ñere
(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Paipi Jesús quèno macana tsi'sini saijèna, ipi coca ca huèopi:

“Iye'nè paì co'acohua'i a'è. Jaje pa'iohua'ipi señe, paì yo'o ti'a ma'ñere yo'o iñojè'è cajè. Jare setoje Maija'què yo'o ja'ñere quèacaiquè Jonás yo'oquè pa'ise'eje pa'ye de'oye yo'o iñoñe pa'iji. Mèsarù yèyere iñoñe peosipi. ³⁰ Jonás Nínive

daripë paire Maija'quë case'ere iñocaiquë paji'i. Cui'neje pa'isiquëpi yure Pai Mamaquëpi yure pa'icohua'ire iñoja'quëpi pa'iji. ³¹⁻³² Nínive daripë pa'icohua'ipi pai ñape yo'ose'e ña mu'se huëni iye'në paire sañope caja'cohua'i a'ë. Jonáspi Maija'quë cocare quëaquëna, asani ja'rë pa'ise'e jeoni ponësi do'ipi. Iñore yure Jonásre tēto saisiquëpi pa'iji. Pai ñape yo'ose'e ña mu'se pa'i maca iye paire iohua'i yo'ose'eje pa'ye sai maca tija'ena, huë'ehuë te'te pai ëjaopi huëni nejoñe pa'iji caja'coa. Io so'o yejapi Salomón ta'ñe yo'oye asasi'i caco daisi do'ire. Iñore Salomón jerepa pa'ipi pa'iji, yure.

Maire Miacaiye

(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ Toa tsëoni yahueye peoji, panita'a mahuë sa'nahuëna ayaye peoji. Jaje yo'oye pajë coa ai jerepa emëje'ena nēcoyë, daicohua'ire miacaija'coni. ³⁴ Capëre ñaco ca miacaiye pa'iji. Jaje pa'ina, më'ë ñaco capi de'oyere ñaño pa'lito më capëje de'oye miacaisico pa'iji. Jaje pa'iquëta'are më'ë ñaco capi co'ato si'a më'ë capëje ai yo'oyere pa'iji. ³⁵ De'hua ñajë'ë, më'ë miaño pa'iyere, neañena ponëma'coni caquë. ³⁶ Jaje pa'ina, më'ë capëpi miaño jopore pa'lito si'aye tiñarepa ñaño pa'iji, neaño peoto. Toa tsëocopi miacaina, ñañoje pa'ye.”

Fariseohua'ire Cui'ne Cuañese'e Ye'yacohua'ire Sañope Caye

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Jesús coca ca tēji maca, fariseopi Jesure huëopi, i huë'ena aō sani aijë'ë caquë. Huëouna,

sani ja'rupi ao ai saihuëna. ³⁸ Ja'runa, fariseopi jëña tsoajë'ë aima'në cuañese'ere yo'oma'aji'i, ñaquë cuasapi. ³⁹ Jaje cuasaquëna, Ejaëpi capi, ite:

“Mësaruru fariseo pa'i cato coa ëmëje'le ucu duruhuëase'e cui'ne quëna ne'ñase'e tsoacohua'i a'ë. Jaje yo'ocohua'ita'a sa'nahuë cato si'sio. Yecohua'i payere yëcohua'ipi cui'ne co'ayepi timësicohua'i a'ë. Mësaruru cui'ne pa'iyë.

⁴⁰ Huesëohua'i, ña ma'ñe ëmëje'le nesiquëpi sa'nahuë ayeje Maija'quëpi nese'e a'ë. ⁴¹ Jaje pa'ina, peocohua'ina isijë'ë, mësaruru sa'nahuë payere. Jaje yo'oto si'aye tsoa tose'e pa'ija'coa.

⁴² Teayerepa mësaruru fariseo pa'i maña. Mësaruru diez topëa neni te'ore Maija'quëna isiyë, aifëna huëo sëñe nejë aifëre, cui'ne tase'e conì. Jaje de'oye yo'ojëta'a nuñerepa de'oye yo'oyere cui'ne Maija'quë oiyeje pa'ye yo'oyere peocohua'ipi pa'iyë. Jaje pa'ina, iyere yo'oye pa'iji, mësaruru tsoe de'oye yo'oyena conì.

⁴³ ¡Teayerepa mësaruru fariseo, pa'i maña! Pa'i tsi'si huë'ñare de'o saire ñu'ijëna, ñajë pa'ipi jerepa pa'iohua'i a'ë cajajë cuasacohua'i a'ë, cui'ne co'amaña huero huë'ñare nëcajëna, jai pa'i iti maca ñacohua'ipi jerepa pa'iohua'i a'ë cajë de'oye pëpajajë cajë, mësaruru teaye yo'ocohua'i a'ë.

⁴⁴ Cuañese'le ye'yacohua'i cui'ne fariseo pa'i conì teayerepa coa cacohua'i a'ni, tasi daripëje pa'iohua'ini, pa'i ñama'pë tsa'cujë si'si neñeje yo'oyë.”

⁴⁵ Jaje caquëna, cuañese'le ye'yaquëpi ñeje caquë sañope sehuopi:

“Ye'yaquë, jaje më'ë canì yëquëreje tea ju'i cayë.”

46 Jaje caquëna, Jesupi sehuopi:

“Teayerepa mësarujë cuañese'e ye'yacohua'ijë yo'oyë. Yecohua'ise'ere dëquë co'amañare hue'ocaiyë. Jaje yo'ojëta'a mësarupi te'e moño macajë se coçaiye coecohua'i a'ë.

47 Maija'quë yo'o ja'ñere quëacaicohua'ire jare mësarü aïohua'ipi huani jeoni tasi daripëare mësarü teayerepa ne de'huacohua'i a'ë. 48 Jaje yo'ojë mësarü aipë yo'ose'ere de'oji cuasajë yo'oye ñañe pa'iji, mësarupi johua'i huani tasi daripëare ne de'huajëna.

49 Jaje pa'ina, Maija'quë i ta'ñe asayepi capi: 'Jëjo saojä'quë a'ë yequë mu'se yo'o ja'ñere ca nëocohua'ire cui'ne sahuani yë'ë coca quëacohua'ire nesicohua'irejë jaohua'ini huani jeaja'cohua'i a'ë, yecohua'ini coa josa yo'ojë.' 50 Jaje pa'ina, yeja de'huasi macapi ite quëacaicohua'ire huaisi do'ire yure pa'i päini Maija'quëpi seja'quë api. 51 Abelre huaisi macapi cui'ne Sacariare huaisi macaja'a acohua'i do'ire yëi ñamare ëo hue'ñana cui'ne Maija'quëre së huë'ena joporepa. Jaje pa'ina, nuñerepa cayë quëapi, yure pa'i päina seja'quë api, tsie do'ire.

52 Teayerepa mësarü cuañese'e ye'yacohua'i nuñerepa cocare yahueyë. Jaje yo'ojë coejë yecohua'i asañu'u cajë yëcohua'irejë ësejë sañope yo'oyë, mësarupi.”

53 Ñeje Jesús caquëna, asani cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne fariseohua'i ai pëtitei'ë. Jaje pa'ijë jaiye së huëohuë. 54 Sejëna, tayo sehuouna, ñani tseañu'u, co'aquë api cajajë cuasajë.

12

Coa Cayere Sañope Yēhuoye

¹ Jai pai mil jerepa te'e macana tsi'sini airepa timēni sa'ñe ju'ajē yo'ohuē. Yo'ojēna, Jesupi i ye'yacohua'ini du'ru macarepa ca huēopi, ñeje:

“De'hua ñajē'ē, fariseohua'i porere. Jaje cani capi fariseohua'i coa cajē yo'oyere ye'yema'pē pa'ijē'ē caquē. ² Jaje pa'ina, asama'pēna yo'ose'ere tī'a ja'ñe a'ē cui'ne yahue yo'ose'ere, asa ja'ñe a'ē. ³ Jaje pa'ina, mēsaru nea hue'ña yo'ose'ere mu'sepi asaja'cohua'i a'ē, cui'ne yahuerpa tu'rihuēna sioni case'ere huē'e sa'nihuēpi nēcajē cui ja'ñe a'ē, pai asa hue'ñana.

Neni Mai Ca'raye Pa'iquē'ni (Mt 10.28-31)

⁴ Jaje pa'ina, cayē, mēsarute. Capē huaicohua'ire ca'rama'pē pa'ijē'ē. Jaohua'i cato jerepa yo'oye peoyē. ⁵ Jaje pa'ina, quēasi'i. Ca'rajē'ē, huani jēosi jeteyo'je toa yejana jējo saoquēni. Jaje pa'ina, ca'rajē'ē, Maija'quēni.

⁶ Mēsarupi asayē, cinco pi'ani caya tē'ña isicohua'i a'ē cajē. Jaje a'ri do'iohua'ita'are Maija'quē huāñeyema'ē ñacaiji. ⁷ Jaje pa'ina, mēsaru nañaque cuēcuese'e a'ē, ca'rama'pē mēsarupi. Jaje pa'ina, pi'a jerepa do'icohua'i a'ē.

Jesure Cacaiye Pa'iji (Mt 10.19-20, 32-33; 12.32)

⁸ Si'aohua'i mēsarupi yē'ēni ca'rama'pē yē'ē cajeipi cacohua'ire cato, yē'ē Pai Mamaquēje Maija'quē huiñaohua'ina yē'ē cajeipi quēaja'quē a'ē cayē. ⁹ Jaje cui'ne yē'ēni ca'rajē cajei peoyē, pai

asa hue'ñana casicohua'ire yë'ëje cui'ne Maija'quë huiñaohua'i ña hue'ñana yë'ë cajei peoji, caja'quë a'ë.

¹⁰ Jaje pa'ina, yecohua'ipi Pai Mamaquëre co'aye casicohua'i pani sai de'hua cuañoñe pa'iji. Jaje pa'iquëta'are yecohua'ipi Maija'quë joyore co'aye casicohua'i pani sai de'hua cuañoñe ti peoji.

¹¹ Mësarute tseani pai tsi'si huë'ñana, panita'a pai yo'oye ñacohua'i quë'rona co'aye yo'ocohua'i a'ë cajë sacohua'i pa'íto du'ru cuasama'pë pa'ijë'ë, me sehuoja'cohua'i a'ni cajë. ¹² Iti caye ti'asi maca Maija'quë joyopi quëaquëna, mësarua caja'cohua'i a'ë.”

Jaiyere Payepi Huajëya'ye Neñe

¹³ Pai jopopi Jesure capi, ñeje:

“Ye'yaquë, se quëajë'ë, yë'ë a'yëre yë'ëreje co'amaña huacaijaquë ja'quë pase'e.”

¹⁴ Caquëna, Jesupi capi, ite:

“¿Ina, nepi yë'ëre pai yo'oye ñaquëre cui'ne co'amaña huahuequëre cuañere'ni?”

¹⁵ Yequeje capi, Jesús:

“Si'aye co'amaña ëayere de'hua ñajë'ë. Jaje pa'ina, pai pa'iye cato jaiye co'amaña payepi cõcaina, pa'iye peoji.”

¹⁶ Jaje caquë pai pa'iyere tiñarepa quëasi'i caquë capi:

“Pa'iji, te'i ëmë jaiye co'amaña paquë. Pa'ina, i tasi co'amañapi jaiye tëa ja'ñepi quëji'i. ¹⁷ Ja maca ñani jaiye co'amaña paquëpi ¿me neja'quë a'ni, iti de'hua hue'ñaje? ¿Jerona de'huaja'quë a'ni, quëise'e? caquë cuasa huëopi. ¹⁸ Ja maca cuasapi, peo hue'ña ja'rë de'hua huë'ña pa'ise'e

nejoni yeque jerepa jai huë'ña nesi'i. Neni jarona de'huasi'i si'aye yë'ë tēase'e cui'ne si'aye yë'ë tsoe paye coní. ¹⁹ Ja jeteyo'je de'huani yë'ëja'a casi'i: 'Jaiye co'amaña de'huase'e payë, tsoe ometëca pa'i ja'ñere pëa huajëquë sihuaquë ucuquë ai pasi'i' cuasapi. ²⁰ Jaje cuasaquëna, Maija'quëpi ite capi: 'Huesë maca, iye ñami më'ë ju'ija'quë a'ë. Jaje pa'ina, më'ë de'huase'e ¿ne tse pa'i ja'ñe a'ni?' ²¹ Ja maca ponëni si'aohua'ire capi. Jaje yo'oye pa'iji. Jaiye co'amaña paquëpi co'ye de'oye pa'iyese'e cuasaquë, Maija'quëre cuasama'quë cato.”

*Maija'quë I Mamajëre Ñacaiye
(Mt 6.25-34)*

²² Jeteyo'je Jesús i ye'yacohua'ire capi:

“Jaje pa'ina, mësarute co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë, jere aija'cohua'i a'ni cuasajë. Cui'ne co'a ju'ima'pë pa'ijë'ë, jere caña ju'ija'cohua'i a'ni cuasajë. ²³ Ao aiñe jerepa do'iyë a'ë, pai pa'iyë. Cui'ne caña ju'iyë jerepa do'iyë a'ë, mai capë. ²⁴ Ñajë'ë, jaohua'i pë'përiini, co'amaña tama'cohua'ita'a cui'ne tēama'cohua'ita'a cui'ne iti ca de'hua huë'e peocohua'ita'a cui'ne pëa huë'ña peocohua'ita'a de'hue Maija'quëpi cocaina, pa'icohua'ini. Jaje pa'ina, mësarü pi'a seña maca do'icohua'i a'ë, pairepa sëte. ²⁵ Jaje pa'ito ¿nepi mësarü acohua'i ai co'a ju'i do'ire metro joporeja'a tsoacohua'i ai de'oja'cohua'i a'ni? ²⁶ Jaje pa'ina, ai cuasa do'ire a'ri maña pa'ise'ere jaiye se mëoñu'u ai jerepa cuasaye'ni. Jaje pa'ito ¿me neñu'ju airepa yequë co'amañare co'a ju'iñe'ni?

²⁷ Ñajë'ë, cui'ne jorore coa mëani pa'iyere co'amaña ne ma'ñeta'a cui'ne yëijë oya ma'ñeta'a

ai de'o joro pa'iyere. Jaje pa'ina, cayë, pai ëjaë Salomón maca i de'o hue'ñare pa'inije de'o jo'ya jorojē pa'irepa ju'iyē papi. ²⁸ Jaje Maija'quë taya mañata'a de'oye suñacaise'ere paji, coa yuresē'e pani ñamina'a tsoe ju'ise'e pa'ina, toana ëo ja'ñeta'a. Jaje pa'ito mësarute ai jerepa caña suñacaiye pa'iji, Maija'quë necaima'quë api, cuasacohua'i. ²⁹ Jaje pa'ina, co'a ju'ijë cui'ne co'ejë cu'ima'pë pa'ijë'ë, jere aija'cohua'i a'ni cui'ne jere ucuja'cohua'i a'ni cuasajë. ³⁰ Iye yeja pai jaje ai cuasajë pa'iyë, si'aye iyere. Jaje pa'iquëta'a mësaru tsoe mësaru ja'quëre payë, si'aye mësarute jopo caraye asaquëni. ³¹ Jaje pa'ina, mësarupi Maija'quë cuañe tē'tere ai oijë yo'oto Maija'quëpi de'hue jopo caraye isiquëna, co'amaña pajë'ë.

*Ma'tëmo Co'amaña
(Mt 6.19-21)*

³² Ca'rama'pë pa'ijë'ë, yë'ëre asacohua'i mësaru a'ri pai maña'ë. Jaje pa'iquëta'are mësaru ja'quëpi i cuañe tē'tere isiye yëji. ³³ Mësaru paye pa'ito isijë'ë, curiquëpi cui'ne co'amaña carasicohua'ina do'i peoye coa isijë'ë. Jaje yo'ojë ai huano topëa de'o ma'ñere tija'jë'ë. Ma'tëmo co'amaña carajai ma'ñere, cui'ne ñaëje cacama'tore pu'jujē pu'juma'tore paja'cohua'i. ³⁴ Mësaru co'amaña pa hue'ñare, cui'ne jarote mësaru joñoaje pasipi.

Ne De'huasicohua'ipi Pa'ijë'ë

³⁵ Ne de'huasicohua'ipi ñare pajë pa'ijë'ë. ³⁶ Fiesta ña tējini ëjaë co'ija'quëpi cayë, i jo'ya utejë pa'iyējē pa'iohua'i pa'ijë'ë. Tītani eta sa'rona tē'ca maca esa hui'yocaiyejē yo'oja'cohua'ipi. ³⁷ Sihujaja'cohua'i a'ë, iohua'i ëjaëpi utejë pa'ijëna,

t̄itaēna ñani. Nuñerepa cayē, iohua'i ējaēpi sihuaquē aō ai saihuēna soini aore aōja'quē api. ³⁸ Ñami joporepa pañita'a ñata ñami t̄itaquēta'a, sētasicohua'ini t̄itaquē pa'ito sihuaja'cohua'i a'ē, ite necaicohua'i mañapi. ³⁹ De'hua asajē'ē, co'amaña ñaquē dai ja'ñere asasiquēpi utequē pa'ito i huē'e co'amaña imani saye peoji. ⁴⁰ Mēsaru huesē maca Pai Mamaquē daija'quē api. Jaje pa'ina, de'hua ñajē utejē pa'ijē'ē.”

*Nuñerepa De'o Jo'yaē Cui'ne Co'a Jo'yaē
(Mt 24.45-51)*

⁴¹ Ja maca Pedropi capi:

“¿Ējaē, iye ye'yase'e yēquēse'ere caquē ye'yaē?
¿Pañita'a si'aohua'ire caquē ye'yase'e a'ni?”

⁴² Caquēna, Ējaēpi sehuopi:

“¿Jaje pa'ito ne a'ni, ta'ñe asaquēpi cui'ne nuñe yo'oquēpi i ējaē ñacaijē'ē huē'e pa'iyē case'ere de'oye sehuoquē, cui'ne i ējaē jo'yarejē aō de'oye aōquē yo'oquē? ⁴³ I ējaē t̄itaquē ñaquēna, i case'eje yo'oquē, cato de'oye pa'ija'quē api. ⁴⁴ Nuñerepa cayē, mēsarute. Co'amaña paquēpi si'aye i co'amaña de'oye ñacaisiquēna, si'aye i co'amañare ñacaijē'ē caquē isija'quē api. ⁴⁵ Jaje isiquēni i jo'yaēpi ējaē ja yē'ta'a tsoe nēija'quē api caquē i ējaē jo'yani co'aye si'sequē yo'oquē cui'ne nomiohua'i iti huē'e pa'icohua'ire, co'aye yo'oquē cui'ne aō fiesta nequē ai huēoni cui'ne cono ucuquē cuepe huēoni. ⁴⁶ Yo'o maca i ējaē co'ija'quē api, i jo'yaē huanēyeni utema'ē huesēquē yo'o maca ja maca sehuoma'cohua'ire nejoñepi nejoja'quē api, i yo'osi do'ire ai si'seni.

47 **I** ëjaë yëye **i** jo'yaë asaquëta'a de'oye yo'oma'quëpi cui'ne **i** caye sehuoma'ë yo'oquë cato jaiye të'ca cuañoñe pa'iji. 48 Jaje pa'iquëta'are **i** ëjaë yëye huesëquëpi, coa yo'oni a'ri maña të'ca cuañoñe pa'iji. Jaje pa'ina, ai cuasaye isisiquëni ai seña pa'iji, cui'ne **iti** de'hue nequëni nequë api cuasani ai jerepa cuañoñe pa'iji.

Jesús Do'ire Paipi Hua Saiye
(Mt 10.34-36)

49 Iye yejana yë'ë toa tsëosi'li caquë da'ë. Tsoe co'arepa toa ne'su mëiñeje yo'oquëna, ñara'ye, merepa tsoe ne saose'e pa'ina, ñara'ye. 50 Ja saoma' do'ire yure cato oco doyeje pa'ye ai yo'oyepi yë'ëre yo'oquëna, tëjiyerepa ai yo'oquë tëto saija'quë a'ë caquë oiyë. 51 ¿De'oye pa'i ja'ñere dapi, cuasaye mësarü? **Pani**. Coa ai jerepa huahueyere dahuë. 52 Jaje pa'ina, yurepi seña maca mu'seña cato cinco te'e tsëcapëre pa'icohua'ipi huani toasocohua'i sañope yo'oja'cohua'i a'ë, cayahua'ini cui'ne cayahua'ipi toasocohua'ini sañope yo'oja'cohua'i a'ë. 53 Cui'ne pëca ja'quëpi mamaquëre sañope yo'oye pa'iji. Mamaquëpi pëca ja'quëre sañope yo'oye pa'iji. Cui'ne pëca ja'copi mamaconi sañope yo'oye pasipi. Cui'ne mamacopi pëca ja'core sañope yo'oye pasipi, huaopi **io** mamaquë nëjore sañope yo'oye pasipi. Cui'ne mamaquë nëjopi huaore sañope yo'oye pasipi.”

Mai Yure Pa'iyë Cuasaye
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

54 Jesupi capi, paire:

“Ēsē caje huē'ñapi nea siri mēina, ñani cacohua'i a'ē ocoja'coa. Carena, cui'ne ocoji. ⁵⁵ Jaje cui'ne huē'ehuē te'tepi tutuquēna, ñani cayē ai ēsē uja'coa. Jaje carena, cui'ne ēsēquē uji. ⁵⁶ Coa cacohua'i, mēsaru ta'ñe cacohua'i a'ē ma'tēmo cui'ne yeja yo'oyena, ñani. Jaje yo'ocohua'ita'a ¿me yo'ojē mēsaru pa'i tēcahuē ayere yure jaje yo'o macare pa'iyē cajē asa ma'ñe'ni, ta'ñe?

Esa Ne De'huaye
(Mt 5.25-26)

⁵⁷ ¿Me yo'ojē mēsarus'e tayo yo'oye ñani? ⁵⁸ Jaje pa'ina, yequēpi mē'ēre do'i paquēpi cani saquē pa'ito mē'ēre do'i paquē api caquē saquēni du'ru ne de'huajē'ē, ja yē'ta'a pa'i yo'ose'e ñaquē quē'rona tī'lama'nē. Jaje ne de'huaēna, pa'i yo'oye ñaquē quē'ro sama'ē pa'ija'quēre. Jaje mē'ēpi yo'oma'ē pa'ito pa'i yo'oye ñaquēpi co'acohua'ire cocohua'ina isina, jaohua'ipi yureta'a co'acohua'ire co huē'ñana coja'cohua'i a'ē, mē'ēre. ⁵⁹ Jaronā cosiquē pani etaye peoji, mē'ēpi si'aye mē'ē do'i saima'ē pani.”

13

Huajē Pa'iyena Ponañe Pa'iji

¹ Jare ja mu'seña Pilatopi Galilea acohua'ire huani jeani, cui'ne iohua'i ēojē señu'u cajē huaisicohua'i tsiena pa'i tsiepi co'meni yo'ose'ere, yecohua'ipi quēahuē, Jesure. ² Quēajēna, capi:

“¿Mēsarusi cuasani huani jeosicohua'ipi Galilea paire seña maca co'acohua'i paē'ē, cuasaye? ³ Pani. Jaje pa'ina, cayē, mēsaru. Ja'rē yo'oyere jeoni pōnēma'cohua'i pani si'a pa'i mēsaruje jaje

yo'o cuañoja'cohua'i a'ë. ⁴ Mësarupi cuasani Jerusalén pa'icohua'ire seña maca co'acohua'ini, diez y ocho paire Siloé tupëpi quëo huea'co'ë, cuasaye. ⁵ Pani. Nuñerepa cayë. Jaje pa'ina, mësarupi huajëye pa'iye ponëma'cohua'i pani jare cui'ne yo'o cuañoja'cohua'i a'ë.”

Higuera Në Ayere Quëaye

⁶ Ja maca Jesús pai yo'oyeje pa'ye neni quëaquë capi:

“I yejana tasi në paquëpi quëima'o paco caquë sani ñaquëna, quëima'co paji'i. ⁷ Pa'ina, ñani ja maca yeja ñaquëre capi: 'ina, toaso ometëca daiyë, iti ca quëise'e ñasi'i caquë. Daiquëta'a tija'ma'ë pa'iyë, quëisico pa'iona. Jaje pa'ito cuëni jeojë'ë. Me nesi'co coa yejare que'eñe nëcaco'ni.’

⁸ Caquëna, iti yeja ñacaiquëpi sehuopi: ‘Ejaë iye ometëcahuëse'e pa'ija'co, a'ji yeja neni yequë co'amañapi oa ñasi'i, quëija'core. ⁹ Jaje neruta'a quët'i'ñe pa'io iti ca. Jaje neruje quëima'ona, ña jujani ja macata'a cuëni jeojë'ë,’ capi.”

Jesupi Nomiore Jujupi, Huajë Mu'se Pa'ina

¹⁰ Huajë mu'se pai tsi'si hue'ñana ye'yaquëna, ¹¹ jarote paco'ë, te'lo nomio diez y ocho ometëca ju'ico, huatipi ne quë'casicopi ti nuiñe nëcaye peocopi. ¹² Pa'iona, ñani Jesupi soini capi:

“Nomio më'ë ju'i dahuë tsoe jeopi. De'oye pa'ijë'ë.”

¹³ Caquë ja maca i jëñapi iona pato maca jare iti macapi nuñerepa nëcaco ponëni, Maija'quë de'oquë api, sihuaco ca huëo. ¹⁴ Jaje Jesús huajë

mu'se jujuna, ñani p̄ai tsi'si huë'e ñacaiquë ějaěpi iyere ñani p̄ei, p̄aire capi:

“Seis mu'seña pa'iji, co'amaña ne mu'seña. Ja mu'seña jaje pa'ito dani juju cuañojě'ë, p̄ani huajě mu'se juju cuañoñe.”

¹⁵ Caquëna, ja maca ějaěpi sehuopi:

“¡Coa cacohua'i p̄ai! ¿Joyema'cohua'ini měsaru acohua'i jě'quë, huajě mu'se pa'ina, měsaru durhuequěpi p̄anita'a burropi oco ucuja'quěre?

¹⁶ ¿Ico nomio cato Abraham tsěcapě aconi Satanáspi diez y ocho ometěca huěse'ěje pa'ioni, joyeye co'aquë huajě mu'se pa'i do'ire?”

¹⁷ Jaje Jesús caëna, ĩte sañope cacohua'ipi huajěya'yerepa maire caë'ni cuasahuë. Jaje cuasajěta'are si'a p̄ai sihuahuë, Jesús p̄ai yo'o ti'a ma'ñere de'oye yo'oquëna, ñani.

Mostaza Ca Ayere Ye'yaye
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

¹⁸ Ja maca capi:

“¿Iqueje pa'ye a'ni, Maija'quë te'te aye? ¿Iquena cui'ne pa'ye neni ĩñora'ye? ¹⁹ Jaje cani capi, a'ri mostaza çare taquěpi yejana taëna, ai de'oni jai soquë yě de'ona pi'api ĩti ñě capěana tsianoa nejě payeje pa'ye a'ë.”

Pan Ne Pore Ayere Ye'yase'e
(Mt 13.33)

²⁰ Jaje cani yequeje capi, Jesús:

“¿Iquepi çoni cui'ne pa'yeje ne ĩñora'ye, Maija'quë te'te aye yo'oye? ²¹ Cani capi: Pan necopi harinare toaso jai ji'so neni cui'ne o'sa měñere a'ri maña ĩona co'meni ĩona si'a sěpě juju

mëicoa. Ja juju mëiñeje pa'ye yo'oye a'ë, Maija'quë te'te ayeje.”

A'ri Jato Sa'ro

(Mt 7.13-14, 21-23)

²² Jerusalénna sai, pai daripëa cui'ne a'ri daripë pa'icohua'ire ye'yaquë sa tëto saji'i. ²³ Jaro pa'iquëpi seji'i, ite:

“Ëjaë, ¿a'ri pai maña pa'iyë, huaso cuañocohua'i?”

Caquëna, ipi sehuopi:

²⁴ “A'ri jato sa'roja'a cacasi'li cani si'a më cuasayepi yo'ojë'ë. Jaje pa'ina, cayë mësarute pai cacayere yëja'cohua'i a'ë. Jaje yëjëta'a caca ti'ama'pë pa'ija'cohua'i a'ë. ²⁵ Ja maca iti huë'e aquëpi huëni jato sa'ro sïosi maca, mësaruru hue'se pa'isicohua'ipi caja'cohua'i a'ë jato sa'rona të'cajë ‘Ëjaë, hui'yojë'ë’. Jaje cajëna, ipi casipi ‘ñama'quë a'ë, mësarute. Jero acohua'i a'ni.’ ²⁶ Caquëna, mësarupi ca huëoja'cohua'i a'ë: ‘Më'ë ja're conï aijë cui'ne ucujë yo'osicohua'i a'ë cui'ne jare më'ëpi pa'i hue'ñana dani ye'yasiquë a'ë.’ ²⁷ Cajëna, sehuoja'quë api: ‘Tsoe cahüë ñama'quë a'ë, mësarute. Jero acohua'i a'ni. Saijë'ë, co'ayese'e yo'ocohua'i.’ ²⁸ Jaje casi maca Maija'quë te'tere Abraham, Isaac, Jacobo, cui'ne Maija'quë yo'o ja'ñere quëajë pa'isicohua'i pa'ijëna, ñani mësarupi hue'sena jëococohua'i pa'ijë cuji qui'cojë oija'cohua'i a'ë. ²⁹ Ja maca daija'cohua'i a'ë ëmëje'e te'te cui'ne huë'ehuë te'te, ë'së mëi hue'ña cui'ne sa'nihuë paipi Maija'quë quë'rona tsi'sini ao aija'cohua'ipi. ³⁰ Ja maca yure teaye pa'iohua'i pa'isicohua'i jerepa pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë

cui'ne yure jerepa pa'iohua'i pa'isicohua'ipi teaye pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë.”

Jerusalén Paire Jesús Ñaquë Oiye
(Mt 23.37-39)

³¹ Jare ja mu'se daë'ë, fariseo pai dani ite cahuë:
“Saijë'ë, Herodes më'ëre huani jeosi'i caji.”

³² Cajëna, iipi sehuopi:

“Sani cajë'ë, jaëte co'aquë ta'ñe asama'quëre:
‘Yure, cui'ne ñamina'a huatiahua'ire eto saquë yo'oni cui'ne ju'icohua'ire juju tējini ñamina'a jerepa mu'se saosi'i.’ ³³ Jaje pa'iquëta'are ja yë'ta'a yo'oja'quë a'ë yure, ñamina'a cui'ne se ñatasi mu'seje. Co'aji, Maija'quëre quëacaiquëpi Jerusalén peo hue'ñana ju'ito.

³⁴ Jerusalén Maija'quë yo'o ja'ñe quëacacohua'ire huani jeo daripë! Cui'ne Maija'quë më'ëni caquë jëjo daocohua'ire quëna pëapi jea daripë. Jaiye mësarute oi cura mamajëre oio capëa huë'ehuëna coyeje yo'osi'i caquë yo'oquëna, cohuë. ³⁵ Mësarute Maija'quëpi jeocoja'quë api. Cui'ne yë'ëre ña co'ñe peoja'cohua'i a'ë, ‘mësarupi de'oquëre pa'ni Ejaë mamirepa hue'equë daiquë' ca maca tija'ñe pato.”

14

Jesupi Coto Dahuë Ju'iquëre Jujucaiye

¹ Huajë mu'se tija'ëna, Jesús saji'i, fariseo ëjaë huë'ëna, ao asi'i caquë. Saquëna, fariseohua'ipi huajë mu'se i yo'oquëna, ña'ñu'u cuasajë cui'ñani ñahuë. ² Ñajëna, i ñaquë ñu'i hue'ñare te'i coto dahuë ju'iquëpi paji'i. ³ Pa'ina, Jesús seji'i, cuañese'e ye'yacohua'ire cui'ne fariseo paire:

“¿Jujuye de'loquë huajë mu'se pa'ito ju'iquëre, mësarupi asato, panita'a jujuye pañe?”

⁴ Jaje caquëna, coa ai jerepa cama'pë paë'ë. Pa'ijëna, ipi ju'iquëre jujuni capi, saijë'ë. ⁵ Jaje se jujuni fariseohua'ire capi:

“¿Nepi mësaru acohua'i burropi panita'a huequëpi cojena tomesiquëre etoma'cohua'i a'ni, huajë mu'se pa'i do'ire?”

⁶ Caquëna, ti sehuoye pahuë.

Huejajëna, Soisiquë Yo'oye

⁷ Soisicohua'ipi de'o ñu'i saina co'ejë ao ai sai-huëna ja'rujëna, ñani Jesupi jaohua'ire ñeje yëhuopi, iohua'i asa ja'ñere:

⁸ “Më'ëni yecohua'ipi huejajëna, ñaja'quëre soisiquë pani de'o ñu'i sai-huëna tëto sani ja'ruma'ë pa'ijë'ë. Ja'runi ñu'ina, më'ë jerepa pa'ini dani mësarute soisiquëpi cama'quëni: ‘Më'ë ñu'i sai-huëre iquëna isijë'ë.’ ⁹ Caquëna, më'ëpi pai ñajëna, huajëya'ye huëni ai jeteyo'jerepa ñu'i sai-huëna sani ja'ruma'quëpi jaje yo'osi'ni. ¹⁰ Jaje yo'oma'ë, huëosicohua'i pa'ito, jeteyo'je ñu'i sai-huëna ja'rujë'ë. Jaje ja'rusiquëpi ñu'ina, më'ëre huëosiquëpi dani cajuquë: ‘Yë'ë cajei, iño de'o hue'ñana dani ja'rujë'ë.’ Jaje cato më'ëje sihuaquë i ja're coní ao ai sai-huëna ja'rusicohua'i ñajëna, de'o ñu'i sai-huëna ja'ruja'quë a'ë. ¹¹ Jaje pa'ina, yë'ë a'ë jerepa pa'i caquë ija'a yo'osiquëpi coa ai jerepa co'aquë maca ponëñe pa'iji. Cui'ne iti co'aquë teaye pa'i pa'isiquëpi jerepa pa'i ponëñe pa'iji.”

¹² Capi, ite soisiquëreje:

“Aore aoque pani, panita'a na'iquena, aore aoque pani, soima'e pa'ije'e, me'e cajeohua'ire, cui'ne yo'je tsire cui'ne me'e do'ijere cui'ne me queno maca jaiye co'amaña pacohua'ire. Me'epi jaje soisique pa'ito iohua'ije me'ereje soija'cohua'i a'e, aija'quere. Ja maca saise'eje pa'ye pasipi. ¹³ Jaje pa'i do'ire me'epi aore paque pani soije'e, co'amaña peocohua'ini, co'a de'osicohua'i mañani, cu'ima'cohua'ini, cui'ne ñama'cohua'ini. ¹⁴ Co'ye isiye ti paja'cohua'ini cocaje'e. Jaje pasicohua'ita'are, nuñe yo'ocohua'i ju'isicohua'ipi huei maca me'eje hueni sai cuañoja'que a'e, Maija'queni.”

Aojaje Caque Jai Paire Soiye
(Mt 22.1-10)

¹⁵ Jaje iyere caquena, asani ao ai saihue ñu'icohua'i aquepi capi, Jesure:

“De'hue Maija'que te'tere pa'i ao aija'quepi sihuaque pa'iji.”

¹⁶ Caquena, Jesupi capi, ite:

“Jai pai tsi'sirena, aosi'i caque jai paire hueopi. ¹⁷ Hueosiquepi ao ai macarepa ti'aena, i jo'yaere capi: ‘Querejaje'e, hueosicohua'ire si'aye ne saohue' capi. ¹⁸ Jaje casiqueta'are si'aohua'i paja'que pa'ini ca hueohue. Du'ru macarepa aquepi capi: ‘Ja'arepa yejare huerohue. Jaote sani ñañeque pa'iji. Care paye, ye'ere oi cuasama'e.’ ¹⁹ Yequepi capi: ‘Diez duruhuequere huerohue, yeja a'jiñe necohua'ire jaohua'ire neñañeque pa'iji. Ye'ere ai cuasama'e, pa'ije'e.’ ²⁰ Yequepi capi: ‘Ja'arepa huejahue. Jaje pa'ina, saiye pañe.’ ²¹ Ja maca i jo'yae co'ini i asase'ere si'aye queapi. Queaquena,

Ējaēpi asani pēi i jo'yaēre capi: 'Esa sani jaje pa'ito co'amaña peocohua'ini, cu'ima'cohua'ini cui'ne ñama'cohua'ini, si'aye ai yo'ojē pa'icohua'ini t̄'ani dajē'ē, jai daripē cu'i ma'ña pa'icohua'ini.' ²² Ai tsoe pa'i maca dani i jo'yaēpi capi: Ējaē mē'ē cuañese'eje yo'ohuē. Jaje pa'iquēta'are ja yē'ta'a peo sa'noa pa'iji, t̄imēñe peoye. ²³ Jaje caquēna, ējaēpi i jo'yaēre capi: 'Sani iye daripēpi sai ma'aña pa'icohua'ini cuañejē'ē, dani yē'ē huē'e t̄imējajē.' ²⁴ Care payē, yē'ē du'ru huēosicohua'i aquē te'ije aiñe peoji, yē'ē ao macarepa."

Jesús Tui Do'ire

²⁵ Jai paī Jesure tuijēna, ipi co'ye ponēni iohua'ire capi:

²⁶ "Yē'ere tuiye yēni ai yē'ēni oiye pa'iji, ja'quēre, ja'core, nējore, mamajēre, yo'jeire, yo'jeore cui'ne co'ye pa'iye oiye jerepa. Jaje yē'ēni oima'quē pani yē'ere ye'yequē pa'iye peoji. ²⁷ Cui'ne yē'ē do'ire i pa'iye ai yo'oye pa'itojē jare tusi'i cuasama'ē, coa tusi'i caquē yo'oquē pani yē'ere ye'yequē peoji. ²⁸ Cui'ne mēsaru acohua'ipi jai huē'e neñu'u cajē huēcocohua'i pani du'ru ja'rūni dujē cuasacohua'i a'ni ¿Je ja'yepi curiquē neja'cohua'i a'ni cajē? ²⁹ Jaje de'oye cuasama'pē, coa ja'a huēo macase'e neni, cui'ne jeteyo'je ne saoye p̄ato, si'aohua'i it̄i ñasicohua'ipi cue'cue huēoja'cohua'i pa'ini, yo'o jujayere ñani. ³⁰ Ja maca cue'cuejē caja'cohua'i a'ē: 'Nesi'i caquē huēosiquēta'a ne sao t̄i'ama'ē pa'iji.' ³¹ Jaje pa'ina, cui'ne paī ējaē yequē yeja ējaē ja're uhuasi'i cani, ne t̄i'añe pa'iquē caquē ja'rūni cuasani, i soldado paire cuēcue ñaquēna, diez mil paī pa'iyē. Pa'ijēna, ite huajo daquēpi paī veinte

mil soldado paire. ³² Paquëna, neña jujani, ja yë'ta'a yequë ëjaë so'ore pa'ina, uihuaye pañu'u ca de'huaja'cohua'ire jëjo saoja'quë api. ³³ Jaje cui'ne mësarü acohua'ipi si'aye ja'rë pa'ise'ere jëoñe cöcohua'i pani, yë'ë yo'oye ye'yecohua'i peoyë.

Asije Pa'i Ayere

(Mt 5.13; Mr 9.50)

³⁴ Asi de'oye a'ë, saija'iñe pani. Jaje pa'iquëta'are sai ja'ñere carajaisico pani ¿me cui'naopi sai ja'ñe de'o cöco'ni? ³⁵ Cui'ne me cöcaico'ni pu'cani nea ya'o neina, tañu'u cajë nesi tsu'supëje, co'a de'ose'e pani. Jaje pa'ina, coa jëocoye pa'iji, yeja ne de'huaye cöcai ma'ñe pa'ito. Cajoro quë'iohua'i sëte cuasajë asajë'ë.”

15

Yëi Ñama Ne Huesëscore Ayere Ye'yaye

(Mt 18.10-14)

¹ Pa'i do'ire curiquë sëcohua'i cui'ne co'aye yo'ocohua'i si'aohua'i Jesure asañu'u cajë tsio daë'ë, i quë'rona. ² Jaje yo'ojëna, ñani fariseohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i cöni cue'cuejë ñeje cahuë:

“Iye ëmë co'aye yo'ocohua'ini yëquë tsioni aiji.”

³ Jaje cajëna, Jesupi pa'i yo'oyeje pa'ye neni quëapi, iye:

⁴ “¿Nepi mësarü acohua'i aquëpi cien yëi ñamare paquëni te'i jaohua'i aquëpi ne huesëna ne huesëjaquë noventa y nueve pa'ijajë cani co'ema'quë a'ni, ti'ama'ë pani? ⁵ De'hue co'equë ti'ani sihuaquë tata tupëna cöa seoni. ⁶ I huë'ena ti'ani i cajeohua'ire cui'ne i ja'ye pa'icohua'ire

soihuë, yë'ë ja're conì sihuajë'ë, ne huesësicore tì'a do'ire. ⁷ Jaje pa'ina, co'aye yo'oquëpi ja'rë pa'ise'ere jeoni ponëto huiñaohua'ipi ai sihuayë, noventa y nueve de'oye pa'icohua'ire sihuase'e jerepa.

Curi Tëqui Ne Huesësicore Ayere Ye'yaye

⁸ Cui'ne çico nomiopi diez të'ña pasiconi te'o ne huesëni toa tsëoni si'a huë'e ñare paco yuaco co'ema'coa, tì'aja'coa'ë caco? ⁹ Jaje de'hue co'eco tì'ani io cajeohua'i ja're conì cui'ne io quëno maca huë'e acohua'i ja're conì sihuaco casio: 'Yë'ë ja're conì sihuajë'ë, curi të'qui ne huesësicore tì'ahuë.' ¹⁰ Jaje pa'ina, cayë, cui'ne Maija'quë huiñaohua'i sihuaye pa'iji, te'i co'aye yo'oquëpi i pa'ise'e jeoni ponëto."

Posë Huesëquëpi Yo'oye

¹¹ Jesupi capi, yequeje:

"Caya mamajë ëmëohua'ire paquë paji'i. ¹² Pa'ina, yo'jeipi capi pëca ja'quëre: 'Ja'quë isijë'ë, yë'ëre isija'a co'amaña ca nëose'ere.' Caquëna, pëca ja'quëpi co'amañare huahuecaji'i, pai ñape johua'i pa ja'ñe. ¹³ Isisi jeteyo'je a'ri maña pa'iquëpi yo'jeipi i yejare isipi, yecohua'ina. Ja do'ipi curiquë neni saji'i, ai so'o yejana. Jarona sani si'a curiquë co'ayere yo'oquë nejo saopi. ¹⁴ Jaje si'aye curiquë neja saosi maca jaiye ao peopi, ja yeja. Ja maca ipi ao ëa ju'i huëopi. ¹⁵ Ja maca curi peoquë co'epi, co'amaña neñe ja yeja aquë co'amañare. Jaëpi ite cuañepi i jo'ya sesere ñacajë'ë caquë. ¹⁶ Ja maca ai ao ëaye tì'aëna, sese aiñere ati'ñerepa nëji'i. Ite yecohua'ije ao aone pahüë. ¹⁷ Ao ëa ju'i cuasa huëopi, 'ja'quë huë'e co'amaña necaicohua'i

co'arepa ao ani huajëjë. Pa'ijëna, ññore yë'ë teaye ao ëa ju'i pa'iyë.' ¹⁸ Jaje pa'ito ja'quë pa'i hue'ñana co'ini ìte casio: 'Ja'quë, më'ëre cui'ne Maija'quëre co'aye yo'ohuë. ¹⁹ Më'ë mamaquëre caye peoji, yë'ëre. Më'ëre necaicohua'ire yo'oyepi cui'ne cuañejë'ë.' ²⁰ Ja maca jaje cuasani co'ipi, ma'aja'a pëca ja'quë huë'ena.

Ja yë'ta'a so'ore pa'ina, pëca ja'quë ññani ìte teayerepa yo'oroja'quë'ni cuasani ìte ññani, ja maca huë'huë tomejani su'cuaquë cui'ne tsu'suquë sihuapi. ²¹ Ja maca mamaquëpi ìte capi: 'Yë'ë ja'quë co'aye yo'ohuë, Maija'quëre cui'ne më'ëreje. Jaje pa'ina, më'ë mamaquëre caye peoji, yë'ëre.' ²² Jaje caquëna, pëca ja'quëpi capi, ì jo'yare: 'Esao maña de'o cañare etoni suñacajë'ë. Cui'ne ì moñona aniño suñacajë'ë, zapatoje suñacajë'ë, ì quëo. ²³ Cui'ne duruhuequë tsì jujusiquëni dani huani jeojë'ë, añu'u jai pai tsi'sini sihuajë. ²⁴ Iquë yë'ë mamaquë ju'isiquëje pa'i pa'isiquëpi cui'naëpi pa'iji. Ne huesësiquëpi tì'asiquë pa'iji.' Jaje cani sihuaquëna, jaiye ao ne huëohuë.

²⁵ Jaje yo'ojëna, ì mamaquë du'ru aquëpi daji'i, co'amaña ne hue'ña pa'iquëpi. Huë'e ja'ye tì'aquë, asapi musica yo'oye cui'ne pairaye. ²⁶ Asani posëohua'i aquëre soini seji'i. Iquere jaje yo'oye'ni jaro, caquëna. ²⁷ Tsi posëpi ìte capi: 'Më'ë yo'jeipi daji'i. Jaje daquëna, më'ë ja'quëpi huequë tsini huajë'ë jujusiquëni cuañepi, ì huajëquëpi cui'ne de'oye tìtasi do'i caquë.' ²⁸ Jaje quëaquëna, maja'yëpi pëi cue'yoni huë'e cacaye coequëna, pëca ja'quë etani ìte huë'ena cacani ññajë'ë caquë ai seji'i. ²⁹ Seina, ìpi pëca ja'quëre capi: 'Tsoe

më'ëpi asayë, më'ëre yë'ë necai pa'iye, ti j_osa coeye peoyerepa. Jaje pa'iquëta'are te'e ñamareje yë'ë cajeohua'i ja're c_oni fiesta neja'quëre isiye pahuë, më'ë. ³⁰ Jaje pa'iquëta'are yure iquë më'ë mamaquë më'ë curiquë co'a nomiohua'ini yo'oquë neja saosiquëpi titaëna, sihuaquë duruhuequë tsi jujusiquëre huani jeoni yo'oyë ñañë.' ³¹ Caquëna, pëca ja'quëpi ite capi: 'Yë'ë mamaquë më'ë cato si'anë yë'ë ja're c_oni pa'iye. Jaje pa'ina, si'aye yë'ë paye më'ë co'amaña'ë. ³² Jaje pa'ina, yure nuñerepa fiesta neñe pa'iji, sihuajë. Më'ë yo'jei ju'isiquëje pa'i pa'isiquëpi cui'naëpi pa'i do'ire. Ne huesësiquë pa'isiquëni yure t_iasi do'ire.' Jaje yo'oyë."

16

1 Co'amaña Ñacaiquë Neñe Ayere

¹ Jesupi capi, i ye'yacohua'ire:

"Pa'iji, te'e emë co'amaña paquëpi ñacaiquëre paquë. Jaje pa'ini sani quëahuë, co'amaña paquëna. Më'ë co'amaña ñacaiquëpi co'aye yo'oquë saoji, asahuë cajë. ² Quëarena, asani ëjaëpi ite soini capi: '¿Iquere më'ë yo'oquëna, yë'ëre quëaye'ni? Dajë'ë, më'ë co'amaña nese'e toyase'ere ñasi'i, më'ë yë'ëre necaiquë pa'iye peoji.' ³ Ja maca co'amaña ñacaiquëpi ai cuasa huëopi: '¿Me neja'quë a'ni, yure yë'ë ëjaëpi co'amaña neñe peoyerepa eto huesoru? Tutuje peoyë, yeja neni tañeje. Cui'ne huajëya'ji yecohua'ini peoyë isijë'ë caquë senirojajineje ca'rayë' cuasapi. ⁴ Cuasani capi: Tsoe cuasahuë. Jaje yo'osi'i, yë'ë co'amaña neñe peoquë pa'ina, iohua'i huë'ena pëpaja'cohua'ire.

⁵ Cani ja maca soipi te'ohua'ise'ere, i ëjaë do'i pacohua'ire, du'ru aquëni seji'i: '¿Je ja'ye ye'ë ëjaëre do'i paquë a'ni?' ⁶ Caquëna, sehuopi ipi: 'Cien jai quëna huëa hui'yape isiye pa'iji,' caquë co'amaña ñacaiquëpi capi, ite: 'Icoa, më'ë ja'në saija'a do'i caquë toyasico, jaote nejoni esa yecore toyajë'ë, coa cincuentase'e.' ⁷ Ja jeteyo'je seji'i, yequëre: '¿Cui'ne më'ë je ja'ye do'i paquë'ni?' Caquëna, ipi capi: 'Cien trigo topëa isiye pa'iji,' caquëna, capi: 'Icoa, më'ë ja'rë saija'a do'i toyasico yecona esa toyajë'ë, coa ochenta topëase'e.' ⁸ Ja maca ñapi, i ëjaë jaë co'aquë i co'amaña ñacaiquëpi tsoe si'aye ne de'huasiquëpi paji'i. Jaje pa'ina, iye yeja acohua'i ta'ñe asani yo'ocohua'i a'ë, sehuosicohua'i yo'oye jerepa yo'ocohua'i a'ë.

⁹ Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Iye yeja co'amañapi isijë yecohua'ini cajeohua'ire nejë'ë. Jaje yo'ojë saosicohua'ipi ti'ajëna, ti pa'i hue'ñapi sihuaquë daijë'ë caquë Maija'quëpi pëpaja'quëre.

¹⁰ De'oyerepa a'ri maña pa'ina, ñacaiquëpi cui'ne jaiye pa'itojë de'oyerepa ñacaiye pa'iji. Jaje a'ri mañare de'oye ñacaima'pë pani, jaiyere pajë de'oye ñacaiye peoji. ¹¹ Jaje pa'ina, mësarupi coa yeja co'amañare de'oye ñacaima'pë co'aye yo'ocohua'i pa'ito, ¿nepi mësarute de'hue necohua'i a'ë cuasaja'cohua'i a'ni, de'o co'amañare pare yo'oye pa'ito? ¹² De'oye yecohua'i tsere ñama'pë yo'oto, ¿nepi isija'cohua'i a'ni, mësarupa ja'ñe?

¹³ Jaje pa'ina, ëjaohua'ire necaiquë pani caya ëjaohua'ire necaiye peoji. Jaje yo'oquë pani yequëni coequë cui'ne yequëni oiye pa'iji. Panita'a yeque, yequëni de'oye sehuocai yequëni sañope

caye pa'iji. Jaje pa'ina, te'ipi Maija'quëre cui'ne curiquëre necaiye peoji.”

14 Fariseo paì curiquë ai yëcohua'i sëte ì cayere asani Jesús coa caji cajë cue'cuehuë. 15 Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Mësaru a'ë, paì ña hue'ñase'e de'ocohua'i a'ë cajë yo'ocohua'i. Maija'quë cato ñaji, mësaru joñoare, jaje yo'ojëta'are. Jaje pa'ina, paì jaiye de'oye yo'oyë cajë pa'iyere Maija'quëpi coequë api.

Moisés Cuañese'e Cui'ne Maija'quë Cuañe Te'te

16 Juan pa'i macaja'a Moisés cuañese'e cui'ne Maija'quë yequë mu'se yo'o ja'ñere ca nëocohua'i ye'yajëna, asahuë. Ja maca yure quëa huëohuë, de'o cocare Maija'quë cuañe te'tena cacayere. Jaje quëajëna, asajë cacañu'u cajë si'aohua'i tutu yo'oyë.

17 Ma'tëmo cui'ne yeja carajaiñe pa'iji. Jaje pa'iquëta'are Maija'quë coca cato carajaiñe peoyerepa. Ti'asipi, io cayeje.

Nëjore Jeocoye Ayere

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

18 Jaje pa'ina, ëmë huejasiquëpi nëjore jeoni cui'ne yecona se huejani, de'oye yo'oye pa'iji. Cui'ne ëmëre jeocosiconi yequëpi huejani cui'ne co'aye yo'o'iji.

Ai Jaiyere Paquë Cui'ne Lázaró

19 Paji'i, te'i ëmë jaiye paquë si'anë de'o caña cui'ne jai do'ire ju'iquë cui'ne si'a mu'seña fiesta nequë de'oyerepa yo'oquë pa'iquë. 20 Jaje pa'iquë pa'ina, cui'ne Lázaró ca'mi quë'ipi teaye

yo'oquë pa'iquëjē paji'i. Jaje pa'ipi jaiye co'amaña paquë huë'e eta sa'rore ñuji'i. ²¹ Jaje iquë teaye pa'i macapi ao ëa ju'i ao ai saihuë tomeñere ati'ñerepa nëina, ñapi. Cui'ne i a'sire jo'yaque daijē ne'nejēna, ñuji'i. ²² Jaje pa'iquëpi teaye pa'i maca juji'i. Juquëna, huiñaohua'ipi sahuë, ma'tëmona Abraham ja're conī pa'ija'quëre. Jaje cui'ne jaiye paquëjē juji'i. Juquëna, tahuë. ²³ Jaiye co'amaña paquëpi juni saji'i, ju'isicohua'i ai yo'o hue'ñana. Jarore papi ñapi, Abrahamre cui'ne Lázarore.

²⁴ Ja maca ñani cuipi: 'Ja'quë Abraham, yë'ère oi ñajë'ë. Ai yo'oyë. Jëjo saojë'ë, Lázarore ocore i moño sa'nihuëna neni dani sësëye yë'ë tsemeñona ne huasojaquë. Ai yo'oyë, yë'ë toase'epi pa'ina.'

²⁵ Jaje caquëna, Abrahampi capi ite: 'Tsihua'ë cuasajë'ë më'ë de'oye pa'ise'ere ja yë'ta'a më'ë huajëquë pa'inë, cui'ne iquë Lázaropi ai co'aye paji'i, jaro pa'i maca. Jaje pa'isiquëpi yure ipi de'oye pa'iji, ñnore. Cui'ne më'ëpi ai yo'oyë.

²⁶ Cui'ne jaje si'aye iye më'ë yo'ose'e pa'itoje pa'iji, cui'ne jai hua'que tē'tēpaje, yëquë tēto saiye peoyerepa cui'ne më'ëje ñnona tēto daiye peoye. Jaje pa'ina, ñno pa'icohua'i jaro tēto saiye peoji, cui'ne jaro acohua'ije ñno daiye peoji.'

²⁷ Ja maca jaiye paquë pa'isiquëpi capi: 'Jaje pa'ito ja'quë Abraham më'ère señë, Lázarore jëjo saojë'ë, yë'ë ja'quë huë'ena. ²⁸ Jarote cinco yo'je tsire payë. Sani quëacaijë'ë, ñno yë'ë ai yo'o hue'ñana daima'pë caquë.' ²⁹ Jaje caquëna, Abrahampi capi, ite: 'Jaohua'i cato payë, Moisés cuañese'e cui'ne yecohua'i Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'ere, jare ñani sehujajë.'

30 Jaje caquëna, jaiye paquë pa'isiquëpi sehuopi: 'Jaje pa'itoje ja'quë Abraham sehuoye pañë. Ju'isicohua'i aquëpi sani quëatota'a ja'në pa'ise'e jeoni ponëja'cohua'i pa'ini.' 31 Jaje caquëna, Abrahampi capi, ite: 'Moisés cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i case'ere sehuoye coeni, me ju'isiquëpi huëtujë sehuoye'ni.'"

17

Co'ayena Yo'oyena Taiñe
(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

1 Jesupi capi, I ye'yacohua'ire:

"Pai co'aye neñe carajaiñe peoja'coa. Jaje pa'iquëta'are co'ayere pa'iquëpi yecohua'ire se ye'yaquëna, co'aye ne do'ire teayerepa pa'ija'quë api. 2 Jaje pa'ina, tsire co'aye ye'yama'në, jaje pa'ire ñaje tēcana quëna pëpi sëani jairana jeo dëoto ai jerepa de'o'ñe pa'io. 3 De'hua ñajë'ë. Më'ë yo'jeipi më'ëre co'aye yo'osiquë pa'ito yo'oma'ë quëajë'ë cui'ne ja'rë yo'ose'ere jeoni ponëna i yo'ose'ere sai de'huacaijë'ë. 4 Cui'ne më'ëni te'e mu'sere siete pa'ye co'aye yo'osiquë pani, cui'ne siete pa'ye dai caye pa'iji: 'Tijupë co'aye yo'oye pasi'i.' Jaje caquëna, i co'aye yo'ose'ere sai de'huacaiye pa'iji."

Nuñerepa Neñe Pa'iji Cuasayepi Tutu Quë'i

5 Ite ye'yecohua'ipi cahuë, Ëjaëre: Isijë'ë yëquëre ai nuñerepa neñe pa'iji cuasayere.

6 Cajëna, Ëjaëpi sehuopi jaohua'ire:

"Mësarupi neñe pa'iji cuasayere a'ri maña mostaza caje pa'ye pacohua'i pani cayë, iye

soquëre iye macapi etani jaira jopore pare sa nēcajē'ë. Ca maca asani satī'ñe pa'io.

Necaiquëpi Yo'oye Pa'iji

⁷ Mēsaruپی co'amaña necaiquëre pacohua'ini tsio co'amaña ne tējini paņita'a huequëre ña tējini co'iquëna, ¿cacohua'i a'ni, 'da sani ja'rujē'ë, ai aija'quë?' ⁸ Jaje cama'pë coa ai jerepa cayë: 'Aore cua'cojē'ë, neato ai ja'ñere, yē'ë ao ai huëosi maca de'oye ao ja'ñere cui'ñajē'ë, yē'ë ani tējisi jeteyo'je mē'ëje ai cui'ne ucuja'quë.' ⁹ Jaje cuañese'ere yo'oquëna, necaire pahuë de'oji cajë pëpaye peoji jo'yaëpi cuañese'ere necaito. ¿Me de'oji caye'ni, jo'yaëpi cuañese'ere neto? ¹⁰ Jaje cui'ne pa'iji, mēsaruje. Jaje pa'ina, Maija'quë cuañese'ere si'aye nesicohua'i pani: 'Co'a jo'ya maña'ë, mē'ë nejē'ë casi mañase'e nehuë,' caye pa'iji."

Diez Ja'ju Dahuë Ju'icohua'ire Ne Co'yaye

¹¹ Jesús ja yē'ta'a Jerusalénna sai Samaria cui'ne Galilea yejaña tēto saji'i. ¹² Saiquëpi a'ri daripëna tī'aquëna, diez emëohua'i ja'ju dahuë ju'icohua'ipi sañope tī'ahuë. Tī'ajëta'a so'ona nēcajani, ¹³ cuihuë:

“¡Jesús, Ye'yaquë, yëquë mañare oijē'ë!”

¹⁴ Ja maca Jesupi ñani jaohua'ire capi:

“Sani Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ina iñojaijē'ë.”

Jaje caëna, ja saijë iohua'i ju'i dahuë peocohua'i tome huesëhuë. ¹⁵ Ja maca te'i jaohua'i aquëpi ju'i dahuë peo hue'ña tomesiquë pa'i ña jujani Maija'quëni tutu yē'opi caquë sihuaquë co'ipi. ¹⁶ Co'ini do're ja'rupi Jesús ña hue'ñana cui'ne i tsiapi yejare pana nē meni Maija'quëre de'oji caquë

sihuapi. Iquë ëmë iti sihuasiquë Samaria yeja aquë paji'i. ¹⁷ Ja maca Jesupi capi, ite:

“¿Mësaru diez pa'iohua'i pa'ima'pë pate, iti ju'licohua'i? ¿Yecohua'i nueve jerore pa'iyeni? ¹⁸ ¿Iquë yequë yeja aquëse'e Maija'quëre sihuasi'i caquë col'isiquë pa'iquë?”

¹⁹ Jaje cani ite capi:

“Huëni saijë'ë. Jujuquë api, më'ë cuasani yo'o do'ipi col'yasiquë sëte.”

*Maija'quë Cuañe Te'te Pa'i Tì'añe
(Mt 24.23-28, 36-41)*

²⁰ Fariseo paipi Jesure sei'ë: ¿Je yëhua Maija'quë te'te ayepi tì'aja'coa'ni? Jaje sejëna, ipi sehuopi:

“Maija'quë cuañe te'te ayere tiñarepa ñaño peoji, co'amaña ñañoje pa'ye. ²¹ ‘Iñore tsoe pa'iji’ panita'a ‘jetore pa'iji’ caye peoji. Jaje pa'ina, tsoe Maija'quë cuañe te'te ayere mësaru joponi pa'iji, yure.”

²² Jaje pa'ina, ire ye'yecohua'ire capi:

“Tì'aja'coa, co'a mu'seña Pai Mamaquë yo'oquëna, ña ëa mu'seña. Jaje ña ëaquëta'are ñaño paja'cohua'i a'ë. ²³ Jaje ña ëaquëna, pa'ijëna, caja'cohua'ia'ë: ‘Iñore pa'iji’ panita'a ‘jetore pa'iji’’. Jaje catoje saima'pë, cui'ne tuima'pë pa'ijë'ë.

²⁴ Ma'tëmopi mujuë ye'hueyeje pa'ye pasipi. Pai Mamaquë tita mu'se cato asa tayoye peoja'coa.

²⁵ Jaje pa'iquëta'are du'ru macarepa ai ai yo'oye pa'iji. Yure pa'iji, yure pa'i paipi yë'ëre cojëna.

²⁶ Noé pa'i mu'seña yo'ojë pa'ise'eje pa'ye cui'ne pa'ija'coa, Pai Mamaquë daija'a mu'señaje. ²⁷ Ja mu'seña je'quë aq aijë cui'ne ucujë, huejajë cui'ne mamajëre huejojë yo'ohuë. Jaje yo'ojëna, Noé jai yohuëna cacapi. Cacasi maca, jai col'je tì'aëna,

jaohua'i si'aohua'i co'je jujuhuë. ²⁸ Jaje cui'ne Lot pa'i mu'señaje yo'ohuë: Ao aijë cui'ne cono ucujë huerojë cui'ne yecohua'ina se isijë, co'amaña tajë cui'ne huë'ña nejë paë'ë. ²⁹ Jaje yo'ojë pa'ijëna, Lot Sodomapi etani saji'i. Saisi maca ma'tëmopi oco tomeñeje pa'ye toapi tomequë si'aohua'ire huani jeapi, Sodoma paire. ³⁰ Jaje cui'ne pa'ye pasipi, Pai Mamaquë ñaija'a mu'señaje.

³¹ Ja co'a mu'seña ti'aëna, huë'e hue'sere pa'ijëna, co'amañapi huë'e sa'nahuëre pa'ito ijañu'u cajë yo'oma'pë pa'ijë'ë. Cui'ne yecohua'ipi tsiore pa'icohua'i pani co'ima'pë pa'ijë'ë, huë'ena. ³² De'hua cuasajë'ë, Lot nëjo yo'ose'ere. ³³ Jaje pa'ina, co'ye i pa'iyere ai cuasaquë cato si'aye ne huesëye pa'iji.

³⁴ Jaje pa'ina, cayë. Ja ñami cai saihuëna cayahua'i caicohua'i pa'ito te'ire saquë yequëni jeo saiye pa'ija'coa. ³⁵ Cui'ne caya nomiohua'i te'le toacohua'ini te'ore saquë cui'ne yeconi jeo saiye pa'ija'coa. ³⁶ Jaje cui'ne caya emëohua'i tsiore pa'ijëna, te'ire saquëna, cui'ne te'i jeo saisiquë pa'ija'quë api.”

³⁷ Jaje caquëna, iyere asani seteña:

“¿Jerona iye yo'o ja'ñe a'ni, Ejaë?”

Cajëna, ipi capi:

“Ju'isiquë ui huë'ña pë'përi tsi'siyeje pa'ye tsi'sija'cohua'i a'ë.”

18

Hua'jeopi Cui'ne Yo'oyere Ca Tëjiquë

¹ Si'anē Maija'quēre sejē pa'iye pa'iji, yo'o jujaye peoye caquē Jesús pa'i yo'oye ayena tiña caquē ñeje, ye'yapi. ² Ye'yaquē capi:

“Pa'iji, pa'i daripē pa'i yo'oye ñaquē, Maija'quēre ca'rama'quēpi, cui'ne yecohua'ireje oima'quēpi. ³ Cui'ne jare ja daripēre paco'ë, hua'ljeo. Jaopi pa'i yo'oye ñaquēna, iote sañope yo'oquēni quēaona ca de'huacaijaquē caco si'anēpi saco'ë. ⁴ Jaje saio yo'ocona, pa'i yo'oye ñaquēpi coepi. Coesiquēta'a jeteyo'je cuasapi: ‘Maija'quēre ca'rama'quēje cui'ne paireje oima'quēpi. ⁵ Cōcasi'i hua'jeore, josa si'anē daio yē'ë yequere cuasaquēna, cama'o pa'ija'core,' cuasapi.”

⁶ Jaje capi, iquē pa'i yo'oye ñaquē co'aquē. Jaje pa'ito Jesús capi: ⁷ “¿Maija'quēre mu'señapi cui'ne ñamiñapi secohua'ire i jo'ya nesicohua'ire cōcayē paja'quē aē? ¿Tsoe utejē'ë, caquē aē? ⁸ Pa'ni. Jaje pa'ina, cayē, ti tsoe nēiñe peoye cōcaija'quē api, Maija'quē. Jaje pa'iquēta'are ¿yē'ë iye yejana dai maca, de'hue yē'ëre necaiquē api cuasacohua'i pa'ijēna, ti'aja'quē a'ni?”

Fariseo Cui'ne Pa'i Do'ire Sequē Ayere Quēaye

⁹ Pa'i yo'oyeje pa'ye neni Jesús quēapi, de'ocohua'i a'ë cuasajē yecohua'ire co'acohua'i a'ë cajē coecohua'ire. ¹⁰ Quēa huēoquē capi:

“Caya emēohua'i Maija'quēre se huē'ena saē'ë, señu'u cajē. Te'i jaohua'i aquēpi fariseo pa'iji, cui'ne yequēpi pa'i do'i curiquē sequē paji'i, pa'i ējaēre necaiquē. ¹¹ Pa'ina, fariseopi coa nēcaquē seji'i, ñeje: ‘Ina, ja'quē mē'ëre sihuayē, yē'ëre cato jaohua'i co'amaña ñacohua'i, cui'ne co'acohua'i cui'ne nomiohua'ire coa yo'ocohua'iye pa'i peoyē.

Cui'ne jaë pa'i do'i sequëje pa'i ti peoyë. ¹² Cui'ne te'le semanare cayaye ao aima'quëpi sei cui'ne yë'ë yo'oquë curiquë neñeje Maija'quë huë'ena diez pa'ye neni te'ore isiquë a'ë, de'hue.' ¹³ Jaje seina, pa'i do'ire sequëpi so'o macana pëani ñaco ca mañaje ma'tëmona se mëani ñama'ë coa ai jerepa coti saihuëna të'caquë ñeje caquë seji'i: 'Ina, yë'ë Ja'quë yë'ëre oijë'ë, yë'ë maca ai co'aquë a'ë.' ¹⁴ Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Iquë pa'i do'ire curiquë sequë cato Maija'quëna i co'aquë pa'ie quëa toni Maija'quë ja're pa'i sihuaquë co'ipi. Jaje coliquëta'are fariseo cato ti sihuama'ë paji'i. Jaje pa'ina, co'ye yë'ë jerepa pa'i a'ë cuasacohua'ire cato coa ai jerepa meñe neñe pa'iji. Jaje pa'iquëta'are yë'ë teaye pa'i a'ë cuasaquëni ai jerepa pa'ire neñe pa'iji."

*Jesús Tsire De'oyerepa Cacaiye
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)*

¹⁵ Jesús quë'rona tsire dahuë, papijaquë cajë. Jaje yo'ojëna, i ye'yacohua'ipi ñani iti tsire dacohua'ire yo'oma'pë pa'ijë'ë ca huëohuë. ¹⁶ Jaje cajëna, Jesús jaohua'ire soini capi:

"Coa ñajë'ë, ësema'pë tsire, iohua'ise'e daijajë yë'ë quë'rona. Maija'quë quë'ro jaohua'ije pa'iohua'ise'e cacaye pa'iji. ¹⁷ Jaje pa'ina, nuñerepa cayë, mësarute. Tsi de'o'ji cajë yëyeje pa'ye yo'oma'cohua'i pani ti cacaye peoji, Maija'quë cuañe huë'ña."

*Posëpi Jaiye Co'amaña Paquëpi Jesure Case'e
(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)*

¹⁸ Pai ëjaohua'i aquëpi seji'i, Jesure:

“De'o ye'yaquë, ¿me yo'oni ti pani huesëye ti'aja'quë a'ni?”

¹⁹ Jesupi ìte capi:

“¿Me yo'oquë yè'ëre de'oquë caquë'ni? Peoji, te'ijë de'oquë. Coa te'i Maija'quëse'e de'oquë pa'iji.

²⁰ Asaquë a'ë, Maija'quë cuañese'e: ‘Nomiore yo'oma'ë nëjore peoni, paire huani jëoma'ë, co'amaña ñama'ë, coa cosoma'ë, cui'ne ëjaohua'ire ñajë oijë'ë, më ja'quëre cui'ne më ja'core.’ Jare më'ëpi asaë.”

²¹ Jaje caquëna, ìti sesiquëpi capi, ìte:

“Si'anë iye tsihua'ë pa'inëpi de'oye sehüoquë a'ë.”

²² Jaje caquëna, Jesupi asani ìte capi:

“Ja yè'ta'a te'o carapi, më'ëre. Si'aye më'ë payere isijë'ë, peocohua'ini. Jaje më'ë yo'onita'a Ma'tëmöre co'amaña paye pa'iji. Ja jeteyo'je dani tuijë'ë, yè'ëre.”

²³ Jaje caquëna, iyere asani ai oi, jaiye co'amaña paquë sëte. ²⁴ Jaje oina, ñani Jesús capi:

“Airepa jëaye pa'iji, jaiye co'amaña pacohua'ipi Maija'quë cuañe te'tena cacaye. ²⁵ Camellore miu ñaca cojeja'a etojaiñe ti peoji. Ja jëaye seña maca jëaji, co'amaña pacohua'ipi Maija'quë te'tena cacaye.”

²⁶ Jaje caquëna, ìti asasicohua'ipi cahuë:

“Jaje pa'ito ¿nëpi huasosicohua'i pa'ija'cohua'i a'ni?”

²⁷ Cajëna, Jesupi capi, jaohua'ire:

“Jaje pa'ina, pai ne ti'añe peoyere, Maija'quëse'e ne ti'añe pa'iji.”

²⁸ Caquëna, Pedropi capi:

“Ējaë, yëquë pase'e si'aye jeohuë, më'ëni tuñu'u cajë.”

²⁹ Caquëna ipi sehuopi:

“Nuñerepa cayë. Paipi Maija'quë te'te do'ire i huë'e, ja'quëohua'ire, a'yëohua'ire, nëjore, mamajëre jeosiquë pani, ³⁰ yequë yejana pa'iyë huëo maca ti pa'iyere tì'aja'quë api.”

Jesús I Ju'i Ja'ñere Quëaye
(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

³¹ Jesús paì peo hue'ñana i ye'yacohua'ire soini, capi:

“Yure sañu'u, Jerusalénna. Jaroná si'aye tì'aja'coa, Paì Mamaquëre yo'o ja'ñere Maija'quëre quëacaicohua'i toyajë pa'ise'e. ³² Jaroná yë'ëre isija'cohua'i a'ë, judío paì peocohua'ina. Isirena, cue'cuejë yo'oja'cohua'i a'ë yë'ëre co'aye cajë, cui'ne copi tse'seja'cohua'i a'ë. ³³ Të'ca tējini huani jeoja'cohua'i a'ë. Jaje yo'osicohua'ita'are toaso mu'seña pa'i maca huëija'quë a'ë.”

³⁴ Jaje caquëna, jaohua'i coa huesë asahuë, iquere caquë'ni cuasajë. Ipi tiña asaye ësequëna.

Jesús Ñama'quëre Jujuse'e
(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

³⁵ Jesupi Jericó daripë quëno macare pa'ina, te'i ñama'quëpi ma'a yë'quë macare ñu'i curiquë da saicohua'ire seji'i. ³⁶ Sequëpi jai paì saijë cajëna, asani seji'i, iquere jaje yo'ojë caye'ni caquë. ³⁷ Seina, ite quëahuë. Jaroja'a Jesús Nazaret aquëpi daina, yo'ojë cayë. ³⁸ Cajëna, ja maca asani cuipi:

“Jesús, David mamaquë yë'ëre oijë'ë. Ai yo'oyë.”

39 Jaje cuiquëna, yecohua'ipi du'ru saicohua'ipi ite cahuë, cuima'ë pa'ijë'ë. Ja cajëta'are ipi ai jerepa ja yë'ta'api cuiipi:

“David mamaquë yë'ëre oijë'ë. ¡Ai yo'oyë!”

40 Caquëna, asani Jesús nëcajani, quërëjani dajë'ë caquë jëjo saopi, te'ire. Dasi maca ite seji'i:

41 “¿Me nejaquë cuasaquë'ni, më'ë yë'ëre?”

Caquëna, ñama'quëpi sehuopi:

“Ëjaë, ñaco care de'huacaijë'ë. Ñasi'i, yë'ë.”

42 Caquëna, Jesupi capi, ite:

“¡Ñaquë pa'ijë'ë! Më'ë nequë api cuasaquë ca do'ipi.”

43 Jaje ca macapi, tsoe ñaquë paji'i, ñama'quë pa'isiquëpi. Ja maca Jesure tuji'i, Maija'quëre sihuaquë. Cui'ne si'aye iye yo'oye ñasicohua'ije Maija'quëre ai sihuahuë.

19

Jesús Cui'ne Zaqueo

1 Ja maca Jericó daripëna Jesús cacani tëto saina, 2 cui'ne jarote jaiye co'amaña paquë Zaqueo hue'equëje paji'i, curiquë pa'i do'i secohua'i ëjaëpi. 3 Jaë cato Jesure ñañe yëquë paji'i. Jaje yëquëta'a me ñaquë'ni pai ja'i maña pa'ijëna, Zaqueo nëhuiquë paji'i. 4 Jaje pa'ipi du'ru huë'huëni soquë yëna mëji'i, Jesús ja'ye tëto saija'tona ñani. 5 Ja maca Jesús jaroja'a saiquëpi ñani Zaqueore capi:

“Esa cajejë'ë, yure më'ë huë'ena sani pëaja'quëpi saiyë.”

6 Ja maca Zaqueo esa cajeni sihuaquë Jesure i huë'ena sai sapi. 7 Ja maca iyere yecohua'i ñani

si'ahua'i de'oye yo'oma'aji'i cahuë, Jesupi co'aye yo'oquë huë'ena pëasi'i caquë, saquëna. ⁸ Ja maca Zaqueopi huëni nëcani capi, Èjaëre:

“Ina Èjaë, yë'ë paye jopore paja'a isisi'i co'amaña peocohua'ire, cui'ne yë'ë coa cosoquë jerepa nese'e pa'ito co'yosi'i cuatro pa'ye jerepa yë'ë se jiosiquëre.”

⁹ Jaje caquëna, Jesupi capi, ite:

“Iye mu'se títapi iye huë'e huasoye cui'ne iye ëmë cato Abraham tsëcapë aquë api. ¹⁰ Jaje pa'ina, Pai Mamaquë daji'i, ne huesësicohua'ire co'equë huasosi'i caquë.”

Curiquë Yo'ose'e Ayere Quëaye

¹¹ Ja yë'ta'a Jesús cayere pai asajë cuasahuë, yure Maija'quë cuãne tē'te tī'aja'coa cajë. Jaje cuasahuë, Jesupi Jerusalén ja'yere pa'i do'ire ñajë. Jaje cuasajëna, ipi pai yo'oyeje pa'ye caquë quëa huëopi. ¹² Ja maca capi:

“Paji'i, te'e pai de'o tsëcapë aquë. Jaëpi so'o yejana saji'i, pai ëjaëre nesi maca, pai ëjaë de'oni cui'naëpi co'i cosi'i caquë. ¹³ Ja yë'ta'a saima'në, diez pa'iohua'ire i jo'ya acohua'ini soini, pai ñapere isipi jai do'i curiquë tē'ñare te'e tē'ñase'e isiquë capi: ‘Iye curiquëpi se hueroni yeque jaiye nejë'ë, yë'ë co'i macaja'a.’ ¹⁴ Jaje casiquëta'are i yeja pa'i paipi ite coejë, i saisi jeteyo'je jëjo saohuë, quëaja'cohua'ipi: ‘Coeyë, më'ere yëquë ëjaë de'oye' cajë.

¹⁵ Jaje casicohua'ita'are pai ëjaë de'osiquëpi co'ipi, i yejana. Títani cuãne saopi, i curiquë isisicohua'ire quërëjajjë'ë caquë. Asasi'i, je ja'ye pai ñape ja curiquëpi nere'ni caquë. ¹⁶ Soina, du'ru

macarepa t̄itaquēpi capi: ‘Ējaë, mē'ë curiquēpi diez pa'ye jerepa se ne cohuë.’ 17 Paï ëjaëpi sehuopi: ‘Ai de'oji, mē'ë de'o jo'yaë'ë. Mē'ë a'ri mañare de'oye ñacaisi do'ire, mē'ëre diez daripëa cuañequëre neñë.’ 18 Yequēpi dani capi: ‘Ējaë, mē'ë curiquēpi cinco pa'ye jerepa nehuë.’ 19 Cui'ne iquëreje sehuopi: ‘Mē'ë cato cinco daripëa cuañequë pa'ijë'ë.’ 20 Ja maca yequēpi dani capi: ‘Ējaë, iye pa'iji, mē'ë curiquë pañuelo ca'tipëna deani de'huase'e. 21 Mē'ëpi paire oima'ë yo'oquë mē'ë isi ma'ñere tsi'soni, cui'ne mē'ë ta ma'ñere coa tēaquë, yo'oquëni ca'raquë pahüë.’

22 Caquëna, paï ëjaëpi capi: ‘Co'a jo'yaë, jare mē'ë case'epi iñoji, mē'ë co'aquë pa'iye. Jaje yë'ë paire oima'ë yo'oquëpi yë'ë ne ma'ñere tsi'soquë cui'ne yë'ë ta ma'ñere coa tēaquë yo'oye asaquë sëte. 23 ¿Me yo'oquë curiquë isirena, itipi ne do'ire co'ye sai huë'ñana tēoma'ë paquë'ni, yë'ë dani iti mañaque neja'quëta'are huë'e t̄itasi maca?’ 24 Jaje cani iti maca pa'icohua'ire capi: ‘Jiojë'ë, curi tē'quire. Jioni isijë'ë, diez tē'ña paquëna.’ 25 Caquëna, jaohua'ipi cahuë, ite: ‘¿Ējaë, tsoe diez tē'ña paquëre me ai jerepa isiye'ni?’ 26 Cajëna, paï ëjaëpi sehuopi: ‘Nuñerepa cayë, paquëni ai jerepa se isiye pa'iji. Jaje pa'ina, cui'ne peoquëni coa ai jerepa se jio coñe pa'iji, si'aye i payeje peo huë'ñarepa. 27 Cui'ne yecohua'i yë'ëre ëjaë de'oye coesicohua'ire quërëjani iñona dani yë'ëque ñaquëna, huani jeajë'ë,’ capi.”

*Jesupi Jerusalén Cacase'e
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)*

28 Jaje iye se ca tējini Jesús Jerusalénna saji'i.
 29 Tsoe Betfagé cui'ne Betania daripëa cui'ne
 Olivos hue'yosi cutihuëa t̄i'añe ja'i maca pa'i i
 ye'yacohua'ire cayaohua'ire jëjo saopi. 30 Ñeje
 caquë:

“Ja maca ja'ye daripëna saijë'ë. T̄i'a maca jarote
 pa'ija'quë api, burro sëasiquëpi, paije ja yë'ta'a
 tuima'quëpi. T̄i'ani joyeni dajë'ë. 31 Joyejëna, yeco-
 hua'ipi me neja'quëni saye'ni secohua'i pa'ito,
 cajë'ë, Ëjaëpi yo'oye pa'iji.”

32 Ja maca i ye'yacohua'ipi sani Jesús case'eje
 t̄i'ahuë. 33 T̄i'ani burroni joyejëna it̄i tse acohua'ipi
 se'ë:

“¿Me neñu'ju joyeye'ni?”

34 Cajëna, iohua'ipi sehuohuë:

“Ëjaëpi yo'oye pa'iji, caëna, yo'oyë.”

35 Jaje quëani joyeni Jesús quë'rona sahuë. Sani
 cañapi burro jetena jajeni Jesure mëo ñohuë. 36 Ja
 maca ñu'i saji'i. Saina, pai cañare i saija'a ma'ana
 jajehuë. 37 Olivos cutihuë perepë cajeye ja'i
 macare pa'ina, si'ahua'i ite asani tuicohua'ipi
 Maija'quëre sihuajë cui huëohuë, pai yo'o t̄i'a
 ma'ñere yo'oquëna, ñasicohua'ipi. 38 Ñeje cajë:

“De'oquëre papi pai Ëjaë daiji, Maija'quë
 jëjo daoquëre papi, de'oye pa'iyere papi con̄i.
 Jaje pa'ito sihuañu'u, ite ma'tëmo acohua'ije
 sihuajëna.”

39 Ja maca fariseohua'i pai jopore con̄i
 pa'icohua'ipi cahuë, ite:

“Ye'yaquë, më'ëre tuicohua'ire cama'pë cajë'ë.”

40 Jaje cajëna, Jesupi sehuopi:

“Nuñerepa cayë. Icohua'ipi cuiye jeocohua'i pa'ito quëna pëapi cuija'coa.”

⁴¹ Ja maca Jesús Jerusalén quëno maca tì'acquë iti daripëre ñani oji'i. ⁴² Ñeje caquë:

“Iye mu'se më'ë de'hue asato yë'ë isiye de'ora'pi. Më'ë de'oye pa'iye tì'ara'huë, isiyere! Jaje pa'iquëta'are yure cato yahuese'e pa'iji. Jaje pa'ina, më'ë ña tì'añe peoji. ⁴³ Co'a mu'se tì'aja'coa, më'ëre. Më'ëre sañope yo'ocohua'ipi quëna tēhuopaje pa'iore tē'yajaicohua'i a'ë. Jaje yo'oni coa si'a tē'ñapi etaye peojajë cajë yo'ocohua'i a'ë. ⁴⁴ Jaje yo'ojë yejana si'aye quëna pëa ne tao qaja'cohua'i a'ë, huani jeaja'cohua'i a'ë, më'ë mamajëre, huesë pa'isi do'ire Maija'quë më'ëre do'i daisi maca.”

Jesupi Maija'quë Huë'ere Tsoa Tose'e
(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Ja maca Jesús Maija'quëre huë'ena cacani iti huë'ena co'amaña isijë cui'ne huerojë yo'ocohua'ire peo hue'ñarepa eto saopi, hue'sena.

⁴⁶ Yo'oquë capi, jaohua'ire:

“Toyase'e caji, ñeje: ‘Yë'ë huë'e cato Maija'quëre se huë'e a'ë.’ Jaje pa'iota'are mësaru cato, co'amaña ñaohua'i tu'aro neni yo'oyë.”

⁴⁷ Si'a mu'seña Jesús ye'yapi, Maija'quëre se huë'ena. Jaje ye'yaquëna, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne pai daripë ëjaohua'ije me neni huani jeoja'cohua'i a'ni cuasajë co'ehuë, iti yo'o ja'ñere. ⁴⁸ Jaje co'ejëta'a tì'ama'pë paë'ë, ite ne ja'ñere. Si'a pai ise'ere asajë cui'ne sehujë yo'ojëna, ñajë.

20

Jesús Cuañeñerepa Pa'iyē (Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹ Te'e mu'se Jesús Maija'quēre se hu'ere paire ye'yaquē cui'ne huaso cocare quēaquē pa'ina, t̄itahuē, Maija'quē hu'e ñacaicohua'i ējaohua'i, cuañese'e ye'yacohua'i cui'ne aiohua'i con̄i.

² Jaohua'ipi t̄itani cahuē:

“¿Quēajē'ē, ique tutupi cuañequērepa pa'i yo'oquē'ni, iye? ¿Iqueipi iye cuañe tutu isina, yo'oquē'ni?”

³ Cajēna, ja maca Jesupi jaohua'ire capi:

“Yē'ere cui'ne sesi'i, mēsarute. Sehuojē'ē, yē'ē cato: ⁴ ¿Nepi cuañere'ni, Juan oco doquē pa'i ja'ñe? ¿Maija'quē panita'a pai?”

⁵ Caquēna, sehuoye pajē coa sa'ñe iohua'ija'a cahuē, ñeje:

“¿Me caja'cohua'i a'ni? Maipi Maija'quēpi jējo daopi cacohua'i pa'ito ipi sehuoja'quē pa'ini: ‘¿Jaje pa'ita'are me yo'ojē sehuoye pare'ni?’

⁶ Cui'ne maipi paipi cuañesiquē paji'i catoje, si'a pai huēni maire quēna pēapi jējē huani jējaja'cohua'i pa'ini, si'aohua'i Juanre Maija'quē coca quēaquērepa paji'i cuasajē cahuē.”

⁷ Jaje cuasani cahuē: “Huesyē. Ne sa'api Juanre oco doquē pa'i ja'ñe cuañehuē.” ⁸ Cajēna, Jesuje capi, jaohua'ire:

“Yē'ēje mēsaru sese'e quēaye pañē.”

Co'acohua'i Yo'oye Ayere Quēaye (Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹ Ja jeteyo'je Jesús paire coca ca huēopi. Pai yo'oyeje pa'ye neni quēapi, ñeje:

“Paji'i, te'i tsio paquëpi cuiya'i tani i co'amaña necaicohua'ina isi nëoni sani huesëquë. ¹⁰ Tëaye ti'asi maca saisiquëpi i jo'yaëre jëjo daopi, co'amaña necaicohua'ire seni tëani dajë'ë, yë'ëre nëocaise'ere caquë. Jaje cani jëjo daosiquëni jaohua'ipi coa tarapi të'cani jëjo saohuë, peoquëre. ¹¹ Ja maca iti tse aquëpi yequë jo'yaëre jëjo dao copi. Cui'ne jaëteje tarapi të'cani jëjo saohuë, ti isima'pë. ¹² Iti tse aquëpi tijupë yequë jo'yaëre jëjo daoruje co'amaña necaicohua'ipi ñani jaëteje të'cani hue'sena quërë eto saohuë, pëijë. ¹³ Ja maca ña jujani iti yeja tse aquë capi: ‘¿Me neñe jaje pa'ito? cani i oi mamaquëre pani jëjo saopi. Jaëni ñanita'a ca'rajë de'oye sehuoja'cohua'i a'ë.’ ¹⁴ Jëjo saouna, ipi ti'acquëna, tsio ñacaicohua'ipi ñani sa'ñe cahuë: ‘Iquëpi iye tsio tse aquë de'oja'quë api, huani jeoñu'u. Jaje yo'oni ti ñese maipi iti tse acohua'i de'oñu'u cahuë.’ ¹⁵ Jaje cani tsio peo hue'ñana etoni ite huani jeohuë.”

Jaje quëani Jesupi seji'i:

“¿Jaje yo'osi do'i me yo'oja'quë a'ni, iti tsio aquë jaohua'ire?”

¹⁶ Cani capi, ipi:

“Dani co'amaña necohua'ire huani jëani yecohua'ina isija'quë api, i yeja.”

Jaje caquëna, iyere asani cahuë:

“¡Jaje yo'oto Maija'quëje coeni!”

¹⁷ Jaje cajëna, Jesús iohua'ire ñani capi:

“Jaje mësarü cuasato, ¿iquere caquë'ni, toya pëpë, pa'iye ñañu'u? Ñeje caji:

Huë'e necaicohua'i ne jujani nejosi quëna pëpi

Jaopi yure quëna pë iorepa pa'iji.

18 Jao quëna pë ëmëje'na paipi tomedcohua'i pani, tome jë'yeye pa'iji. Cui'ne quëna pëpi pai ëmëje'na tomedco pani peo sëpëarepa neñe pa'iji.”

Pa'i Do'ire Saiñe Ayere Ye'yese'e
(Mt 21.45-46; 22.15-22; Mr 12.12-17)

19 Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i Jesure iti macapi tseani coñu'u maini caquë jaje quëaji. Cuasajëta'a païni ca'rajë yo'oye pahuë. 20 Ja maca yahue de'o païrepa cayeje cajë coa cosoja'cohua'ire jëjo saohuë. Jaohua'ipi sejëna, ipi tayo caëna, ja do'ire paï ëjaëna tseani isiñu'u cajë. 21 Ite seni ñañu'u cajë saiscohua'ipi cahuë:

“Ye'yaquë, mëë païre nuñerepa caquë ye'yaquëpi cui'ne païreje si'ahua'ire si'a yë'quë maca caquëpi coa ai jerepa nuñere pare Maija'quë cocare ye'yaquëna, asayë, yëquë. 22 Jaje pa'ina, señe. Quëajë'ë: ¿De'oquë pa'i do'ire paï ëjaë Césarna saiñe, panita'a co'aquë?”

23 Cajë sejëna, tsoe Jesús asapi, iohua'i co'aye cuasajë señe. Jaje ñani capi:

“¿Me yo'ojë yë'ëre jaje neñañu'u cajë yo'oye'ni? 24 Iñojë'ë, curiquë të'quire. ¿Ne tsiare hue'eco'ni? ¿Cui'ne ne mamire toyase'ejë hue'eco'ni?” Caquëna, iohua'ipi sehuohuë:

“Romano paï ëjaë mamire toyasicoa.”

25 Cajëna, ja maca ipi capi:

“Jaje pa'ito isijë'ë, romano paï ëjaëna i tseco pa'ito. Cui'ne Maija'quë tse pa'ito Maija'quëna isijë'ë.”

²⁶ Jaje paì ña hue'ñana si'aye iohua'i cosojë neñu'u cajë yo'ose'ere sehuoquëna, ñani ai ta'ñe asaji cuasajë ca'rajë jerepa cama'pë paë'ë.

Ju'isicohua'i Huëiye Pa'iquë Cajë Señe
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

²⁷ Jeteyo'je Saduceohua'ipi Jesure sani ñahuë. Jaohua'i Saduceohua'i cato ju'isicohua'i huëiye peoji cacohua'i paë'ë. Jaje pa'iohua'ipi cahüë, Jesure:

²⁸ “Ye'yaquë, Moisés toyani yëquëre jeocaji'i, ñeje: Te'i ëmëpi mamajëre pama'ë nējore jeoni ju'isiquë pa'ito i yo'jeipi hual'jeore huejani mamajëre pacaiye pa'iji, maja'yë do'ire, toyapi careña. ²⁹ Jaje pa'ina, te'e tsëcapëre siete ëmëohua'ipi ñeje yo'ohuë: Maja'yëpi huejapi. Huejani mamajëre peoquë juji'i. ³⁰ Juquëna, jeteyo'je aquëpi hual'jeore huejani cui'ne jaëje juji'i, mamajëre peoquë. ³¹ Ja maca toasoñe aquëpi huejapi iote jaëje cui'ne yo'opi. Jare jajese'e siete pa'iohua'i huejajë mamajëre peocohua'i juju sahuë. ³² Ai jeteyo'jerepa nomio juco'ë. ³³ Jaje pa'ito ju'isicohua'i huëi maca ¿nëpi jaote nējore paja'cohua'i a'ni, si'ahua'i siete pa'iohua'i huejasicore?”

³⁴ Cajëna, ja maca Jesupi sehuopi, jaohua'ire:

“Iye yeja cato ëmëohua'i cui'ne nomiohua'i huejajë. Cui'ne nomiohua'ire huejojë yo'oyë. ³⁵ Jaje pa'iquëta'are sehuosicohua'ipi ju'isicohua'ipi huëisicohua'ipi ma'tëmo ti'ani huejaye peoji, cui'ne mamajëre pajë huejoye peoji. ³⁶ Jaro cato huiñaohua'ije pa'iohua'i pa'ija'cohua'i a'ë ju'isicohua'ipi huëisi do'ire Maija'quë

mamajërepa pa'ija'cohua'i a'ë, ju'ima'cohua'i.
³⁷ Jaje pa'ina, soquë yëpi tsë'isi maca, Moisés ñaquë pa'ise'ere toyase'e acopi caji, ñeje: 'Ëjaëpi ca'ajli. Yë'ë cato Abraham, Isaac, Jacobo, Diusu a'ë. Ja do'ire asayë, ju'isicohua'ipi huajëcohua'i huëiye.'
³⁸ Jaje pa'ina, Maija'quë ju'isicohua'i Diusu peoji, coa ai jerepa huajëcohua'i Diusupi. Jaje pa'ina, ite cato si'ahua'i huajëcohua'ise'e pa'iyë. Peoji, ju'isiquë ipi ñato."

³⁹ Ja maca cuañese'e ye'yacohua'i acohua'ipi cahuë:

"Ye'yaquë, de'oyerepa cahuë, më'ë."

⁴⁰ Jaje cani ai jerepa jaiye señe pahüë, ca'rajë.

Ne Mamaquë A'ni, Cristo

(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

⁴¹ Jesupi capi, jaohua'ire:

"¿Me yo'ojë Cristore David tsëcapë api caye'ni?"

⁴² Jaje ipi David ñeje casiquëta'are Salmos toya pëpëna:

Ëjaëpi capi, yë'ë Ëjaëre:

Ja'rujë'ë, yë'ë ëja te'tena.

⁴³ Më'ëre sañope yo'ocohua'ire yë'ëpi më'ë quëo të'ya me macaja'a.

⁴⁴ Jaje pa'ito me yo'oquë Cristo David tsëcapë aquë pa'iquë'ni, tsoe jare ipi Davidpi Yë'ë Ëjaë cato?"

Ju'isicohua'i Huëiye Ayere Señe

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

⁴⁵ Si'a pa' asahuë, Jesús i ye'yacohua'ire jaje cajëna:

⁴⁶ "Cuañese'e ye'yacohua'i cato tsoa caña suñani cui'ne de'oyerepa jai pa' pa'i hue'ñapi pëpajëna, cui'yere yëcohua'i a'ë, cui'ne pa' tsi'si huë'ñaje ai

de'o ñu'i saina co'ejë ja'ruyere yëcohua'i a'ë, jerepa pa'iohua'i a'ë cajë. Jaje yo'oye mësaruta'a de'hua ñajë'ë. Cui'neje yo'oma'pë pañu'u cajë. ⁴⁷ Cui'ne hua'jeohua'ireje ìohua'i huë'ña jiojë yo'ocohua'i a'ë, cui'ne paipi de'ocohua'i a'ë cajajë cajë, tsoerepa secohua'i a'ë. Jaje pa'ina, jaohua'i a'ë, ìti co'ayerepa sai cuañoja'cohua'i.”

21

Peocopi Maija'quëre Ìsiye

(Mr 12.41-44)

¹ Jesús ñapi, jaiye pacohua'ipi Maija'quëre se huë'ena cacajë, mahuëana curiquë ayajë Maija'quëre ìsijëna. ² Cui'ne ñapi, te'o hua'jeo macapi caya a'ri tē'ña mahuëna ayacona. ³ Ñani Jesupi capi:

“Nuñerepa cayë, mësarute. Ico hua'jeo ti peocopi si'ahua'i ìsiye jerepa ìsio. ⁴ Jaje pa'ina, jaohua'i si'ahua'i ìsihuë, ìohua'i huero jujajëna, nëañere. Jaje pa'iquëta'are jao ti peocopi ìsio, si'aye ìo paco pa'i mañare.”

Maija'quë Huë'e Nejosico Pa'i Ja'ñe

(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵ Yecohua'ipi cocare cahuë, Maija'quëre se huë'e ayere, cui'ne ìo de'o quëna pëapi nesico pa'iyere cui'ne Maija'quëre coa ìsisi co'amañapi nesico pa'iyere. Jaje cajëna, Jesupi capi:

⁶ “Yequë mu'se mësarü ñase'e peo huë'ña nejo ja'ñe tì'asipi, yequë quëna pë ëmëje'e tuiyeje peoyerepa.”

Ja Yë'ta'a Yeja Carajaima'ñë Ìño ja'ñe

(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

7 Jaje caquëna, seì'è, ite:

“¿Ye'yaquë, je yëhua jaje më'ë case'ejë yo'ojã'coa'ni? ¿Me yo'o iñoñe pa'ija'coa'ni, iye yo'oye tì'añe ja'i maca pa'ito cahuë?”

8 Cajëna, Jesupi capi:

“De'hua ñajë'ë, mësarute cosojë. Jaje pa'ina, cayë. Jai paì yë'ë mamire cajë yo'ojã'cohua'i pa'ija'cohua'i a'ë, ‘yë'ë a'ë, Cristo,’ cui'ne ‘yure a'ë. Tsoe tì'api' caja'cohua'i a'ë. Jaje catojë, sehuoma'pë pa'ijë'ë. 9 Yequë yejapi cui'ne yequë yejana uihuaye pa'ina, cui'ne sa'ñe iti yeja acohua'ija'a uihuaye pa'ina, asani, quëquëma'pë pa'ijë'ë. Jaje iyepi du'ru tëto saiye pa'ija'coa. Jaje pa'iquëta'are ja yë'ta'a carajaiñerepa tì'añe paja'coa.”

10 Ai jerepa yequejë ñeje capi:

“Te'e jai yejapi cui'ne jai yejana se uihuaye pasipi. Cui'ne yequë paipi yequë paì ja're uihuaja'cohua'i a'ë. 11 Pasipi, yeja ñu'cuyeje, ao ëa ju'iñe. Cui'ne coa si'a hue'ña ju'i dahuë pasipi. Cui'ne ma'tëmopi huajëya'ye yo'oye pa'ina, ñaja'cohua'i a'ë. Cui'ne jaiye ti ña ma'ñere ñaja'cohua'i a'ë.

12 Ja yë'ta'a iye si'aye yo'oma'në, mësarute tseajë cui'ne josa yo'ojã'cohua'i a'ë. Jaje yo'ojë co'acohua'i a'ë cajë saja'cohua'i a'ë, paì tsi'si hue'ñana. Paire co hue'ñana coja'cohua'i a'ë. Jaje yo'ojë paì ëjaohua'i quë'rona, cui'ne cuañecohua'i quë'rona saja'cohua'i a'ë, yë'ë mami do'ire. 13 Jaje yo'ojëna, mësarü yë'ë cocare quëacaija'cohua'i a'ë. 14 Jaje pa'ina, tsearena, ca ja'ñere ne de'huañu'u cajë ai cuasama'pë pa'ijë'ë. 15 Jaje pa'ina,

yë'ëpi ta'ñe coca caye isiquëna, mësarute sañope yo'ocohua'ire sañope de'hue sehuoye peoyerepa cui'ne quëcoye peoyerepa caja'cohua'i a'ë, mësarü. ¹⁶ Jaje pa'iquëta'are mësarü ja'quëohua'ipi, yo'je tsipi, do'ijëpi cui'ne cajeohua'ipi, tseani yecohua'ina isija'cohua'i a'ë, cui'ne yecohua'ini huani jeaja'cohua'i a'ë. ¹⁷ Cui'ne si'a pai mësarute coeja'cohua'i a'ë, yë'ë do'ire. ¹⁸ Jaje yo'ojëta'are mësarü sipë naña me macaje te'oje ne huesëye pasipi. ¹⁹ Yo'o jujama'pë nuñerepa pa'isicohua'i pani, ti pa'iyere pana ti'aja'cohua'i a'ë.

²⁰ Jerusalén daripëre soldado paipi tēhuo tē'ijaisico pa'iona, ñani ja maca cuasajë'ë, yure maca nejosico pa'ija'coa cajë. ²¹ Ja maca Judea pa'icohua'ipi catiye pa'iji, jai cutihuëna. Jerusalén daripë pa'icohua'ipi etani saiye pa'iji, yequë hue'ñana. Cui'ne tsio pa'icohua'ipi co'iyë peoji, cui'na daripëna. ²² Ja mu'seña cato johua'i yo'osi do'ire sai mu'seña pasipi. Jaje yo'o mu'seña si'aye toyase'e ti'asipi. ²³ Co'ayerepa ja mu'seña tsi ëta pëa maña cui'ne tsi tu'ña pacohua'i maña ai yo'oja'cohua'i a'ë, Maija'quë pëi ai yo'oye nesi maca. ²⁴ Jaje pa'ina, huajore huaijë yecohua'i huahuoja'cohua'i a'ë, yecohua'ini coa tsejë coa si'a hue'ñana saja'cohua'i a'ë. Cui'ne judío pai peocohua'ipi Jerusalén daripë tsa'cu huesoja'cohua'i a'ë, Maija'quë ña nëosi tēcahuë, carajai macaja'a.

Pai Mamaquë Dani Coñe

(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

²⁵ Ja maca ëse yo'oye, cui'ne ñañë yo'oye cui'ne ma'ñocohua'i yo'oyere ñajë iye yeja pa'icohua'ipi

cuasa co'me huesësicohua'i pa'ija'cohua'i a'ë, jai tsiayapi co'poco ai pìsiquëna, asajë quëquësicohua'i pa'ijë. ²⁶ Pai coa quëquë huesëjë ju'ise'eje pa'iohua'i dahuëra etajajëna, yo'oja'cohua'i a'ë, iye yeja carajaj yo'o maca, ma'tëmo tuture paque tsasija'coa. ²⁷ Ja maca ñaja'cohua'i a'ë, Pai Mamaquë sirija'a tutu quë'ire papi cui'ne i de'oye pa'iyepi daina. ²⁸ Jaje pa'ina, iyepi si'aye yo'o huëoquëna, ñani sihuajë'ë, cui'ne siopëa maña mëani ñajë'ë, tsoe de'oye pa'ie mësarute isija'quëpi daija'quë api cajë.”

²⁹ Ja maca quëapi, paj ñajëna, soquë yë yo'oyeje pa'ye ñani quëaquë capi:

“Higuera soquë yë yo'oyeje pa'ye yo'oja'coa. Tsoe mësarupi ta'ñe asacohua'i a'ë, io yo'oye. ³⁰ Jaje pa'ina, ja'opi mëa huëoquëna, ñani ometëcahuë tì'añe ja'yere pa'iji, cacohua'i a'ë. ³¹ Jaje cui'ne yë'ë case'epi tì'aquë yo'o huëoquëna, ñani tsoe tì'aji. Ja'yere pa'iji, Maija'quë cuañe tē'te.

³² Nuñerepa cayë. Si'aye iye jaje yo'o saoja'coa. Ja yë'ta'a yure iye yo'o huëo ñasicohua'i pa'icohua'i juju sama'në. ³³ Jaje pa'ina, ma'tëmo, yeja pani tējini carajajia'coa, yë'ë cocata'a ti pani huesëja'coa.

³⁴ De'hua ñare pajë pa'ijë'ë, më joñoare jëa joyo neñere, co'aye yëyere, cono cuepeyere cui'ne iye yeja pa'ijë de'oye pañu'u cayere, ja mu'se tì'aquëna, cuasama'pë yo'oyepi. ³⁵ Trampana sioñeje yo'oja'coa, ja mu'se si'a hue'ña yeja pa'icohua'ire. ³⁶ Ne de'huasicohua'ipi pa'ijë'ë, Maija'quëre si'anë sejë, iye tëto saitoje jëasicohua'i

pa'icohua'ipi Pai Mamaquë daina, de'oyepi iñoja'cohua'i.”

³⁷ Ja mu'seña cato Jesús ye'yapi, Maija'quëre se huë'e Jerusalén pa'icona. Cui'ne ñamire Olivos hue'yosi cutihuëna sani pëapi. ³⁸ Jaje pa'ina, si'a nea hue'ña paipi daë'ë, Maija'quëre se huë'ena i quëaquëna, asañu'u cajë.

22

Jesure Tseañe Cuasayere

(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

¹ Jujuma' ao aiñe ti'añe ja'i maca pa'iji, ja cato. Egípto pa'i mamajëse'ere huai Israel pa'i mamajëre huaiye pase'ere co'ye cuasajë sihuajë yo'oye pa'iji.

² Ja mu'seña Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i cui'ne cuañese'le ye'yacohua'ipi, Jesure me neni huani jeoja'cohua'i a'ni cuasajë co'ehuë, ite asa paini ca'rajë.

³ Ja maca huati ëjaëpi Judas cui'ne yequë mamí Iscariote hue'equëna cacapi, doce Jesús soisicohua'i aquëna. ⁴ Cacaquëna, jaëpi saji'i, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i quë'rona cui'ne Maija'quëre se huë'e ñacaicohua'i quë'rona sani jaohua'i ja're coní Jesure ñeje yo'oni tseani mësarú jëñana isi'ñe pa'i api capi. ⁵ Jaje caquëna, asani jaohua'i ai sihuajë curiquë saiñu'u ca nëohuë, ite. ⁶ Cajëna, ipi sehuoni ite tseani isija'quë a'ni cuasaquë i yo'o ja'ñe co'epi.

Na'i Maca Jesús Aise'e

(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

7 Jujuma' ao aijë cui'ne yëi ñamare huani Maija'quëre isijë se mu'se tì'api. 8 Tì'aëna, Jesupi Pedrore cui'ne Juanre jëjo saoquë capi:

“Sani ne de'huajë'ë, na'iquëna ai ja'ñere Israel pai fiestare cuasajë.”

9 Jaohua'ipi ite sei'ë:

“¿Jerona ne de'huaye'ni?”

10 Cajëna, Jesupi sehuopi:

“Mësaruru jai daripëna caca maca tì'aja'cohua'i a'ë, te'i ëmëpi yurupëna oco saquëni. Tì'ani i huë'ere pana tuijë'ë. Ipi cacaquëna, ñani te'e cacajë'ë.

11 Cacani ja maca iti huë'e aquëre sejë'ë: ‘¿Jerore pa'ico'ni, yë'ë ye'yacohua'i ja're conì na'iquëna, Israel pai fiestare cuasajë aija'a tu'rihuë? Capi ye'yaquëpi,’ cajë'ë. 12 Jaje cajëna, ipi iñosipi, ëmëje'e tu'rihuëpi, jai huë'ñapi tsoe si'aye pa'iconi. Ñani jaronu ne de'huajë'ë.”

13 Jaje caëna, jaohua'ipi sani jare Jesús case'eje tì'ahuë. Tì'ani Israel pai fiesta yo'oyere cuasajë ne de'huaë.

14 Ao aiñe tì'asi maca Jesús cui'ne i ye'yacohua'i conì ja'ruhuë, ao ai saihuëna. 15 Ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Mësaruru ja're conì iye fiesta na'iquëna, aiñe yëhuë. Ja yë'ta'a yë'ë ai yo'oye tì'ama'në. 16 Jaje pa'ina, cayë, mësarute. Tijupë cui'naëpi mësaruru ja're conì iye fiesta yo'o coñe paja'quë a'ë, iye yejana. Iye yo'oye Maija'quë te'tena ne sao maca ja maca ani così'i.”

17 Ja maca jaje canì ucu duruhuë ini Maija'quëre de'oji, se pëpani capi:

“Iyere ini huahuejè'è. ¹⁸ Care payè, mèsarute. Tijupè cui'naèpi cuiya'i còno ucuma'è pa'ija'què a'è, Maija'què cuañe te'tena yo'oye ti'añe pàto.”

¹⁹ Jà jeteyo'je panpè ini Maija'quère de'oji se pèpani ipi hua'quequè jaohua'ina isipi. Isini capi: “Iye yè'è ca'è. Iye yo'oyeje pa'yere yo'ojè'è, yè'ère cuasajè.”

²⁰ Jaje cui'ne ucu duruhuèje ani tējini ini capi:

“Iye ucu duruhuè cato huajèye yo'o ja'ñere ca nēoñe a'è, yè'è tsiepi mèsaru de'oye pa'i ja'ñere caquè nejoja'a do'ipi.

²¹ Jaje pa'ina, yè'ère cosoquè tseani yecohua'ina isija'què iñore pa'iji, yè'è ja're te'e ao ai saihuèna tèose'epi. ²² Jaje yo'oye pa'iji, Pai Mamaquè cato jare ite quèa nēosi ma'aja'a saiji. Jaje pa'iquèta'are iteaye pa'i pa'iji, ite yehuoja'què!”

²³ Jà maca jaje caèna, iohua'ija'a sa'ñe sei'è, “¿nepi mai aquè yehuoja'què a'ni?” cajè.

Nepi Jerepa Pa'iquè Api Sa'ñe Caye

²⁴ Jà maca sa'ñe cajè, “¿nepi ai jerepa pa'i pa'ija'què a'ni?” cahuè. ²⁵ Cajèna, Jesupi sehuopi:

“Yejaña èjaohua'ipi ite necaicohua'ire cajè cuañecohua'i a'è, cui'ne ite jeja de'oye pa'i ja'ñere cajè necaicohua'ipi, cajeohua'ire hue'yocohua'i a'è, iohua'i èjaère. ²⁶ Jaje pa'iquèta'are mèsaru cato jaje yo'ocohua'i pa'iye peoji. Coa ai jerepa ñeje yo'oye pa'iji. Iti ai jerepa pa'ipi mèsaru aquè cato tsi posèje pa'i pa'iye pa'iji, cui'ne ite cuañequèpi coa necaiquèje pa'i pa'iye pa'iji. ²⁷ Jaje pa'ito, ¿ne a'ni, ai jerepa pa'i, ao ai saihuèna ja'runi ñu'i aiquè, panita'a ite aore sa aokuè? Jaje pa'ina, mèsarupi ñato ao ai saihuè ñu'iquè api jerepa pa'iji, cayè.

Jaje pa'iquëta'are yë'ë cato mësarute necaiquë pa'iyë.

²⁸ Mësaru a'ë, yë'ëre ai yo'oye pa'ina, si'anë yë'ë ja're cõni pa'isicohua'ipi. ²⁹ Jaje pa'ina, mësarute yë'ëpi cuañecohua'i pa'i ja'ñere, ja'quë yë'ëre isise'eje isiyë. ³⁰ Yë'ë ja're cõni ao ai saihuëna, yë'ë cuañe hue'ñana aijajë cui'ne ucuja'cohua'ini cui'ne cuañecohua'i ñu'i saire pana ja'rujajë doce Israel pai tsëcapë acohua'i yo'ose'ere ña de'huaja'cohua'ini pa'ija'cohua'i a'ë, mësaru.”

Pedro Jesure Ñama'quë A'ë, Caye
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ Ëjaëpi yequeje capi:

“Simón, Simón Satanáspi më'ëre trigo ñu'cueyeje pa'ye yo'osi'i caquë seji'i. De'hua ñajë'ë. ³² Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi më'ëni caquë Maija'quëre secacaë'ë, më'ë cuasayepi de'oye pa'ijaquë caquë. Më'ëpi ja yo'oye tëto sani yë'ëna ponësi maca. Cõcaijë'ë, më'ë yo'je tsire nuñerepa pa'ija'cohua'ini.”

³³ Jaje caquëna, Simónpi capi:

“Ëjaë, yë'ë cato më'ë ja're cõni co hue'ña co-toje co cuañosi'i cuasayë, cui'ne ju'iñe pa'itoje te'le ju'iñere yëyë.”

³⁴ Caquëna, Jesupi capi, ite:

“Pedro, care payë. Më'ëre iye ñata tome maca ja yë'ta'a cura yë'ima'ëna, toasoñe pa'ye cosoja'quë a'ë, më'ë ñama'quë a'ë ite, yë'ë caquë.”

Ti'a Tëjji, Jesús Ai Yo'oye

³⁵ Jesupi seji'i, jaohua'ire:

“Mēsarute topēa peocohua'ire cui'ne curiquē peocohua'ire, cui'ne zapatojē peocohua'ire jējo saosi maca ¿mēsarute co'amaña jopo caraē?”

Jaje seina, iohua'ipi cahuē:

“Pani.”

³⁶ Cajēna, capi, jaohua'ire:

“Jaje yo'ose'e pa'iquēta'are yure cato tīñe yeque yo'oye pa'iji. Jaje pa'ina, topē paquē pani saye pa'iji. Cui'ne curiquē ayacore paquē pani saye pa'iji. Cui'ne hua'ti peoquē pani dēi ju'i care isiquē curi neni hueroye pa'iji, hua'tijē. ³⁷ Yē'ēna tsoe toyajē pa'ise'ere tī'añe pa'iji. Ja toyase'epi caji: ‘Co'acohua'i ja're conī cuēcuehuē.’ Jaje pa'ina, si'aye toyase'e nuñerepa tī'añe pa'iji, yē'ēna.”

³⁸ Jaje caquēna, jaohua'ipi cahuē:

“Ējaē, iñore caya hua'ña pa'iji.”

Jaje cajēna, ipi sehuopi:

“Tsoe tī'api.”

Jesús Getsemaní Quē'rona Señe

(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

³⁹ Ja maca saji'i, etani Olivos cutihuēna noni i sai hue'ñana. Saina, i ye'yacohua'ijē conī tuē'ē, ite.

⁴⁰ Iti hue'ña tī'ani, jaohua'ire capi:

“Sejē'ē, huati neña maca taiñe paja'cohua'i.”

⁴¹ Cani ja jeteyo'je Jesús jaohua'ire jeoni saji'i, quēna pē jeoñe ja'i macana. Jarona do're ja'runi seji'i, Maija'quēre. ⁴² Ñeje caquē:

“Ja'quē, mē'ēpi iye sēje cono da'ca nejocaiye pa'ito nejocaijē'ē, ai yo'o ja'ñere. Ja yē'ta'a yē'ē cuasase'eje yo'oma'ē pa'ijē'ē. Coa ai jerepa mē'ē cuasase'ere yo'osi'i.”

43 Jaje pa'ina, Maija'quë huiñaëpi ma'tëmopi ñaipi, ite tutu isisi'i caquë. 44 Jaje ai oi yo'oquë ai jerepa tutu Maija'quëre seji'i cui'ne i ai ësë cajeyeje pa'ye tsiepi yejana cajepi.

45 Jaje Maija'quëre seni tëjini huëni saji'i, i ye'yacohua'i quë'rona. Ti'acquë ñaquëna, oiyepi quëco huesouna caisicohua'ipi paë'ë. 46 Pa'ijëna, ja maca capi, jaohua'ire:

“¿Me yo'ojë caisicohua'ipi uinne'ni? Huëijë'ë. Huëni sejë'ë, huatipi neñaquëna, taima'pë pa'ija'cohua'ipi.”

Jesure Tseañe

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

47 Jesupi ja yë'ta'a cocare caëna, jai pai ti'asi macaje Judas hue'equë doce i soisicohua'i aquëpi du'ru daji'i. Daina, yecohua'i jeteyo'je daë'ë. Jaëpi ti'ani Jesure tsu'susi'i caquë tsio daji'i. 48 Tsio dai maca Jesús ite capi:

“Judas, ¿coa tsu'suquë sihuayeje pa'yepi yo'oquë yehuosí'i caquë yo'oquë Pai Mamaquëre, më'ë?”

49 Ja maca Jesús ja're coní pa'icohua'ipi ñani sei'ë:

“Ëjaë, ¿hua'ñapi jaohua'ire huaiye de'oquë?”

50 Jaje se maca johua'i aquëpi toe Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë jo'yaëni ëja te'te cajorona tëtöpi, peo te'terepa. 51 Jaje yo'oquëna, Jesupi capi:

“Jeojë'ë, toe de'oji.”

Ja maca Jesús Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaë jo'yaë cajorore cui'naoni ini tuacají'i. 52 Ja jeteyo'je Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ire cui'ne Maija'quë huë'e ñacai soldado

paḯ ējaohua'ire cui'ne aiohua'ire Jesupi capi, ite tṣeani sañu'u cajë daisicohua'ire:

“¿Co'amaña ñaëre yo'oyeje pa'ye mësaru tarapi, hua'ñapi cōni date? yë'ëre tṣeañu'u cajë. ⁵³ Yë'ë mësaru ja're cōni si'a mu'seña Maija'quëre se huë'e pa'ina, mësarupi yë'ëre pu'pema'pë pa'isicohua'ita'a jaje yo'o macapi tṣ'aëna, mësaru yo'ojë neañepi quëco huesosi maca.”

Pedro Cosose'e

(Mt 26.57-58, 69-75; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Ja maca Jesure tṣeani coñu'u cajë sahuë, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ējaë huë'ena. Sajëna, cui'ne Pedroje tuj'i, so'o maca se ñaquë. ⁵⁵ Jaro hue'se daripë tēhuo sitopi toa suahuë. Suani ja'ru tē'ijaë'ë, iōja'a. Cui'ne Pedroje iohua'i ja're cōni ja'rupi. ⁵⁶ Ja maca te'o huë'e necaicopi toa yë'quë macare ja'rusiquëpi toa mia hue'ñare ñu'ina, ise'ere ai ñani cao:

“Iquë Jesús ja're cōni pa'isiquë api.”

⁵⁷ Jaje cacona, Pedropi cosoquë capi:

“Ñama'quë a'ë, ite.”

⁵⁸ A'ri maña tsoe pa'i maca yequëpi sani cui'ne capi:

“Më'ëje Jesús ye'yacohua'i aquë a'ë.”

Jaje caquëna, Pedropi capi:

“Pani. Yë'ë yequë a'ë.”

⁵⁹ Te'e hora tēto sai maca yequë cui'ne tṣitani capi:

“Nuñerepa më'ë i ja're cōni pa'isiquë a'ë. Cui'ne jaje pa'ipi Galilea aquë a'ë, më'ë. Asayë, më'ë cocana.”

⁶⁰ Caquëna, Pedropi capi:

“Huesëyë, yë'ë mël'ë caye. ¿Iquere caquë'ni, jaje pa'ye?”

Jā yë'ta'a ĩtire Pedro caquëna, cura yëji'i.
⁶¹ Yë'ina, jā maca Ējaëpi co'ye ponëni ñapi, Pedrorre.
 Jā maca Pedro Ējaë case'ere cuasa ñajaji'i: “Jā yë'ta'a cura yë'ima'ëna, toasoñe pa'ye cosoja'quë a'ë, mël'ë case'ere.” ⁶² Jā maca Pedro hue'sena etani ai oji'i, ĩ tayose'ere co'a ju'i.

Jesure Cue'cueye

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Jesure tseani pacohua'ipi cue'cuejë cui'ne ĩte tara pëapi tël'cahuë. ⁶⁴ ĩte ñaco ca cañapi sëani tsiana mosicapi tël'cajë cahuë:

“¿Se ca ñajë'ë. Nepi tël'care'ni?”

⁶⁵ Cui'ne jaiye yequë cocajë cahuë, ĩte tea ju'ijë.

Judío Pai Ca Tëjicohua'ipi Jesure Yo'oye

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Mu'se pa'i maca Judío ĩohua'i Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i, cui'ne cuañese'e ye'yacohua'i tsi'sini Jesure sahuë. Jerepa ëjaohua'ipi ca tëjicohua'irepa quë'rona, seni asañu'u cajë, sani cahuë:

⁶⁷ “Quëajë'ë. ¿Më'ë aë, Cristorepa?”

Cajëna, ĩpi sehuopi, jaohua'ire:

“Yë'ë ĩ a'ë catojë mësaru coa caji cuasaye pa'iji.

⁶⁸ Cui'ne yël'ëpi mësaruni sequë pa'ito yël'ë señere sehuo ti'añe peoji, cui'ne joye saoyeje paja'cohua'i a'ë. ⁶⁹ Jaje pa'isicohua'ita'are yureta'a Pai Mamaquë Maija'quërepa ëja te'tere ja'rusiquëpi ñu'ija'quë api, Ējaërepa pa'ija'quëpi.”

⁷⁰ Jaje caquëna, jā maca si'ahua'i ĩte seil'ë:

“Jaje pa'ito mē'ë aë, Maija'quë mamaquë?”

Sejëna, Jesupi sehuopi:

“Jaje pa'ijë'ë. Yë'ë a'ë, mësaru cayeje.”

⁷¹ Caquëna, ja maca iohua'ipi cahuë:

“¿Iquere cajë ai jerepa i caquëna, asasicohua'ire co'eye'ni? Tsoe maipi asahuë, i yë'ore pare cahuë.”

23

Pilatona Jesure Isiye

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Ja maca jaje cani si'ahua'i huëni Jesure sahuë, Pilato quë'rona. ² Jarona co'aquëre papi ca huëohuë, ñeje cajë:

“Iquë co'aye yo'oye tì'ahuë, yëquë paini co'a de'huaquë cui'ne pai do'i saima'pë pa'ijë'ë, romano pai ëjaëre caquë. Cui'ne, jare ipi yë'ë Cristo, pai ëjaëre pa'ë caquë api.”

³ Jaje caquëna, Pilatopi seji'i, ite:

“¿Më'ë a'ë, judío pai ëjaë?”

Caquëna, Jesupi sehuopi:

“Jaje pa'ijë'ë, më'ë case'eje.”

⁴ Caquëna, ja maca Pilato capi, jaohua'ire Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ire, cui'ne paire:

“Iquë co'aye yo'oye tì'ama'ë pa'iyë.”

⁵ Caquëna, iohua'ipi ai tutu cahuë:

“I ye'yapi si'a Judea paire co'a de'huaquë sañope ëjaohua'ire, yo'ocohua'ire nequë api. Jaje pa'ipi yure ñhona cui'ne yo'oji, Galileapi huëosiquëpi.”

Herodesna Jesure Isiye

6 Pilatopi jare asani, jaje pa'ito iquë Galilea aquë a'ë capi. 7 Jaje pa'ina, mësarupi jaro aquë api carena, Herodes quë'rona jëjo saosi'i, Galilea daripë cuañequëna, capi. Ja mu'seña cato jaëje Jerusalénre paji'i. 8 Sarena, Herodespi ñani ai sihuaquë ai tsoe coa ña ëa ju'i pa'iquëpi i yo'oyese'e cajëna, asaquë paji'i. Jaje pa'ipi pai yo'o ti'a ma'ñere yo'oquëna, ñasi'i caquë pa'iquë paji'i. 9 Jaje pa'ipi jaiye seji'i. Sequëta'are Jesús te'oreje sehuoma'ë paji'i. 10 Cui'ne jarote Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ipi cui'ne cuañese'e ye'yacohua'ipi jaohua'ipi ite ai sañope cacohua'i paë'ë. 11 Ja maca Herodes cui'ne i soldado pai tea ju'ijë co'aye yo'ohuë. Coa ini cue'cueñu'u cajë suñahuë, de'o cañare pai ëjaohua'i ju'i care. Ja jeteyo'je cui'naëni Pilato quë'rona jëjo saopi. 12 Ja mu'se Pilato cui'ne Herodes cajeohua'i de'ohuë, ja'rë pëicohua'i pa'isicohua'ipi.

Jesure Huaiye Pa'iji, Caye

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39–19.16)

13 Ja maca Pilato Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'ire cui'ne pai ëjaohua'ire tsi'soni, 14 capi:

“Mësarupi dahuë, iquëre yë'ë quë'rona co'aye paire yo'oji cajë. Jaje pa'iquëta'are yë'ëpi seni asasi'i caquë mësarupi ñajëna, yo'ohuë. Jaje pa'ina, tsoe mësarupi ñahuë, do'i peoquë pa'ina. Jaje pa'ito ique do'ire ite co'aye caye'ni. 15 Jaje pa'ina, Herodesje ti co'aye yo'oma'quë pa'ina, ña jujani jëjo daopi. Jaje pa'ina, iquëre huani jeoñe peoji. 16 Jaje pa'ina, coa si'seni jeteyo'je joye saoja'quë a'ë, pa'ija'quëre.”

17 Jaje fiesta mu'seña cosicohua'ire te'ire eto saokuë paji'i, paire de'oye yo'osi'i caquë. 18 Jaje caquëna, si'ahua'i cui huëohuë:

“¡Jaëte huani jeoñe pa'iji! ¡Barrabásni eto saojë'ë!”

19 Iquë Barrabás cato paire huaisiquëni cosiquë paji'i. Cui'ne ja daripë pai iohua'i ëjaohua'ire uihuaye huëoquëpi. 20 Pilato cato Jesuni etoye yëpi. Jaje pa'ina, tijupë ca copi. 21 Caquëna, ai jerepa tutu cuihuë:

“¡Queja'quë api, queja'quë api!”

22 Toasoñe aye Pilato capi, jaohua'ire:

“¿Iquere co'aye yo'o u'ni, i? Yë'ë i co'aye yo'ose'e tija'ma'ë pa'iyë. Jaje pa'ire ¿me coa huaiye'ni? Jaje pa'ina, coa ai si'seni jëjo saosi'i, pa'ija'quëre.”

23 Jaje caquëna, ai jerepa tutu cuihuë, queja'quë api cajë. Jaje ai cui do'ipi Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i case'e ja yo'oye tija'huë. 24 Ja maca Pilato iohua'i yëjë cayeje yo'ose'e pa'ijaquë cuasapi. 25 Cuasani jaje iohua'i casiquëni eto saopi, paire huaiquë co'aquëni. Ja maca Jesuni iohua'i yëyeje huaija'quëre isipi.

Ite Quese'e

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

26 Ja maca Jesure queja'quëre sajëna, Cirene aquëpi Simón hue'equëpi sañope daina, tija'ni tseani cuañehuë, Jesure queja'core cruzu hue'equë saja'quëre cajë Jesupi du'ru saina.

27 Jaje saina, jai pai tuë'ë. Cui'ne nomiohua'ije jai pai oijë cuijë saë'ë, ini co'a ju'ijë. 28 Jaje oijëna, Jesús ñani capi, jaohua'ire:

“Jerusalén nomiohua'i oima'pë pa'ijë'ë, yë'ëre. Coa ai jerepa mësarujä'a cui'ne mësarü mamajëni

oijë'ë. ²⁹ Yequë mu'se ñeje caye tì'aja'coa: 'Nomiohua'i mamajëre peocohua'i, tsì pama'pë pa'isicohua'i, cui'ne ojeje tsosama'pë pa'isicohua'i jerepa sihuaja'cohua'i a'ë.' ³⁰ Cajëna, paipi ca huëoja'cohua'i a'ë, ai cutire: 'Yëquëna quëñojë'ë' cui'ne a'ri cutihuëare caja'cohua'i a'ë, 'Yahuejë'ë, yëquëre.' ³¹ Huajë soquë yëje pa'ini yë'ëre jaiye yo'oni me mësarute paja'cohua'i a'ni cuenisi soquë yëje pa'iohua'ire."

³² Jesús ja're conì huaija'cohua'ire caya paire sahuë, co'amaña yahue ñacohua'ire. ³³ Ja maca Pai Siopë hue'yosi hue'ñana tì'ani Jesure quehuë. Cui'ne caya co'a paire conì, yequëni ì ëja te'tena cui'ne yequëni ì ari te'tena nëcohuë. ³⁴ Ja maca ìte quejëna, Jesupi capi:

"Ja'quë oijë'ë, jaohua'ire ìohua'i yo'oye huesëjë yo'ocohua'ire."

Soldado paipi Jesús ju'i care dutani sa'ñe ìohua'ija'a nepi, ìote paja'cohua'i a'ni cajë yo'ohuë. ³⁵ Jaje yo'ojëna, paipi ai ñahuë. Cui'ne pai ëjaohua'ique cue'cuejë cahuë:

"Yecohua'ire huasopi. Yureta'a co'ye huasoyere paji, nuñerepa Cristo Maija'quë tsequërepa pani co'ye huasoye pa'ini."

³⁶ Cui'ne soldado pajje cue'cuejë ìte o'sa cuiya'i conore ocuasì'i cajë yo'ohuë. ³⁷ Jaje yo'ojë ìte cahuë:

"Judío pai ëjaë pani më'ëja'a co'ye huasojë'ë."

³⁸ Cui'ne ì siopë ëmëje'ere toyasico paco'ë, griego, latín cui'ne hebreo cocapi ñeje: IQUË JUDÍO PAI ÈJAËPI.

39 Co'aye yo'ocohua'i aquëre que deosiquëpi iti maca dequëpi tea ju'i co'aye capi, ñeje:

“Më'ëpi Cristorepa pani më'ëja'a co'ye huasoni jeteyo'je yëquëre huasojë'ë.”

40 Jaje caquëna, yequëpi i cajeire capi cama'ë:

“¿Maija'quëre ca'rama'quë, më'ëje cui'ne ju'ija'quë me casi'ni? 41 Mai cato nuñerepa co'aye yo'ocohua'ipi yo'o cuañoñë, jare mai co'aye yo'osi do'ire saijë. Jaje pa'iquëta'are iquë ti co'aye yo'oma'quëpi yo'o cuañoji, ñaquë më'ë.”

42 Cani ja maca capi:

“Jesús huañeyema'ë pa'ijë'ë, yë'ëre më'ë cuañë huëo maca.”

43 Caquëna, Jesupi capi, ite:

“Nuñerepa cayë, më'ëre. Yurepi yë'ë ja're conì pa'ija'quë a'ë, de'o hue'ñare.”

Jesús Ju'ise'e

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

44 Mu'se joporepa pa'i maca si'a yeja ñamije pa'iorepa de'opi, tres pa'i macaja'a na'iquëna.

45 Ësëje miañe pani cui'ne ta'tëpo capi Maija'quëre se huë'e Maija'quë pa'i sito tëhuosicoje jopore paja'a tsata saji'i, ëmëje'epi meñe huë'ehuëre pana. 46 Ja maca Jesupi cuipi:

“Ja'quë, Ja'quë yë'ë joyo më'ëna isi nëoñë.”

Jaje cani juni huesëpi.

47 Ja maca capitán, romanopi iye yo'ose'ere ñani Maija'quëre sihuaquë capi:

“Nuñerepa iquë ti co'aye yo'oma'quë paji'i.”

48 Si'ahua'i ja maca pa'isicohua'ipi ite yo'ose'ere ñani quëquë huesëjë coti saihuëana të'cajë saë'ë.

49 Jaje saijëta'are si'ahua'i Jesús ñacohua'ipi cui'ne

nomiohua'i Galileapi tuisicohua'ipi so'ona pëani ñahuë, iye yo'oye.

Jesure Tase'e

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰ Paji'i, te'i nuñerepa yo'oquëpi i mami José hue'equëpi, Judea yejare Arimatea daripëre pa'iquë. Jaë cato judío pai ëjaohua'i aquë paji'i.

⁵¹ Iquë José cato Maija'quë te'te aye yo'oye ñasi'i cuasaquë utequë paji'i. Jaje pa'ipi yequë ëjaohua'i Jesure huai ja'ñere cajëna, te'e cui'ne cuasaye papi.

⁵² Jaje pa'ina, ëjaëpi Pilatore sani seji'i, Jesús capë ta ja'ñere caquë. ⁵³ Cruzu dequëre casani jai cañapi ca'neni quëna yejana coje nesicona oapi, ja yë'ta'a paire tama'a cojena. ⁵⁴ Huajë mu'se pa'ija'coni ne de'hua mu'se paji'i. Ja mu'se cato tsoe huëoye ja'i maca pa'iji.

⁵⁵ Galileapi Jesure nomiohua'i tuisicohua'ipi sani tasi daripë ñahuë, me oare'ni, i capë cajë.

⁵⁶ Ñani ja maca huë'ena co'ini huëo së ma'ña ne de'huahuë. Ne de'huani huajë mu'se huajëhuë, iti cuañese'e pa'iyeye.

24

Jesús Ju'isiquëpi Huëise'e

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Du'ru macarepa co'amaña ne mu'se pa'i maca cui'naohua'ipi saë'ë, tasi daripë quë'rona nea hue'ñarepa huëo sëñe ne de'huase'ere sajë. Cui'ne yecohua'i nomiohua'i coni saë'ë. ² Ja maca ti'ajë ñajëna, quëna pë daripë siosicopi tirore pa'iona, ti'ahuë. ³ Ti'ani cacajë Ëjaë Jesús capëre ti'ama'pë. ⁴ Peoquëna, ai quëquëhuë, me nei'ni cajë. Jaje

quëquëjë ñajëna, jarote caya ëmëohua'i mia ju'i caña ju'icohua'ipi ïohua'i ja're conì nëcahuë. ⁵ Jajë ña quëquëni yejare pana në me huesëjëna, ñajë jaohua'ipi, cahuë:

“¿Iquere co'eye'ni, ju'isicohua'i quë'ro? Tsoe huajëquëpi pa'iji. ⁶ Ìñore pa'ima'ë pa'iji. Tsoe huëji'i. Cuasajë'ë. Ja yë'ta'a Galilea pa'ima'ca ï ca'ñere, ⁷ ñeje: ‘Paì Mamaquë co'aye yo'ocohua'i jëñana isisiquë pa'ija'quë api. Pa'ina, jaohua'ipi queja'cohua'i a'ë, soquë sarahuana. Jajë yo'osiquëta'a toaso mu'seña pa'i maca huajëquë huëija'quë api.’ Tsoe jare quëapi”.

⁸ Jajë caëna, ja maca Jesús ca'ñe cuasa ñajaë'ë. ⁹ Ja jeteyo'je daripë ñasicohua'ipi co'ini si'aye ïohua'i ñase'ere quëahuë, once soisicohua'ire cui'ne si'ahua'i ïti maca conì pa'icohua'ireje. ¹⁰ Iye coca ï soisicohua'ire sani quëasicohua'i cato paë'ë: María Magdalena, Juana, María, Jacobo pëca ja'co, cui'ne yequë nomiohua'i conì. ¹¹ Jajë quëajëna, ï soisicohua'ipi jaohua'i quëaye asani sehuoma'pë paë'ë, coa cuepejë cayeje pa'ye nëina.

¹² Jajë nuñerepa cayë cuasama'quëta'a Pedropi etani huë'huëquë saji'i, tasi daripëre ñasi'i caquë. Sa ti'ani ñaquëna, ïte ca'nesi caña tirona ne saose'epi paji'i. Pa'ina, ñani ai cuasaquë saji'i, huë'ena.

Emaúsna Sai Ma'ana Yo'oye

(Mr 16.12-13)

¹³ Jare ja mu'se caya ëmëohua'i Emaús daripëna saë'ë, Jerusalénpi once kilómetro sai huë'ñana. ¹⁴ Saijë Jesús ayere cajë saë'ë. ¹⁵ Jajë cajë saijëna, jare ïpi Jesús jaohua'ire tsiojaji'i. Tsiojani ïohua'i

ja're coní saji'i. ¹⁶ Saina, a'ri maña carapi, iohua'i ña ti'are paye ite. ¹⁷ Ja maca sai Jesupi jaohua'ire seji'i:

“¿Iquere sa'ñe cajë saiye'ni, ma'aja'a saini? ¿Me yo'ojë oicohua'i pa'iyeni?”

¹⁸ Caquëna, jaohua'i aquë Cleofas hue'equëpi sehuopi, ite:

“Si'a yeja Jerusalén daripë iye mu'se yo'ose'e asayë. ¿Jaje pa'iquëta'are cui'ne më'ese'e iti hue'ña pa'inije asama'ë pani sequë?”

¹⁹ Caquëna, ja maca ipi capi, ite:

“¿Me yo'ore'ni?”

Caquëna, iohua'ipi cahuë:

“Jesús Nazaret aquëpi, Maija'quëre quëacaiquëpi, si'aye tutu quë'ipi cui'ne i cayeje Maija'quë ña hue'ñana, nuñerepa caquëpi si'a pai ña hue'ñana caquëre pare yo'ose'ere cayë. ²⁰ Jaje pa'ini, quení huani jëohuë, Maija'quë huë'e ñacaicohua'i ëjaohua'i maire cuañecohua'i cui'ne si'a ëjaohua'i huani jeoñe pa'iji cajëna. ²¹ Yëquë cato jaëpi Israel paire huasoja'quë api cajë utecohua'i paë'ë. Yure jaje pa'ijëna, si'aye iye co'aye yo'ohuë, coa toaso mu'seña ite yo'ose'e tëtosaíji, yure. ²² Jaje yo'ose'e pa'itoje ai jerepa ai cuasaye pa'iji. Yëquë ja're coní nomiohua'i pa'icohua'ipi nea hue'ñarepa sani ña quëquëhuë, tasi daripë. ²³ Jesús capë peoco pa'ina, jaje ñani jaohua'ipi dani yëquëre quëahuë. Huëo cani ñañeje pa'ye huiñaohua'ire ñajëna, jaohua'ipi Jesús huajëquëpi pa'iji cahuë cajë. ²⁴ Ja jeteyo'je yëquë cajeohua'ijë tasi daripëre sani ñajëna, jare jaje nomiohua'i case'eje pa'ye pa'ina, ti'ani ñahuë. Jesureta'a ñama'pë paë'ë.”

25 Jaje quëaquëna, ja maca Jesupi capi, jaohua'ire:

“Asa ti'ama'cohua'ire pa'ni, mësarü. Je yëhua asani sehüoja'cohua'i a'ni Maija'quëre quëacaicohua'i cajë pa'ise'e. 26 ¿Mësarupi cuasato Cristo ai yo'oye paja'quë paquë si'aye iye ja yë'ta'a i de'o hue'ñarepa saima'ë pani?”

27 Jaje se cani ja maca quëa huëopi, si'aye ite yo'o ja'ñere cajë toyase'ere. Moisés toyaquë pa'ise'epi huëoni cui'ne yecohua'i Maija'quë quëaquëna, toyasicohua'i toyajë pa'ise'e conï quëapi.

28 Iohua'i cajë saisi daripëna ti'ani, Jesús ja yë'ta'a i sai hue'ña sasi'i caquë yo'oyeje yo'opi. 29 Jaje yo'oquëna, jaohua'ipi soihuë:

“Yëquë ja're conï pëajë'ë na'iji, coa ñami de'o tëjiji.” Asani ja maca Jesús iohua'i ja're conï cacani pëapi. 30 Pëasiqüepi aö ai saihuëna iohua'i ja're conï ja'rusi maca ipi panpë ini Maija'quëre se pëpani jëyoni jë'yequë jaohua'ire aopi. 31 Jaje i yo'o maca ña titahuë, ire papi cuasajë. Jaje cuasa maca tsoe peo hue'ña huesëpi. 32 Ja maca iohua'ija'a sa'ñe cahuë:

“Maipi asahuë, mai joña ai sihua ëaye nëiñe, ma'aja'a dai toyase'ere ipi quëaquëna.”

33 Jaje ñani ti uteye peoyerepa ma'aja'a dai huëoni daë'ë, cui'naohua'ipi Jerusalénna. Titajëna, jarote paë'ë, once Jesús soicohua'i tsi'sisicohua'ipi iohua'i cajeohua'i ja're conï. 34 Pa'ijëna, titani asajëna, jaohua'ije cahuë:

“Nuñerepa Jesús huëji'i. Cui'ne ise'ere iñopi, Simónre.”

³⁵ Cajëna, ja maca iohua'ije quëahuë, ma'aja'a saijëna, yo'ose'ere. Cui'ne Jesupi panre jë'yequëna, ñani ìte ña títase'ere.

Jesupi Ñaiñe, Ire Ye'yecohua'ina

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

³⁶ Ja yë'ta'a ìti yo'ose'ere cajëna, Jesús iohua'i jopore pana ñai nëcapi. Ja maca pëpapi, ñeje caquë: “De'oye pa'ija'cohua'i a'ë, mësarü.”

³⁷ Caquëna, jaohua'ipi ai quëquë huesëhuë, ì pa'isi joyore ñañë cuasajë. ³⁸ Jajë cuasajëna, Jesupi jaohua'ire capi:

“¿Me yo'ojë quëquë huesësicohua'i pa'iyë'ni? ¿Me yo'ojë mësarü joña jëa coeyequë hue'eyë'ni? ³⁹ Ñajë'ë, yë'ë jëñare cui'ne yë'ë quëore. Jare yë'ë ì a'ë, mësarü ñasiquërepa. Patoni cui'ne ñajë'ë. Joyo cato capë cui'ne tara peocoa. Mësarupi yë'ëre ñajëta'a capë tara hue'equë pa'iyë. Yë'ë a'ë, me joyo pa'iyë'ni.”

⁴⁰ Jajë cani jaohua'ire iñopi, jëña cui'ne quëo ìte quese'ere. ⁴¹ Jajë yo'oquëna, ja yë'ta'a ìre papi cuasaye pahué, ai sihua do'ire, cui'ne quëquë do'ire. Jajë pa'ina, Jesupi jaohua'ire capi:

“¿Ai maña paye, iño?”

⁴² Caquëna, ìni ìsihuë, tsiaya hua'i tsaro sëyosiconi. ⁴³ Isijëna, ìni iohua'ique ñajëna, ajì'i.

⁴⁴ Ja jeteyo'je capi, jaohua'ire:

“Ja yo'ose'e cato yë'ë mësarü ja're ja yë'ta'a conì pa'i case'ere yo'ohuë. Si'aye Moisés cuañese'e cui'ne Maija'quëre quëacaicohua'i toyase'e, cui'ne Salmos toyase'e si'aye tì'añë paji'i. Me paquë'ni, nuñerepa case'e. Jajë pa'ina, yo'ohuë.”

⁴⁵ Ja cato quëapi, toyase'e cayere nuñerepa asa ti'ajajë caquë. ⁴⁶ Jaje pa'ina, quëaquë jaohua'ire capi:

“Ñeje toyase'e pa'iji. Cristo ai yo'oquë juni huesëye pa'iji. Jaje ju'isiquëta'a toaso mu'seña pa'i maca cui'naëpi huëija'quë api. ⁴⁷ Jaje pa'ina, Cristo mamire cajë quëaye pa'iji. Si'a hue'ña pa'icohua'ire Jerusalén paire quëa huëoye pa'iji. Huëosicohua'ipi ñeje cajë: Ja'në cuasase'e jeoni ponëjë'ë. Jaje yo'ojëna, mësaru co'aye yo'ose'ere sai de'huacaiye pa'ija'coa. ⁴⁸ Jaje pa'ina, mësaru a'ë, yure iye ñasicohua'irepa. ⁴⁹ Ina, yë'ëpi, ja'quë ca nëose'e jëjo daoja'quë a'ë, mësaruna. Jaje pa'ina, saima'pë iño Jerusalén daripëre pa'ijë'ë, ma'tëmo jëjo dao tuture utejë'ë, mësaru su'ña ja'ñere.”

Ma'tëmona Sa Cuañoñe
(Mr 16.19-20)

⁵⁰ Jesupi sai sapi, jai daripë Betaniare pana. Jaron a jëña mëani Maija'quëre secacaji'i, jaohua'ire. ⁵¹ De'oye pa'ijë'ë, cani jaohua'ire jeoni ma'tëmona sa cuañoopi. ⁵² Ja jeteyo'je Maija'quëre seni tëjini co'ihuë, Jerusalénna ai sihuajë. ⁵³ Cui'ne si'anë Maija'quëre se huë'ere pa'ijë Maija'quëre de'oquë api cajë sihuajë paë'ë. De'oji. Ca tëjihüë.

Maija'quë Huajë Ca Nëose'e
New Testament in Secoya (EC:sey:Secoya)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Secoya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Secoya [sey], Ecuador

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Secoya

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

995e68c5-fe57-54e6-bf8e-0637526d3f7d